

DAHA İYİ BİR YAŞAM İÇİN

YAŞAR 2019
SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK RAPORU

“Daha iyi bir yaşam için tüm değerleri ortak bir altın oranda bir araya getirmek ve böylece yaşamın her alanına iyi bakmak”

Antik Yunan'dan Mısır'a, Anadolu kentlerinden Rönesans'a kadar mimari, matematik ve özellikle sanatta ortaya konulan eserlerde denge ve estetik ayrıcalığını ifade eden "altın oran" kavramı, yaşama değer katan en önemli unsurlardan biridir. Bu nedenle, temelini doğadan alan altın oran kavramı çağlar boyu hem doğanın kendisinde hem de insanın yarattığı her objede karşımıza çıkmıştır. Yaşar Holding 2019 Sürdürülebilirlik Raporu, geleceğimizin altın oranı olan sürdürülebilirliği Yaşar Topluluğu bakış açısı ve uygulamaları ile ele almakta, Topluluğun sürdürülebilirlik anlayışını ve uygulamalarını yansıtmaktadır.

İÇİNDEKİLER

Yönetimin Mesajı.....	7
Rapor Hakkında.....	10
Yaşar Topluluğu.....	14
Kurumsal Profil.....	18
Bir Bakışta 2019 Yılı.....	22
2019 Yılında Topluluk Şirketlerinde Önemli Gelişmeler.....	24
Sürdürülebilirlik Yaklaşımımız.....	28
Sürdürülebilirlik Yolculuğu.....	32
Sürdürülebilirlik Öncelikleri.....	34
Sürdürülebilir Kalkınma Amaçlarıyla Uyumluluk.....	38

İŞE İYİ BAKMAK

Kurumsal Yönetim.....	42
Ödüller.....	44
Paydaş Diyalogu.....	48
Kurumsal Üyelikler.....	50
Etik İlkeler.....	52
Risk Yönetimi.....	54
Ekonomik Performans.....	56
Dijital Dönüşüm.....	58

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

İnsan Kaynakları Yaklaşımı.....	66
Çalışan Hakları.....	68
Fırsat Eşitliği ve Ayrımcılığın Önlenmesi.....	70
Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi.....	72
İş Sağlığı ve Güvenliği.....	78

TOPLUMA İYİ BAKMAK

Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği.....	86
Kalite, İnovasyon ve AR-GE.....	92
Tüketici ve Müşteri Bilgilendirmesi ve Etik Pazarlama.....	100
Tüketici ve Müşteri Memnuniyeti.....	101
Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık.....	108
Toplumsal Yatırım.....	110
Yerel Ekonomiye Katkı.....	110
Şirketlerin Toplumsal Yatırım Çalışmaları.....	111
Sponsorluklar.....	120
Pınar Enstitüsü.....	122
Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı.....	128
Yaşar Üniversitesi.....	134

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri.....	140
-------------------------------------	-----

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

Çevre Yönetimi.....	150
Su Yönetimi.....	154
Enerji ve İklim Değişikliği Yönetimi.....	161
Atık Yönetimi.....	168

EKLER

Performans Verileri ve Göstergeler.....	174
GRI İçerik İndeksi.....	180
BMKİS İndeksi.....	186

Mustafa Selim Yaşar

Yaşar Holding Yönetim Kurulu Başkanı

Mehmet Aktaş

Yaşar Holding İcra Başkanı

Değerli Paydaşlarımız,

2019 raporumuzu sizlerle paylaştığımız bugünlerde dünya COVID-19 ile mücadele ediyor; tüm dünyayı sarsan pandemiden öğrenimlerimiz çok boyutlu oldu. Bu dönemde sürdürülebilirlik gündemi daha da yaygınlaştı ve iş dünyasının yeni alışkanlıkları oluşmaya başladı. Bizler de iş süreçlerimize öğrendiklerimizi yansıtarak önümüzdeki yılları daha sağlıklı ve verimli geçirme yolunda adımlar atmaya devam ettik.

Yaşar Topluluğu olarak 2019 yılında daha iyi bir yaşam ve sürdürülebilir bir gelecek ortaya koymaya yönelik çalışmalarımızı devam ettirdik. 93 yıl önce Durmuş Yaşar tarafından İzmir’de kurulan “Durmuş Yaşar Müessesesi” ile başlayan ticari yolculuğumuzda bugün, ülkenin sürdürülebilir kalkınmasına destek olan tüm faaliyet ve üretimlerimizle, ülke içinde ve dışında fark yaratmanın mutluluğu içindeyiz.

Türkiye’nin lider topluluklarından biri olmanın sorumluluk ve bilinciyle daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunan Yaşar Topluluğu şirketleri, sürdürülebilir kalkınmayı kurucu değerlerinin temelinde görerek stratejilerinin odak noktasına yerleştirmiştir. Yaşar Topluluğu olarak iş süreçlerimizi ekonomik, sosyal, çevresel ve etik ilkelerden ödün vermeden ‘iyi bakmak’ esasına göre yönetiyor ve düzenliyoruz.

Yaşar Topluluğu olarak Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları’na katkı sağlamak amacıyla sürdürülebilirlik önceliklerimiz kapsamında çeşitli çalışmalar yürütüyoruz. Sürdürülebilir Kalkınma Komitemiz liderliğinde yürüttüğümüz ve paydaş katılımını öncelikli tutan sürdürülebilirlik yönetimimizi, sürdürülebilirlik stratejimiz ve hedeflerimiz doğrultusunda geliştirmeye devam ediyoruz.

8 Yıl boyunca hem Türkiye hem de dünyadaki gelişmeleri yakından takip ederek, sürdürülebilir kârlı büyüme hedefiyle doğru zamanda isabetli kararlar almaya yoğunlaştık. 2019 yılında Türkiye ve dünya ekonomisindeki toparlanma sinyallerinin de desteğiyle, Topluluk olarak faaliyet gösterdiğimiz sektörlerde iddialı ve güçlü konumumuzu sürdürdük. Müşteri ve tüketicilerimizin beklentilerini ve ihtiyaçlarını doğru analiz ederek yeni ürün ve hizmetler geliştirmeye odaklandık. Teknoloji ve dijitalleşmeyi iş süreçlerimize entegre ederek güçlü AR-GE merkezlerimizle değişimin ve sektörlerimizin öncüsü olmayı başardık. Müşteri odaklı yaklaşımından taviz vermeyen Topluluğumuz, müşterilerden gelen geri bildirimleri doğru analiz ederek, değişen tüketim alışkanlıklarına uygun ürün ve hizmet geliştirmeyi sürdürdü.

Refah ve güven dolu bir gelecek için sosyal ve çevresel alanlarda çeşitli projeler hayata geçirmekteyiz. Toplumsal fayda odaklı yaklaşımımız ile yürüttüğümüz toplumsal yatırım projeleri, çalışanlarımızın da katılımı ile önemli başarılar elde etmektedir. Şimdiden etkileri hissedilmekte olan iklim değişikliği ile mücadele için tüm operasyon ve faaliyetlerimizde enerji etkin uygulamalara öncelik veriyoruz. 2019 yılında TÜSİAD-Global Compact-SKD iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'ni imzalayarak plastik kirliliğini önleme konusunda üzerimize düşen sorumluluğu yerine getirmeyi taahhüt ettik.

Elde ettiğimiz başarılar bizi bir adım ileriye götürmek için cesaretlendirmektedir. Bugüne kadar elde ettiğimiz başarılarımızda emeği olan, sürdürülebilirlik yolculuğumuzda bize eşlik eden tüm paydaşlarımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Saygılarımızla,

RAPOR HAKKINDA

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik stratejisini ve iş yapış biçimini yönlendiren sürdürülebilirlik modeli;

"İşe İyi Bakmak"

"Çalışanlara İyi Bakmak"

"Topluma İyi Bakmak"

"İş Ortaklarına İyi Bakmak"

"Çevreye İyi Bakmak"

başlıkları altında ele alınmaktadır. Daha iyi bir yaşam için değer yaratmaya odaklı bakış açısı, Topluluk şirketlerinin sürdürülebilirlik performansını daha da ileriye taşıyabilmeleri için fırsatlar sunmaktadır.

Topluluğumuzun geleceğe yönelik hedeflerini ve paydaşlarımız açısından önem taşıyan öncelikli konulardaki

yaklaşımımızı, bu konulardaki performansımızı ve çalışmalarımızı içeren, bu yıl dokuzuncusunu yayınlamakta olduğumuz Yaşar Sürdürülebilirlik Raporumuzu siz değerli paydaşlarımızla paylaşmaktan mutluyuz.

Kapsam ve Sınırlar

Raporda Yaşar Topluluğu hakkında genel bilgilere, Topluluğun sürdürülebilirlik önceliklerine, sürdürülebilirlik stratejilerine, raporlama dönemindeki önemli gelişmelere yer verilmekte ve sürdürülebilirlik performansı Birleşmiş Milletler Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ekseninde ele alınmaktadır.

Paydaşların bilgi ve beklentileri dikkate alınarak önem ve öncelik taşıyan konular belirlenerek bu raporun içeriğinde yer almıştır. Sürdürülebilirlik öncelikleri belirlenirken kapsa-

yıcı bir paydaş katılımı süreci yürütülmüştür. Raporda yer alan öncelikli konuların belirlenmesine ilişkin süreç, raporun "Sürdürülebilirlik Öncelikleri" başlığı altında sunulmaktadır.

Yaşar 2019 Sürdürülebilirlik Raporu, Yaşar Topluluğu'nun 01.01.2019 - 31.12.2019 dönemindeki sürdürülebilirlik performansını ve sürdürülebilirlik yaklaşımına bağlı çalışmalarını ve gelişimini ortaya koymaktadır.

Raporda sunulan tüm performans verileri, Topluluğun Türkiye'de faaliyet

Uygunluk

Bu rapor Küresel Raporlama Girişimi (Global Reporting Initiative – GRI) Standartlarının “temel” seçeneğine uyumlu olarak hazırlanmıştır. GRI'nin sunduğu Önceliklendirme Açıklamaları Hizmeti kapsamında 102-40 ile 102-49 arasındaki Genel Açıklamaların bu raporda ve GRI İçerik İndeksi tablosunda doğru biçimde yer aldığına dair onay alınmıştır. Yaşar Topluluğu'nun 2007 yılında imzacısı olduğu Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (UN Global Compact) prensiplerine uyumlu ilgili uygulamalar ise, raporun BM KİS İlkeleri İndeksi'nde yer almaktadır.

Türkçe ve İngilizce olmak üzere iki dilde hazırlanan raporun oluşturulması Yaşar Holding yönetiminde; Yaşar Topluluğu şirketlerinin ilgili birimlerinin katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Raporun hazırlanmasına, Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı destek vermiştir. Rapor dış denetimden geçmemiştir.

Geri Bildirimler

Yaşar Topluluğu'nun sürdürülebilirlik konusundaki çalışmaları ve bu raporun içeriğiyle ilgili görüş ve önerilerinizi dahaiyibiryasamicin@yasar.com.tr adresine iletebilirsiniz.

YAŞAR TOPLULUĞU

Temelleri 1927 yılında İzmir Kemeraltı Çarşısı'nda açılan Durmuş Yaşar Müessesesi'ne dayanan, Türkiye Cumhuriyeti'nin sanayileşme sürecine yön veren Yaşar Topluluğu 1945 yılında kurucusu ve onursal başkanı Selçuk Yaşar'ın vizyonu ile başladığı faaliyetlerini boya, gıda ve içecek, temizlik kağıtları, turizm, bilgi teknolojileri, dış ticaret ve enerji sektörlerinde sürdürmektedir.

Türkiye'nin ilk 500 büyüğü arasında dört şirketi bulunan Yaşar Topluluğu toplamda 21 şirketi çatısı altında barındırmaktadır. 25 fabrika ve tesisi, 2 vakfı, 7500 çalışanı, 1000'i aşkın bayisi ve tüm faaliyetleri ile ulaştığı 200 bin satış noktası ile ülkenin ekonomik ve sosyal kalkınmasına katkı sağlayan lider aktörlerdendir. 70'ten fazla ülkeye ihracat gerçekleştiren Yaşar Topluluğu'nun yurt dışında yerleşik yedi şirketi bulunmaktadır.

Yaşar Topluluğu, köklerinden aldığı güç ve her biri sektörünün öncüsü olan şirketleriyle, tüm paydaşlarına daha iyi bir yaşam sunmak için çalışmakta ve gelecek nesillere aktarılacak sürdürülebilir değerler yaratmaktadır. Etkileşimde bulunduğu tüm sektörlerin kalkınmasına katkı sağlarken, topluma karşı sorumlu, etik değerlere bağlı ve çevreye duyarlı bir yaklaşımla faaliyetlerini sürdürmektedir.

Ekonomik gelişim kadar toplumsal gelişime de önem veren Topluluk, eğitim, kültür, sanat ve sporu desteklemekte, gerçekleştirdiği sosyal sorumluluk projeleri ile toplumsal katkı sağlamaktadır. Yaşar Topluluğu'nun eğitim alanında yaptığı en önemli yatırımlardan olan Yaşar Üniversitesi ise uluslararası normlarda sağladığı eğitim ile Türkiye'nin önde gelen üniversiteleri arasında yer almaktadır.

Yaşar Topluluğu'nun ve tüm menfaat sahiplerinin çıkarlarının şeffaflık, adillik, hesap verebilirlik ve sorumluluk çerçevesinde gözetildiği Yaşar Holding kurumsal yönetim yapısı, Kurumsal Yönetim İlkeleri çerçevesinde sürekli olarak gözden geçirilmektedir.

93
YILLIK
TECRÜBE

Lider
Markalar

25
FABRİKA
VE TESİS

Güçlü
Dağıtım Ağı

21
ŞİRKET

Daha İyi Bir Yaşam İçin
Sürdürülebilir Uygulamalar

5
AR-GE
MERKEZİ

7500
ÇALIŞAN

Kurumsal Değerlerimiz

Misyonumuz

Güvenilir markalarımızla tüketicilerimizin yaşamına değer katan kaliteli ürün ve hizmetler sunarız.

Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz!

Tüm birimlerimizle, tüketicilerimizin ve iç ve dış müşterilerimizin ihtiyaçlarını hızlı ve doğru algılar, onların daha iyi bir yaşama yönelik değişen beklentilerini karşılamada çevik, proaktif ve yenilikçi bir yaklaşım içerisinde olunuz.

Operasyonel Mükemmeliyetçiliğimiz

Operasyonel mükemmellik anlayışımızın temelini, teknolojinin tüm alanlarda etkin kullanımı, yalın iş süreçleri, tanımlı iş yapma disiplini, veriye dayalı ve hızlı karar verme sistemlerimiz oluşturur. Çeviklik temel yetkinliklerimizdendir.

İnsan Kaynağımız

Bilim, Birlik, Başarı meşalemizin ışığında; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişimlere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren, katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş insan kaynağımızın en önemli değerlerimizden biri olduğuna inanırız.

Etik Duruşumuz

Faaliyet gösterdiğimiz her coğrafyada sosyal, politik ve kültürel değerlere saygı gösterir, yasalara, iş etiği kurallarına uygun ve şeffaf davranırız. Dürüstlüğe, açık iletişime ve adaletli yönetime büyük önem veririz.

Çevresel ve Sosyal Sorumluluğumuz

Çevreye ve doğaya değer veren bir yaklaşımla üretim yapar, bugünden daha iyi bir gelecek yaratmaya katkıda bulunuruz. Sosyal sorumluluk bilinciyle toplumsal yaşam kalitesini artırmaya yönelik olarak çağdaş eğitime, spora, kültüre ve sanata destek verme geleneğimizi sürdürürüz.

Gıda ve İçecek

	 Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. (Pınar Süt)	 Pınar Entegre Et ve Un Sanayii A.Ş. (Pınar Et)	 Pınar Su ve İçecek Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Pınar Su ve İçecek)	 Yaşar Birleşik Pazarlama Dağıtım Turizm ve Ticaret A.Ş. (YBP)
Halka Açık	Evet	Evet	Evet	Hayır
Kuruluş Yılı	1973	1985	1984	1983
Merkez	İzmir	İzmir	İzmir	İzmir
Fabrika	İzmir, Eskişehir, Şanlıurfa	İzmir	Aydın, Sakarya, Isparta, Bursa	İzmir, İstanbul, Antalya, Muğla, Bursa, Adana, Ankara, Trabzon (ofis)
Toplam Kapasite	550 milyon litre/yıl çiğ süt işleme	58.000 ton/yıl	2.000.000 ton/yıl	306.894
Markalar	(Depolar)	Pınar, Doyum, Yörük	Pınar, Pınar Yaşam Pınarım, Pınar Denge, Pınar Frii, Pınar Güzellik Pınarım, Pınar Zindelik Pınarım, Pınar Bağışıklık Pınarım, Pınar Rahatlık Pınarım	Pınar, Nar'ca
SKU Sayısı	550 milyon litre/yıl çiğ süt işleme	58.000 ton/yıl	2.000.000 ton/yıl	306.894
İstihdam (2019)	1514	1019	389	983
Dağıtım ve Hizmet Ağı	YBP aracılığıyla	YBP aracılığıyla	400'e yakın bayi	100 bayi, 150.000'e yakın nokta
Şirketlerimiz ile ilgili detaylı bilgi için ilgili Web Adresleri	www.pinar.com.tr	www.pinar.com.tr	www.pinarsu.com.tr	www.ybp.com.tr

KURUMSAL PROFİL

Şirket İsmi:	Yaşar Holding A.Ş.
Faaliyet Alanı:	Gıda ve İçecek, Boya, Temizlik Kâğıtları, Turizm, Dış Ticaret, Enerji, Bilgi Teknolojileri
Çalışan Sayısı:	7500
KİS Üyelik Tarihi:	12 Kasım 2007
Adres:	Şehit Fethi Bey Cad. No:120 35210 İzmir, Türkiye
İrtibat Bilgileri: Tel:	0 232 495 00 00
E-posta:	kurumsal.iletisim@yasar.com.tr

**Tarım, Hayvancılık
ve Balıkçılık**

**Çamlı Yem Besicilik San. ve
Tic. A.Ş.
(Çamlı Yem Besicilik)**

Boya

**DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve
Ticaret A.Ş.
(DYO Boya)**

**Temizlik
Kağıtları**

**Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş.
(Viking Kağıt)**

	Çamlı Yem Besicilik San. ve Tic. A.Ş. (Çamlı Yem Besicilik)	DYO Boya Fabrikaları Sanayi ve Ticaret A.Ş. (DYO Boya)	Viking Kağıt ve Selüloz A.Ş. (Viking Kağıt)
Halka Açık	Hayır	Evet	Evet
Kuruluş Yılı	1983	1954	1969
Merkez	İzmir	İzmir	İzmir
Fabrika	İzmir, Manisa	İzmir, Kocaeli	İzmir
Toplam Kapasite	335.000 ton/yıl	301.260 ton/yıl	45.800 ton/yıl
Markalar	Çamlı, Pınar Balık, Biofarm, Cooldog, Coolcat, Bioaqua, Çamlı Çiftliği	DYO, Dewilux, Casati, DYO Klimatherm, Dyotherm, DYO Guard, DYO Transocean	Premia, Lily, Senso, Select, Pufla
SKU Sayısı	396	12.449 ürün 2.200 hammadde	98
İstihdam (2019)	432	1031	320
Dağıtım ve Hizmet Ağı	209 Bayi	9 Ana Bölge, 532 Bayi, 241 Yapı Mar- ket, 297 Direkt Müşteri, 13000'den faz- la satış noktası ve son kullanıcı müşteri	230 Bayi+Direkt Müşteri
Şirketlerimiz ile ilgili detaylı bilgi için ilgili Web Adresleri	www.camli.com.tr	www.dyo.com.tr	www.viking.com.tr

Ticaret ve Hizmet

**Altın Yunus Çeşme Turistik
Tesisler A.Ş.
(Altın Yunus Çeşme)**

**Desa Enerji Elektrik Üretim A.Ş.
(Desa Enerji)**

**Yaşar Bilgi İşlem ve
Ticaret A.Ş. (Yaşar Bilgi)**

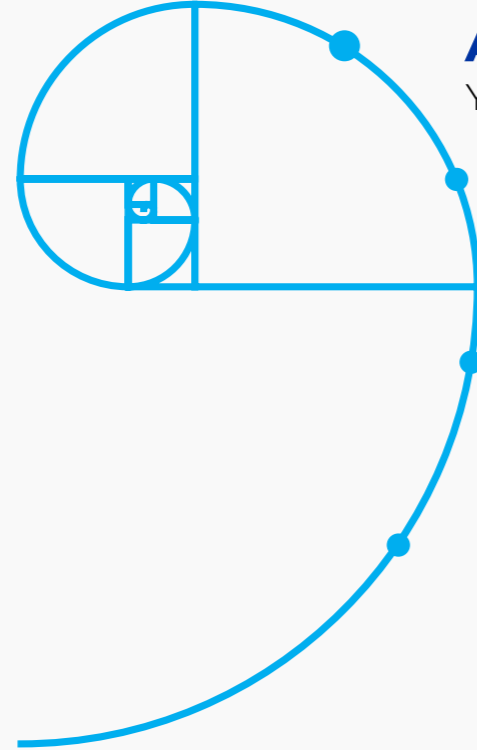
	Altın Yunus Çeşme Turistik Tesisler A.Ş. (Altın Yunus Çeşme)	Desa Enerji Elektrik Üretim A.Ş. (Desa Enerji)	Yaşar Bilgi İşlem ve Ticaret A.Ş. (Yaşar Bilgi)
Halka Açık	Evet	Hayır	Hayır
Kuruluş Yılı	1974	1996	1983
Merkez	İzmir	İzmir	İzmir
Fabrika	İzmir (Tesis)	İzmir (Tesis)	İzmir (Ofis)
Toplam Kapasite	1021 kişi/konaklama	318 Milyon kWh/Yıl	-
Markalar	-	-	Astron Dijital
SKU Sayısı	-	-	-
İstihdam (2019)	131	27	124
Dağıtım ve Hizmet Ağı	-	Ege Bölgesi ağırlıklı olmak üzere tüm Türkiye	-
Şirketlerimiz ile ilgili detaylı bilgi için ilgili Web Adresleri	www.altinyunus.com.tr	www.desaenerji.com.tr	www.yasarbilgi.com.tr

BİR BAKIŞTA 2019 YILI

5,1 milyar TL
konsolide net satış

%8 ciro
büyümesi

70+ ülkeye
İhracat

AR-GE Çalışmaları
Yeni Ürün Sayıları

Pınar Süt
13

Pınar Et
33

DYO Boya
65

Verimlilik ve Kalite Projeleri

Pınar Süt: Sağlıklı yaşama katkı için peynir kategorisinde **21,4 ton** sofratuzu azaltımı

Pınar Et: Plastik kullanımında **18 ton**, kağıt kullanımında **30 ton** azaltım
Gıda katkı maddesi kullanımında bir önceki yıla göre **33 ton** azaltım

Pınar Su ve İçecek: Endüstriyel enerji tüketiminde bir önceki yıla göre **%5** azaltım

Yaşar Birleşik Pazarlama: "Dijital Saha" uygulamasının devreye alınması ile **5.035.083 TL** operasyonel maliyet iyileştirme

Eğitim

Topluluk genelinde
92.024 saat eğitim

Topluluk genelinde
58.614 saat İSG eğitimi

Ödüller

Kariyer.net ana sponsorluğunda düzenlenen İnsan Kaynakları Zirvesi'nde Yaşar Holding **9. kez İnsana Saygı Ödülü**'nü almaya hak kazanmıştır.

Pınar Süt, Pınar Choco Labne ürünü ile "**En Yenilikçi Süt Ürünleri**" kategorisinde **2019 Gulfood İnovasyon Ödülü**'nü kazanmıştır.

Pınar Sade Kefir, International Taste Institute tarafından yapılan seçimle aralarında Michelin yıldızlı şeflerin ve sömeliyelerin de yer aldığı jüri tarafından **Üstün Lezzet Ödülü**'ne layık görülmüştür.

Çevre Yönetimi

Pınar Süt: Ürün ambalajlarında gerçekleştirilen çalışmalar neticesinde; **10,800 kg plastik** ve **40,000 kg kağıt** ambalaj kullanımı azaltılmıştır.

Pınar Et: Ürün kolilerinin palete yerleşimlerinin değiştirilmesi suretiyle araç doluluk oranlarının artırılması sayesinde **1.185,802 ton** CO₂ emisyonu salınımı **azaltımı** gerçekleştirilmesinin yanı sıra plastik ve kağıt kullanım miktarlarındaki tasarruf ile **128,6 ton** CO₂ emisyonu salınımı **azaltımı** gerçekleştirilmiştir.

DYO Boya: **Sıfır Atık kapsamında** çalışanların bu konuda farkındalıklarını artırıcı projeler yürütülerek DYO tesislerinde çeşitli uygulamalar devreye alınmıştır.

Pınar Su ve İçecek: Üretim hatlarında gerçekleştirilen otomasyona dayalı uygulamalar ile atık su miktarı Aydın Bozdoğan Tesisi'nde **%19**, Sakarya Tesisi'nde **%16** oranında **azaltılmıştır**.

Viking Kağıt: Kağıt üretim hatlarındaki sıvı pompalarının salmastroplarının; yumuşak tipten, mekanik tipe dönüştürülmesi projesi sayesinde günlük deink prosesi salmastro su tüketimi **%22** oranında **azaltılmıştır**.

2019 YILINDA TOPLULUK ŞİRKETLERİNDE ÖNEMLİ GELİŞMELER

Pınar Süt

- 2019 yılında deneyimli AR-GE ekibi ile 13 yeni ürün piyasaya sürülmüştür.
- 2019'da Türkiye toplam süt ürünleri ihracatının %19'u gerçekleştirilmiştir.
- AR-GE Merkezi'nin çalışmaları sonucu, sağlıklı yaşam bilincine katkıda bulunulması amacı ile şeker ve tuz miktarının düşürülmesi yönünde adımlar atılmıştır. Meyve suyu kategorisinde şeker kullanımını azaltılırken, peynir kategorisinde reformülasyon çalışmaları ile 2019 yılında 21,4 ton sofra tuzu reçetelerden çıkarılmıştır.
- Pınar Süt AR-GE Merkezi, tüm bu süreçte sanayi ve üniversite iş birliği ile TÜBİTAK-TEYDEB projeleri üretmeye devam etmiştir. 2019'da üniversiteler ile iş birliği içerisinde çeşitli projeler gerçekleştirilmiştir. AR-GE Merkezi çatısı altında oluşturulan Bil-Tek Akademi de 2019 yılında çeşitli eğitim programları düzenlemeyi sürdürmüştür.
- Sağlıklı yaşam bilincine ve toplum genelinde yaygınlaşmakta olan obezite, diyabet ve hipertansiyon gibi hastalıkların azaltılmasına katkı sağlamak amacı ile 2019 yılında tüketicilerin günlük öğünlerinde enerji, şeker ve tuz miktarının düşürülmesi çalışmaları yürütülmüştür.
- Pınar Süt AR-GE Merkezi, sanayi ve üniversite iş birliği ile TÜBİTAK- TEYDEB projeleri üretmektedir.

Pınar Et

- Pınar Et AR-GE Merkezi'nde 2019 yılında da üniversiteler ve TÜBİTAK ile ortak proje çalışmalarına devam edilmiştir.
- Pınar Et yıl boyunca yaptığı AR-GE projeleriyle 33 adet yeni ürünü satışa sunmuştur.
- Sektöründe ilk olan Pınar Et AR-GE Merkezi tarafından gerçekleştirilen çalışmalar sonucunda 2019 yılında "Et Ürünlerinde Doğal Nitrat Kaynakları Kullanılarak Doğal Kürlenme Yöntemi" için patent belgesi alınmıştır. Bu yöntem sayesinde koruyucu katkı maddesi ilavesi olmadan "doğal kürlenme" yapılarak başka bir deyişle ürüne koruyucu katkı maddesi eklenmeden, sebze tozları kullanılarak -sebze tozlarının doğal yapısındaki koruyucu madde içermesiyle- gıda güvenliği sağlanmış ürün elde edilmektedir. Bu da "koruyucu katkı maddesi ilave edilmemiş" ürün üretimini mümkün kılmaktadır.
- 20'den fazla ülke pazarına ulaşan Pınar Et, 2019 yılında dondurulmuş hamur ürünlerini Libya ve Amerika Birleşik Devletleri pazarlarına sunmuştur.
- Alternatif tedarikçi oluşturma çalışmaları kapsamında ambalaj ve ürün gruplarında 166 adet malzeme için 28 adet alternatif firma sisteme kazandırılmıştır.

Pınar Su ve İçecek

- Pınar Su, 1984 yılında başladığı yolculuğunda 2019 yılı itibarıyla yeni bir sürece girmiştir. "İçecek şirketi olma" vizyonu ile hareket eden Şirket, ticari unvanını "Pınar Su ve İçecek" olarak yenilemiştir.
- Pınar Su ve İçecek'in yenilikçi vizyonu için büyük önem arz eden, AR-GE çalışmalarının yapıldığı merkez faaliyete geçmiştir. Bu merkezde, ambalaj ve ürün geliştirme / iyileştirme projeleri, tüketici beklentilerinin ve pazar ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik ürün projeleri gerçekleştirilerek kaliteli ve sağlıklı ürünler üretme misyonu ile inovasyon çalışmaları yürütülmektedir.
- Pınar Su ve İçecek, 2019 yılında %60'a yakın ciro payı ile yerel oyuncuların baskın olduğu pazarda ilk 5 büyük şirket arasında yer almıştır.
- Pınar Su ve İçecek Aydın Bozdoğan Tesisi'ndeki içecek hattında Frii gazlı içecekler, limonata ve fonksiyonel içecek grubu ile yeni ürünler üretilmeye başlanmıştır. Aynı zamanda Pınar Frii ve Pınar Limonata ürünlerinin ihracatına da başlanmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- Yaşar Topluluğu, depolama ve lojistik açısından stratejik öneme sahip İstanbul Yaşar İş ve Lojistik Merkezi'nin açılışını 2019 yılında gerçekleştirmiştir.

Yaklaşık 25 milyon Euro'luk yatırımla hayata geçirilen Yaşar İş ve Lojistik Merkezi, yenilikçi ve çevreci tasarımı, çalışan memnuniyetini artırmaya yönelik olarak tasarlanmış işlevsel ofisleri ve ticari birimleri, verimlilik ve süratle dayalı olarak tasarlanmış depolama ve yükleme alanlarıyla yalnızca bir lojistik merkezi olarak değil; modern, daha ileri boyutlu ve çok işlevli bir iş merkezi olarak Yaşar Topluluğu vizyonuna uygun olarak tasarlanmış ve inşa edilmiştir.

- Yaşar Birleşik Pazarlama yüksek teknolojiye dayalı, entegre sistemlerle çevreye duyarlı, yüksek katma değerli, güvenli ve sürdürülebilir bir süreç yönetimini misyon edinmiştir. Satış, satınalma, stok yönetimi, cari takip, depo ve dağıtım dâhil olmak üzere tüm operasyonel iş süreçlerinde tam entegre ve gerçek zamanlı verimliliği maksimize eden çalışmalar yürütmektedir.

- Pınar markalı ürünlerin yurt içinde satış ve dağıtımını gerçekleştiren Yaşar Birleşik Pazarlama, dağıtımını yaptığı tüm ürünleri kategorilerindeki en yüksek sayısal bulunabilirliğe ulaştırmak hedefiyle proje bazlı çalışmalar yürütmektedir.

DYO Boya

- 2019 yılında DYO Boya yeni pazarlarla birlikte 3 kıtada 45'den fazla ülkeye ihracat gerçekleştirmiştir. Sanayi boya sektöründe Dubai profil boru, Rusya bobin ve koruyucu boya pazarlarında yeni müşteri kitlelerine ulaşılmıştır. 2019'da yeni pazarlarda ürün çeşitliliği ön planda tutulurken, ihracatta inşaat boya, endüstriyel boya ve mobilya boya ve vernik ürünlerine ağırlık verilmiştir. 2019 yılında Almanya ve Lübnan ihracat pazarları arasına eklenmiştir.
- Türkiye boya sektöründe yeniliklerin öncüsü DYO Boya, sorumlu üretici kimliğiyle insan sağlığına duyarlı çevreci ürünlere odaklanmıştır. Bu kapsamda inşaat boya grubunda DYO Oxymax ürününü piyasaya sunmuştur. DYO Oxymax kapalı ortamda bulunan zararlı kimyasal madde formaldehiti absorbe ederek ortamı sağlıklı bir havaya kavuşturmuştur.
- Çiğli AR-GE Merkezi'nde 2019 yılında 34 adet yeni AR-GE projesi başlatılırken, Dilovası AR-GE Merkezi'nde de 13 adet yeni AR-GE projesi hayata geçirilmiştir. Yıl içinde 40 AR-GE projesi tamamlanmıştır.
- DYO Boya AR-GE Merkezlerinde tehlikeli kimyasallara yönelik yasal düzenlemeler yakından takip edilmektedir. Kimyasal maddelerin CLP tüzüğüne/SEA Yönetmeliği'ne uygun sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanması, SEVESO II Direktifi'nin uygulanması ve tehlikeli maddelerin çeşitli taşıma yolları ile taşınmasına yönelik düzenlemelere uyum gibi konular 2019 yılında gündemin önemli maddeleri olmuştur.

Çamlı Yem Besicilik

- Çamlı Yem Besicilik, 2019 yılında büyükbaş yem ürün grubunu zenginleştirerek Ege Süt 20, Gezen Tavuk ve Yumurta Pik ürünlerini portföye eklemiştir.
- Çamlı Yem Besicilik, Pınar Balık markası ile Türkiye'de "İyi Tarım Uygulamaları" sertifikası alan ilk firmadır. Şirket, Pınar Balık markalı çipura ve levrek balıkları için iki kez "Üstün Lezzet Ödülü" olarak 2021 yılına kadar 'International Taste and Quality' lisansına sahip olmaya hak kazanmıştır.
- Çamlı Yem Besicilik, 2019 yılında, Brüksel'de düzenlenen dünyanın en büyük su ürünleri fuarı "Seafood Expo Global" ve Boston'da düzenlenen "Seafood Expo North America" fuarlarına katılım sağlamıştır. Şirket, uluslararası fuarlara katılım ile yeni hedef pazarlara açılarak ihracat hacmini genişletmeyi ve Pınar Balık markasının dünya çapında bilinirliğini artırmayı amaçlamaktadır.
- Çamlı Yem Besicilik, hindi besiciliğinde en kaliteli ve en verimli beyaz hindi ırklarıyla üretim yapmaktadır. 2019 yılında "Hindi Üreticileri Bilgilendirme Seminerleri" düzenleyen Şirket, üreticilerini güncel bilgiyle buluşturma çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

Altın Yunus Çeşme

- Altın Yunus "Konakladıkça Kazandıran Altın Yunus Plus Sadakat Programı" projesi kapsamında hayata geçirilen www.altinyunusplus.com platformu öne çıkan uygulamalardan biri olmuştur.
- 2019 yılını yüksek misafir memnuniyeti ile tamamlayan Altın Yunus Çeşme, müşteri memnuniyetinin üst seviyeye taşınması hedefiyle dijital ortama taşıdığı Misafir Memnuniyet Ölçüm Sistemi ile ziyaretçilerinin değerlendirmelerini takip etmektedir. Müşteri taleplerini ve sektörel gelişmeleri dikkate alan Altın Yunus, bu kapsamda 5,7 milyon TL'lik yatırım gerçekleştirmiştir.
- Altın Yunus 2019 yılında EMITT İstanbul Fuarı, Travel Turkey İzmir Turizm Fuarı, Ace of Mice İstanbul Fuarı, Antalya Fuarı ve Uluslararası 9. Resort Turizm Kongresi'ne katılarak iletişim çalışmalarını sürdürmüştür.

Viking Kağıt

- Viking Kağıt, 2019 yılında 22 ülkeye ihracat gerçekleştirmiştir. İhracatın net satışlar içerisindeki payı %33,3 olurken Viking Kağıt, Yaşar Topluluğu'nda net satışlar içinde ihracat payının en yüksek olduğu şirket ünvanını korumuştur. Viking Kağıt zorlu şartlara rağmen, yüksek kalite ve hizmet anlayışı sayesinde 2019 yılında da ihracat faaliyetlerini istikrarlı şekilde yürütmeyi başarmıştır.
- Viking Kağıt 2019 yılında ürünlerinde sağlık ve hijyen özelliklerini ön plana çıkarmıştır. Viking Kağıt'ın temizlik kağıtlarında ev içi tüketim pazarına yönelik ürünlerinin payı 2019 yıl sonu itibarıyla %65 olurken, ev dışı tüketim pazarına yönelik ürünlerinin payı ise %35 olarak gerçekleşmiştir.
- Şirketin 2019 yılında gerçekleştirdiği kalite çalışmaları kapsamında;
  - ▶ Mevcut olan FSC Coc belge denetimi başarıyla geçilmiştir.
  - ▶ Kağıt havlular için mevcut olan ISEGA Belgesi yenilenmiştir
  - ▶ TSEK belgeli Active Havlu TSE belgesi olarak yenilenmiştir.
  - ▶ %100 deinkli beyaz kağıt ve mix kalite beyaz kağıt ürünlerinde mevcut olan Smithers Pira analizleri yenilenmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YAKLAŞIMIMIZ

Kurucu değerlerinin temelinde gördüğü sürdürülebilirliği, stratejilerinin de odak noktasında ele alan Yaşar Topluluğu, yaşanabilir bir dünya ve kaliteli bir yaşam için gelecek kuşaklara daha sağlıklı ve sürdürülebilir bir fiziki-sosyal çevre bırakacak şekilde faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

Sürdürülebilirlik Yaklaşımı çerçevesinde Yaşar Topluluğu "daha iyi bir yaşam için" anlayışıyla yarattığı değeri, değer zincirinde yer alan tüketicilerine, müşterilerine, çalışanlarına, topluma, iş ortaklarına ve çevreye "iyi bakarak" paylaşmaktadır.

Yaşar Holding Sürdürülebilir Kalkınma Politikası'nda yer alan "etik, hesap verebilir ve dürüst iş yapma anlayışından ödün vermemek" ilkesine bağlı kalarak "uluslararası gelişmeleri takip etmek ve Topluluğun iş alanlarıyla sürdürülebilir kalkınma hedeflerine hizmet etmek", stratejinin bel kemiğini oluşturmaktadır.

[Sürdürülebilir Kalkınma Politikamız için tıklayınız.](#)

İşimiz, Değer Zincirimize ve Tüm Paydaşlarımıza "İyi Bakmak"

İŞE İYİ BAKMAK

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

TOPLUMA İYİ BAKMAK

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

Yaşar Topluluğu'nun değer zincirinin tümünü kapsayıcı olmasına özen gösterilerek ve sürdürülebilirlik önceliklerinden yola çıkılarak oluşturmuş olan sürdürülebilirlik stratejisi, tüm paydaşlara iyi bakmak ve onlara daha iyi bir yaşam sunmak amacını taşımaktadır.

İşimize İyi Bakmak: İşin sürdürülebilirliğine ve tüm paydaşlarının gelişimine katkı sağlayan, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları'yla uyumlu, etik, hesap verebilir ve dürüst yönetim anlayışını yaygınlaştırmak.

Çalışanlara İyi Bakmak: Çalışanların gelişimi ve mutluluğunu ön planda tutmak.

Topluma İyi Bakmak: Toplumun ihtiyaç ve beklentilerine duyarlı olmak, toplumsal gelişime katkı sağlamak.

İş Ortaklarına İyi Bakmak: Sorumlu tedarik yaklaşımı çerçevesinde iş ortaklarını geliştirmek.

Çevreye İyi Bakmak: Çevreye bırakılan ayak izinin bilincinde olarak ekolojik dengeyi gözetmek.

Sürdürülebilir Kalkınma Politikası çerçevesinde, hedefler ve stratejiler Yönetim Kurulu düzeyinde belirlenirken, Üst Yönetim tarafından bu stratejilerin uygulanması sağlanmaktadır. 2010 yılından beri çalışmalarını sürdürmekte olan Sürdürülebilir Kalkınma Komitesi, belirlenen öncelikler çerçevesinde sürdürülebilirlik faaliyetlerinin koordinasyonunu gerçekleştirmektedir. Aynı zamanda stratejinin uygulanmasını, hedeflerin gerçekleştirilmesini ve sürdürülebilirlik yaklaşımının Topluluk genelinde hakim olmasını teşvik etmektedir. İyi uygulamaların Topluluk şirketlerinde yaygınlaşması çalışmalarını da şirketlerde yer alan Sürdürülebilirlik Komiteleri ile uyum içerisinde yürütmektedir. Şirketlerde yer alan Sürdürülebilirlik Raporlama Liderleri hedeflere ulaşmak için tespit edilmiş olan performans göstergelerinin takibi ve yıllık sürdürülebilirlik raporunun koordinasyonu konularında çalışmalar yürütmektedir.

2016 yılından bu yana düzenlenen, "Yaşar Sürdürülebilirlik Yarışması" ve 2018 yılından bu yana düzenlenen "Yaşar Sürdürülebilirlik Günü" ile yıl içerisinde gerçekleştirilen proje ve eğitimler ile Topluluk şirketlerinde bu alandaki bilincin çalışanlar arasında yerleşmesi ve yaygınlaştırılması sağlanmaktadır. Yarışma kapsamında kurumsal sürdürülebilirliğe katkı sağlayan, etkin ve verimli kaynak kullanımının yanı sıra toplumsal katkı projeleri ile gelecek nesillerin ihtiyaçlarının karşılanmasına etki eden ve Topluluğun kurumsal değerlerinin yaşatılmasına yönelik çalışmaların ödüllendirilmesi hedeflenmektedir. 2019 yılında yarışmaya Yaşar Topluluğu şirketlerinden 13 proje başvuruda bulunmuştur.

"Geleceği konuşuyoruz" temasıyla düzenlenen Yaşar Sürdürülebilirlik Günü 2019'a, Futurebright ve Davranış Enstitüsü Kurucusu Akan Abdula, Uipath Avrupa Başkan Yardımcısı Tansu Yeğen, UNDP Türkiye Özel Sektör Küresel Ofisi Sosyal Etki Uzmanı Tolga Cebeci ve Pınar Enstitüsü Direktörü Ümit Savcıgil konuşmacı olarak katılmıştır. Yaşar Sürdürülebilirlik günü 2019 kapsamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve Sürdürülebilir Gıda konularında iki ayrı panel düzenlenmiştir.

daha iyi bir yaşam için

YAŞAR SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÜNÜ 2019

Yaşar 19 HAZİRAN

#GELECEĞİKONUŞUYORUZ

Dünyamızın geleceğini konuşacağız
Yaşar Sürdürülebilirlik Günü 2019'a davetlisiniz.

AKAN ABDULA
Futurebright

TANSU YEĞEN
Uipath

METİN AKMAN
Anadolü Yarımları ve Ürünleri

ÇİŞKUN YILDIRIM
Tatir Akademi, Tatir Teknolojiler

ZELİHA ÜNALDI
Ulu Neomen Türkiye

TOLGA CEBECİ
UNDP Türkiye

OLGA ÜNALDI KIZIL
Kızı Holding

ADILAN AKAN
PwC Türkiye

ALİ GİZİR
AD Platform

OLCAY BİLİMLİ
Pınar Gıda

HÜLYA GÜNAY
Wigra

UMİT SAVCIĞIL
Pınar Enstitüsü

19 Haziran 2019 Çarşamba | 10.00 - 17.00
Yaşar Üniversitesi Rektörlük Konferans Salonu

Yaşar Sürdürülebilirlik Günü 2019 programına ulaşmak için davetiyeye tıklayınız.
LCV: Selenay Sezer - 0232 495 00 25 veya kurumsal.iletisim@yasar.com.tr

"Geleceği öngörmek bugünün temel sorusu. Hayal ettiğimiz dünya bugünden daha iyi, daha barışçı, daha refahı yüksek bir dünya. Birleşmiş Milletler 2030 hedefleri ile de bu bilinci doğruluyor. Biz de kurum olarak Birleşmiş Milletler 2030 hedeflerini kendimize hedef olarak belirledik. Zira 2007'den beri gönüllü olarak bu faaliyetlere katılıyoruz ve raporluyoruz. Bu mesele sadece kurumların meselesi değil, birey olarak bizlerin meselesi. Eğer kendi talihimizin mimarı olmak istiyorsak davranışlarımızı ona göre şekillendirmeye, yeni anlayışlara, yeni teknolojilere adapte olmaya ihtiyacımız var."

*Yaşar Holding İcra Başkanı Dr. Mehmet Aktaş'ın sürdürülebilirlik konusunun önemine vurgu yaptığı Yaşar Sürdürülebilirlik Günü açılış konuşmasından...

Tüm iş süreçlerini sürdürülebilirlik ekseninde yöneten Topluluk, şeffaflık ilkesi gereği bu faaliyetlerini raporlamaktadır. 2007 yılında Birleşmiş Milletler (BM) Küresel İlkeler Sözleşmesi (KİS) imzacısı olan ve bu çerçevede 2009 ve 2010 BM KİS İlerleme Bildirimi Raporları yayımlayan Yaşar Topluluğu, 2011 yılından bu yana her yıl Sürdürülebilirlik Raporlaması yapmaktadır.

[Sürdürülebilirlik Raporlarımıza ulaşmak için tıklayınız.](#)

daha iyi bir yaşam için

YAŞAR SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK GÜNÜ 2019

YASAR ÜNİVERSİTESİ 19 HAZİRAN

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK YOLCULUĞU

2000 yılında OECD'nin belirlediği Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum ile resmiyet kazanan Yaşar Topluluğu sürdürülebilirlik kültürü, 2007 yılında imzalanan Küresel İlkeler Sözleşmesi'nin imzalanması ile pekiştirilmiş olup 2009 yılından itibaren de sürdürülebilirlik alanındaki performansı paydaşların bilgisine sunulmaktadır.

2000-2008

- 2000 yılında OECD'nin belirlediği Kurumsal Yönetim İlkeleri'ne uyum ile uluslararası standartlar doğrultusunda kurumsal sürdürülebilirlik çalışmalarına başlanmıştır.
- 2007 yılında Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi (BM KİS) imzalanmıştır.

2009-2011

- 2009 yılında ilk BM KİS İlerleme Raporu yayınlanmıştır.
- 2010 yılında 'Kurumsal İtibar' projesini hayata geçirmek üzere Kurumsal İletişim, Sürdürülebilir Kalkınma, Sosyal Sorumluluk, Kurumsal Yönetim ve Etik, Kurumsal Değerler alt komiteleri oluşturulmuştur.
- 2010'da Topluluk içerisinde karbon ayak izi hesaplamaları başlatılmıştır. Karbon ekipleri ve liderleri aracılığıyla söz konusu süreçler, tüm değer zinciri içinde yaygınlaştırılmıştır.
- 2011 yılında ilk Yaşar Sürdürülebilirlik Raporu yayınlanmıştır.

2012-2014

- 2012 yılında Birleşmiş Milletler tarafından başlatılan Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyannamesi imzalanmıştır.
- 2012 yılında Dünya Ekonomik Forumu tarafından gündeme getirilen ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu"na katılım gösterilmiştir.
- 2013 yılında Topluluk genelinde Su Yönetimi yaklaşımı ihtiyaç analizi gerçekleştirilmiştir.
- Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplum bilincini ve farkındalığını artırmak için bilimsel çalışmaları desteklemek üzere Pınar Enstitüsü 2013 yılında faaliyete geçmiştir.
- 2014 yılında Sera gazı envanter yönetim sistemi oluşturmak ve su ayak izini hesaplamak üzere çalışmalara başlanmıştır.
- DYO Boya AR-GE Merkezi, AR-GE merkezlerini değerlendiren "AR-GE Merkezi Performans Endeksi" sonuçlarına göre 2014 yılında kimya sektöründe en başarılı AR-GE merkezi olmuştur.

2015-2017

- Pınar Su ve İçecek Bursa Tesisi'nde 2015 yılında Geri Dönüşümlü Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu üretimi, 2016 yılında ise PET Ambalajlı Doğal Kaynak Suyu üretimi başlamıştır.
- Pınar Süt AR-GE Merkezi, sektöre yeni ve farklılaşmış kategoriler ve ürünler kazandırmak, süt ve sütü ürünler sektöründeki inovasyonu desteklemek üzere kurulmuştur.
- Karbon Şeffaflık Programı CDP'ye su şeffaflık projesi de dâhil olmak üzere katılan ilk süt ve süt ürünleri üreticisi olan Pınar Süt, CDP 2015 İklim Değişikliği Türkiye Raporu'nda gönüllüler arasında ilk sırada yer almıştır.
- 2017 yılında Pınar Süt CDP Türkiye İklim Liderleri Ödülü ve CDP Türkiye Su Liderleri Ödülü'ne layık görülmüş, 2018 yılında ise her iki alanda B skorunu elde etmiştir.
- Pınar Et AR-GE Merkezi, sektörünün ilk AR-GE Merkezi olarak 2017 yılında kurulmuştur.

2018-2019

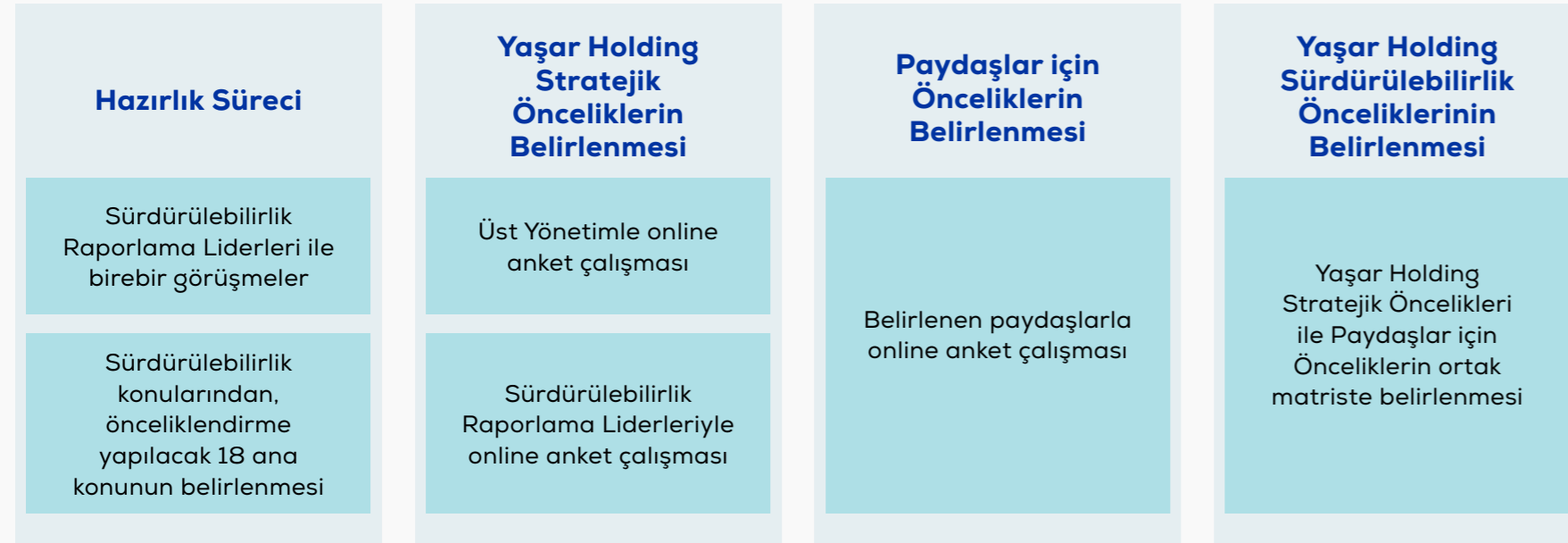
- 2018 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları çerçevesinde Topluluğun iş hedefleri ile 2030 Kalkınma Amaçları arasında uyumlandırma ve güncelleme gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalara bağlı olarak Yaşar Topluluğu 2030 İş Hedefleri hazırlanarak, tüm şirketlerde gözden geçirme çalışmaları yapılmış, Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile uyumluluk stratejileri belirlenmiş ve Topluluk hedefleri tüm paydaşlar ile paylaşılmıştır.
- Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından yaptırılan, Eskişehir/Tepebaşı Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi inşaatı tamamlanarak 2018 yılında T.C. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağışlanmıştır.
- 2019 yılında Yaşar Holding, TÜSİAD-Global Compact-SKD iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'ni imzalayarak plastik kirliliği ile mücadelede gönüllü ilk 26 şirket arasında yer almıştır.
- Pınar Süt ve Pınar Et, 2019 yılında da gönüllülük esaslı olan CDP (Carbon Disclosure Project, Karbon Saydamlık Projesi) İklim Değişikliği ve Su Güvenliği Programı Raporlamaları yapmıştır. CDP Su Programında Pınar Et'in derecelendirme notu B olarak gerçekleşmiştir.
- Pınar Enstitüsü'nün "Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde" projesi Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) Business Call to Action Platformu tarafından 2019 yılı Impact Champions (Etki Şampiyonları) programına dâhil edilmiştir. [Proje ile ilgili detaylı bilgi için tıklayınız.](#)
- 2019 yılında Pınar Su ve İçecek AR-GE çalışmaları ile birlikte su ve içecek sektörlerinde yeni ürün geliştirmeyi ve inovasyonu desteklemek amaçlarıyla bir merkez kurulmuştur.

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ÖNCELİKLERİ

Yaşar Topluluğu paydaşlarının beklenti ve ihtiyaçlarındaki olası değişiklikler ile küresel gündemdeki değişimlerin takibinde, Topluluğun sürdürülebilirlik stratejisini tekrar gözden geçirebilmek için Sürdürülebilirlik Öncelikleri, 2019 yılında tüm paydaş gruplarını kapsayıcı bir

biçimde, etkili bir paydaş diyalogu süreci sonucunda güncellenmiştir. Yaşar Topluluğu sürdürülebilirlik yaklaşımına yön veren ve paydaşların beklentilerini karşılayan sürdürülebilirlik öncelikleri, Topluluğun sürdürülebilirlik stratejisinin geliştirilmesi sürecinde yönlendirici olmaktadır.

Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri Belirleme Süreci

Önceliklendirilebilecek sürdürülebilirlik konularını tespit ederken Yaşar Topluluğu'nun hizmet vermekte olduğu sektörlerin dinamikleri ve paydaşlardan farklı platformlarda alınan geri bildirimlerin yanı sıra GRI Standards sürdürülebilirlik raporlaması rehberi ile GRI tarafından yayımlanan "Sektörler için Sürdürülebilirlik Konuları: Paydaşlar Ne Bilmek İstiyor?" raporundan faydalanılmıştır.

Yaşar Holding için stratejik öneme sahip sürdürülebilirlik konularının belirlenmesi için üst yönetimin katılımı ile online anket çalışmaları ile paydaşlar açısından öncelikli sürdürülebilirlik konularının tespit edilmesi ve paydaş geri bildirimlerinin alınabilmesi için farklı paydaş gruplarıyla online anketler gerçekleştirilmiştir. Önceliklendirme çalışmalarına dâhil edilecek paydaşlar tespit edilirken görüşülecek kişi ve kurumların paydaş grubunu temsil edecek şekilde seçilmesine özen gösterilmiştir.

Gerçekleştirilen online anketlerde, önceliklendirilebilecek sürdürülebilirlik konuları Topluluğun paydaşları ile paylaşılmış ve öncelikli buldukları konuları seçerek sıralamaları istenmiştir.

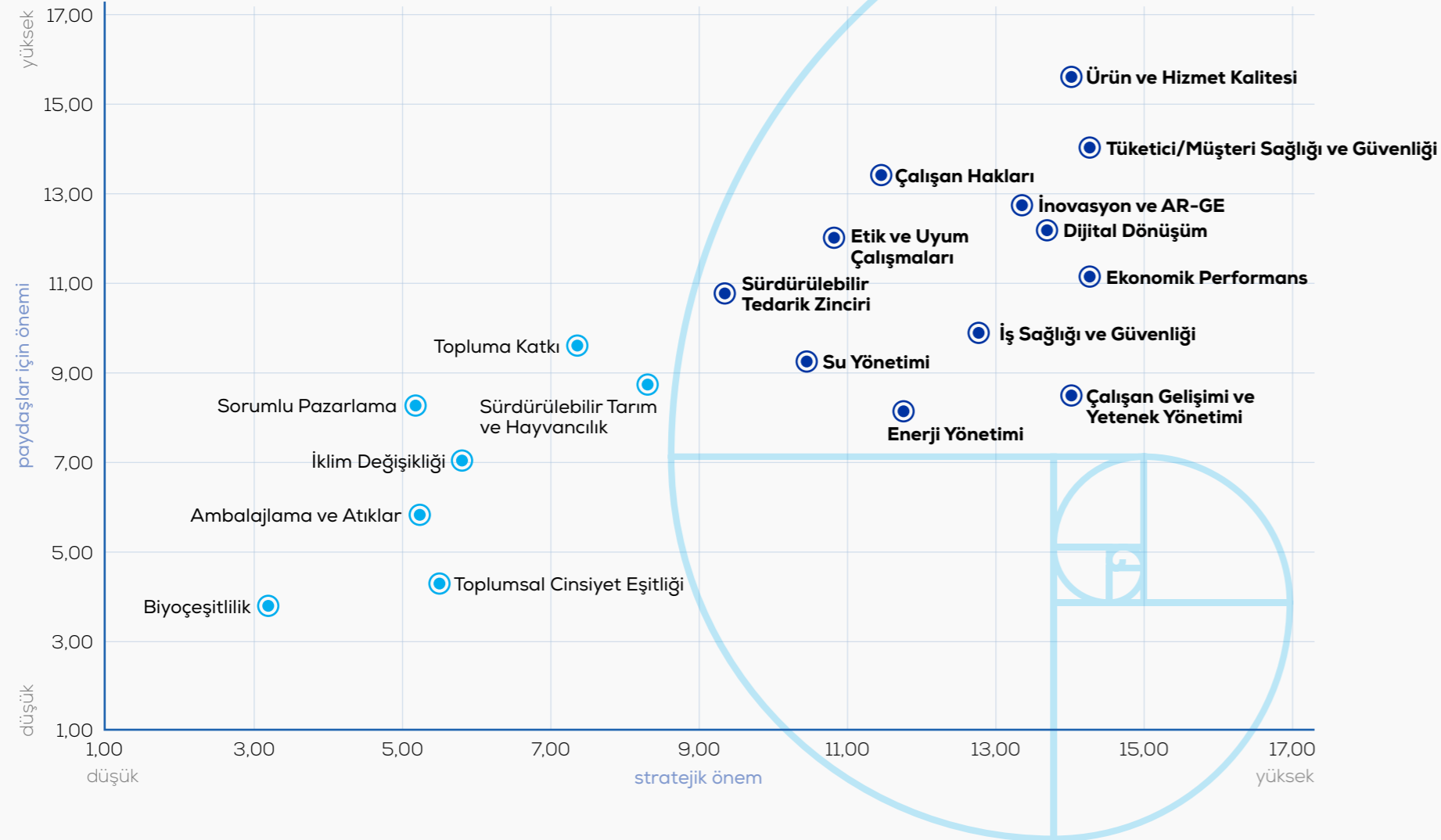
Paydaşların beklentilerinin anlaşılması, iyileştirme önerilerinin öğrenilmesi ve paydaş diyalogunun güçlendirilmesi açısından yapılan tüm çalışmalar oldukça fayda sağlamaktadır.

Farklı paydaş grupları ile gerçekleştirilen paydaş diyalogu çalışmaları ile toplamda 859 paydaş temsilcisi, Yaşar Holding'in sürdürülebilirlik önceliklerinin belirlenmesine katkıda bulunmuş olup üst yönetim ve paydaşlar tarafından tespit edilen öncelikli konular konsolide edilerek "Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri" güncellenmiştir.

Sürdürülebilirlik Önceliklerinin Belirlenmesi Çalışmasına Katılan Paydaş Grupları	Paydaş Sayısı
Sürdürülebilirlik Raporlama Liderleri	9
Yaşar Holding Üst Yönetimi	42
Çalışanlar	445
Eğitim kurumları	11
Kamu kurumları	5
Sivil toplum kuruluşları	7
Bayiler	148
Tedarikçiler	114
Tüketiciler	35
Müşteriler	43

Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri Matrisi

Üst Yönetim ve paydaşların geri bildirimleri doğrultusunda oluşturulan önceliklendirme matrisindeki renklendirilmiş alan öncelikli konuları belirtmektedir.

Yaşar Holding Öncelikli Sürdürülebilirlik Konuları

Yönetişim

Etik ve Uyum
İnovasyon ve AR-GE
Ekonomik Performans
Dijital Dönüşüm

Çalışanlar

Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi
Çalışan Hakları
İş Sağlığı ve Güvenliği

Müşteriler

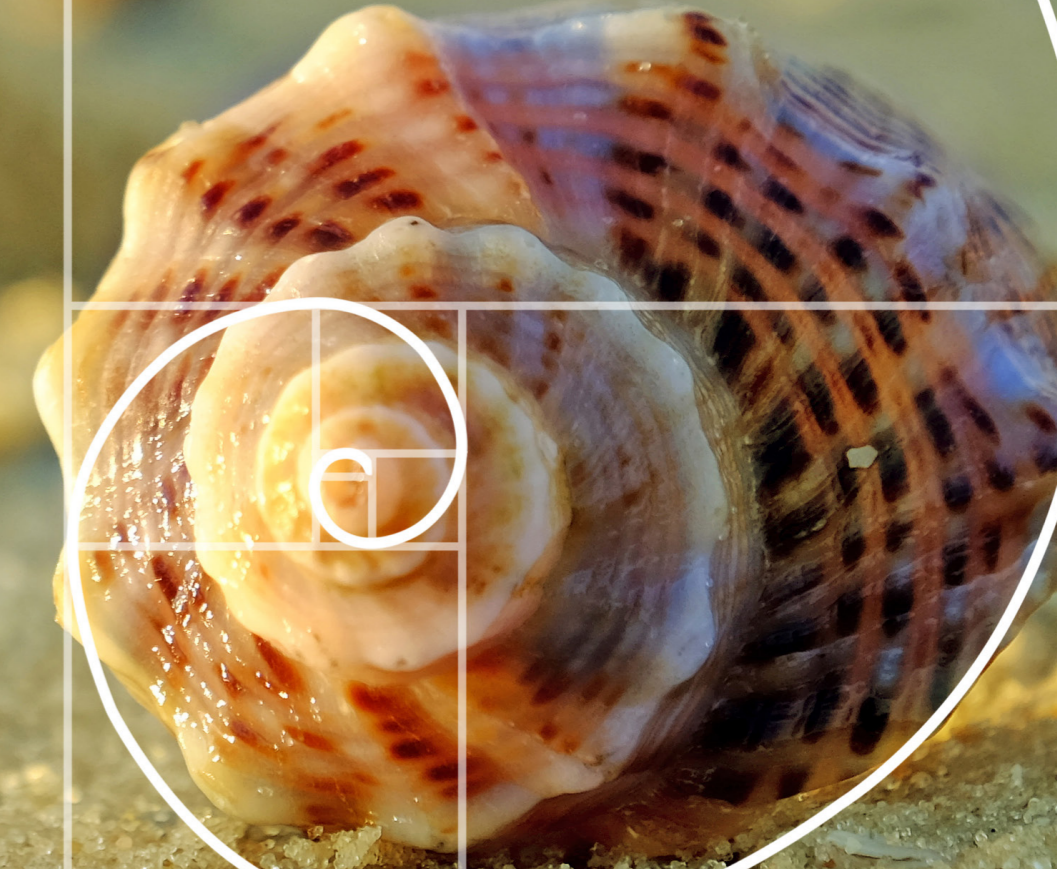
Tüketici/Müşteri Sağlığı ve Güvenliği
Ürün ve Hizmet Kalitesi

İş Ortakları

Sürdürülebilir Tedarik Zinciri

Çevre

Su Yönetimi
Enerji Yönetimi

SÜRDÜRÜLEBİLİR KALKINMA AMAÇLARIYLA UYUMLULUK

Birleşmiş Milletler tarafından yayınlanmış olan Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları, yoksulluğu ortadan kaldırmak, gezegenimizi korumak, tüm insanların barış ve refah içinde yaşamasını sağlamak için oluşturulmuş evrensel hedefler kümesidir.

Yaşar Topluluğu, süreçlerinde odağına aldığı beş temel yaklaşım olan işe iyi bakmak, çalışanlara iyi bakmak, topluma iyi bakmak, iş ortaklarına iyi bakmak ve çevreye iyi bakmak doğrultusunda be-

lirleşmiş olduğu hedeflerinin tamamını 2016 yılında Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları doğrultusunda gözden geçirmiş, stratejilerini bu doğrultuda güncellemiştir.

Sürdürülebilirlik stratejisi, Yaşar Holding Sürdürülebilirlik Öncelikleri ve sektörel dinamikler göz önüne alınarak yapılmış olan değerlendirme neticesinde 17 Sürdürülebilir Kalkınma Amacı'nın 15'i Topluluk şirketlerinin doğrudan iş süreçleri ile örtüşmektedir.

Şirketler	1 YOKSULLUĞA SON	2 AÇLIĞA SON	3 SAĞLIKLI BİREYLER	4 İTELEKÜLÜ EĞİTİM	5 TOPLUMSAL CİNSİYET EŞİTLİĞİ	6 TEMİZ SU VE SANITÜASYON	7 EKİŞİ FİJÜRİVE ENERJİ	8 İKİSİME YAKINLAŞTIRMA VE EKİSİME YAKINLAŞTIRMA	9 SAGLIKLI YERLERİN KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİ	10 EKİSİZ İNİMLERİN AZALTILMASI	11 SÜRDÜRÜLEBİLİR ŞİRKETLERİN VE İŞİTİM ALANLARININ SAYISININ ARTIRILMASI	12 SORUMLU TÜKETİM VE ÜRETİM	13 İKLİM BİLİM VE ENERJİ	14 SUDAKİ YAŞAM	15 KARASAL YAŞAM	16 BARİS, ADALLET VE GÜÇLÜ KURUMLAR	17 HİTELEKÜLÜKÜ ENİTİMLERİN GÜÇLENDİRİLMESİ
Pınar Süt		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓	✓				
Pınar Et	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓	✓		✓		
Pınar Su			✓		✓	✓	✓				✓	✓	✓				
YBP			✓	✓	✓		✓	✓	✓			✓					
Çamlı Yem Besicilik			✓	✓	✓			✓				✓	✓	✓			✓
DYO Boya			✓	✓	✓		✓	✓			✓		✓				✓
Viking Kağıt					✓	✓	✓	✓	✓			✓	✓		✓		
Altın Yunus			✓	✓	✓	✓	✓		✓			✓	✓	✓	✓		

Doğru enstrümanlarla mükemmele ulaşmak için

İŞE İYİ BAKMAK

KURUMSAL YÖNETİM

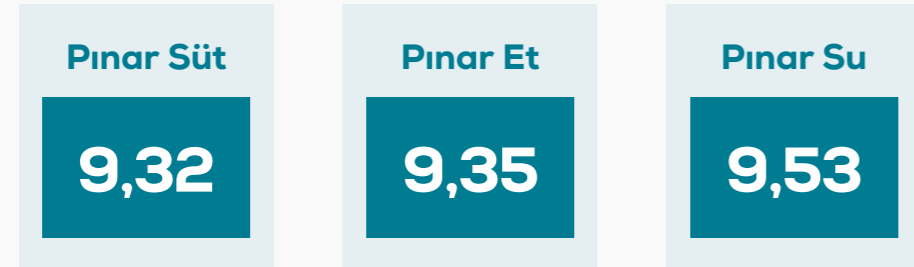
Güçlü ve ilkeli, değerlere bağlı bir kurumsal yönetim yapısı şirketlerin sürdürülebilirliği için çok önemli bir unsurdur. Yaşar Topluluğu'nun şeffaflık, paydaşlara karşı sorumluluk, adillik ve hesap verebilirlik ilkelerine dayalı kurumsal yönetim anlayışı, tüm faaliyet alanlarına yansımıştır.

Türkiye'de henüz kurumsal yönetim ilkelerinin gündemde olmadığı tarihlerden itibaren, en iyi yönetim yaklaşımlarını uygulama konusunda gönüllü olarak önemli adımlar atan Yaşar Holding, uzun yıllar sonucunda yaratılan "kurum itibarı"nı da önemli bir değer olarak

yönetmekte; etkin ve proaktif uygulamaları ile paydaşları ve daha geniş anlamda toplum için sürdürülebilir değer yaratmaya devam etmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinin kurumsal yönetim uygulamalarının temelini SPK tarafından yayınlanan Kurumsal Yönetim İlkeleri oluşturmaktadır. Yaşar Holding'in bu uygulamaları dinamik olarak yürütmedeki başarısının bir göstergesi olarak Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su ve İçecek şirketlerinin kurumsal yönetim derecelendirme notları 2019 yılında yukarı yönlü revize edilmiştir.

2019 Kurumsal Yönetim Derecelendirme Notu

*Kurumsal derecelendirme değerlendirme 10 puan üzerinden yapılmaktadır.

Şeffaflığı ve Doğruluğu Temel Alan Bilgilendirme Politikası

Yatırımcılar ile iletişimin, sağlıklı ve güvenilir şekilde yürütülmesi amacıyla Yaşar Topluluğu'nun halka açık şirketlerinin Yatırımcı İlişkileri Bölümleri mevcuttur. Ayrıca pay sahiplerinin, kamunun ve diğer paydaşların zamanında, eksiksiz, doğru, anlaşılabilir ve eşit koşullarda erişilebilir bir şekilde bilgilendirilmeleri sağlanmaktadır. Bu kapsamda söz konusu şirketlerin ücret, tazminat, kâr dağıtım ve bağış politikalarına şirketlerin internet sitelerinden ulaşılabilir.

Yaşar Topluluğu'nun halka açık şirketlerinin kurumsal yönetim sürecinde katettiği mesafeler, Sermaye Piyasası Mevzuatı çerçevesinde hazırlanan ve yıllık faaliyet raporlarında yer verilen Kurumsal Yönetim İlkeleri Uyum Raporları vasıtasıyla kamuya açıklanmaktadır.

[Pınar şirketlerinin "Yatırımcı İlişkileri" bölümü için tıklayınız.](#)

[DYO Boya "Yatırımcı İlişkileri" bölümü için tıklayınız.](#)

[Viking Kağıt "Yatırımcı İlişkileri" bölümü için tıklayınız.](#)

[Altın Yunus "Yatırımcı İlişkileri" bölümü için tıklayınız.](#)

Yönetim Kurulu Yapısı

Altı kişiden oluşan Yaşar Holding Yönetim Kurulu, şirketin tüm süreçleri için en üst düzey karar alma ve kontrol organıdır. Yönetim Kurulu Başkanı'nın aynı zamanda icra görevi olmayıp, icra fonksiyonlarının başında bulunan Yaşar Holding İcra Başkanı, Yaşar Topluluğu'nun tüm icra faaliyetlerinden Yönetim Kurulu'na karşı sorumludur. Yönetim Kurulu'nun yetki ve sorumlulukları ile Yönetim Kurulu ve İcra'nın karar alma süreçleri "Yaşar Topluluğu Kurumsal Yönetim El Kitabı" içerisinde tanımlanmıştır. Yaşar Topluluğu Üst Yönetimi hakkında detaylı bilgiye [internet sitemizden](#) erişebilirsiniz.

Yaşar Topluluğu'nun halka açık şirketlerinin yönetim kurullarında SPK Kurumsal Yönetim İlkelerine uygun olarak iki bağımsız üye bulunmaktadır. Ayrıca şirketlerimizde toplam iki kadın Yönetim Kurulu üyesi bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu'nun görevlerini yerine getirirken etkinliğinin artırılması amacıyla; Denetim Alt Komitesi, Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi ve Kurumsal Yönetim Alt Komitesi kurulmuş olup bu komiteler çalışmalarını Yaşar Holding Yönetim Kurulu'na bağlı olarak yürütmektedir. Aday Gösterme Komitesi ve Ücret Komitesi de Kurumsal Yönetim Komitesi bünyesinde yapılandırılmıştır.

ÖDÜLLER

Yaşar Holding

- TÜSİAD'ın kurucularından olan Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar, TÜSİAD'ın kuruluşundan bugüne katkıları sebebiyle teşekkür plaketi ile onurlandırılmıştır.
- Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar, Türkiye turizmine olan katkıları sebebiyle Türkiye Turizm Yatırımcıları Derneği tarafından "Zamana Meydan Okuyanlar" kategorisinde ödüle layık görülmüştür.
- Uluslararası Sütçülük Federasyonu (IDF) tarafından ilk kez Türkiye'de düzenlenen Dünya Süt Zirvesi'nde Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar, Türkiye'de süt sektörünün kurulmasına ve gelişmesine sağladığı katkılardan dolayı onur ödülüne layık görülmüştür.
- Kariyer.net ana sponsorluğunda düzenlenen İnsan Kaynakları Zirvesi'nde Yaşar Holding 9. kez İnsana Saygı Ödülü'nü almaya hak kazanmıştır.
- İzmir Ticaret Odası, Ege Bölgesi Sanayi Odası ve İzmir Ticaret Borsası tarafından ortak düzenlenen "Başarılı Sanayi Kuruluşları Töreni"nde Yaşar Topluluğu şirketleri toplam 17 ödül ve takdirname ile ödüllendirilmiştir.

Pınar

- **Pınar'a Boğaziçi Üniversitesi'nden "Yılın Kampüs Dostu Şirketi" Ödülü**

Her yıl Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Kulübü tarafından düzenlenen İş Dünyası'nın en iyilerinin ödül aldığı Boğaziçi İş Dünyası Ödülleri'nde Pınar, "Yılın Kampüs Dostu Şirketi" ödülünü almıştır.

- **Türkiye'nin En Beğenilen Şirketleri Ödülü**

Capital Dergisi'nin öncülüğünde, Zenna Araştırma ve Danışmanlık tarafından gerçekleştirilen "İş Dünyasının En Beğenilen Şirketleri" araştırmasında Pınar Süt, bu yıl da "Süt ve Sütlü Mamuller" kategorisinin "En Beğenilen Şirketi" olmuştur. İşveren markası yaratma, ürün ve hizmet odaklılık, yönetim kalitesi boyutlarının öne çıktığı araştırmada Pınar Süt, iş dünyasından farklı sektörlerden 600'ün üzerindeki şirketi temsilen 1.401 yönetici tarafından değerlendirilmiştir.

- **Pınar Süt'e İtibar Ödülü**

Repman ve Zenna Danışmanlık tarafından Türkiye'de bugüne kadar gerçekleştirilen en büyük ve en kapsamlı itibar yönetimi araştırması "Repman Türkiye İtibar Ligi"nin sonuçlarına göre Pınar Süt,

Repman Türkiye İtibar Ligi'nde başarı ödülüne layık görülmüştür. Türkiye'de Ocak-Şubat 2019 döneminde 18 yaş ve üzeri 13 bin 744 kişi ile gerçekleştirilen araştırmada, 17 sektörü temsil eden 155 şirketin her biri için, itibar yönetimi performansını oluşturan 7 ana boyut, boyutları oluşturan 12 detay performans kriteri ve itibarın etkilediği iş sonuçları göz önüne alınmıştır.

- **Pınar Latte Art Barista Süt'e "En Yenilikçi Süt Ürünü" Ödülü,**

Marketing Türkiye Wzsight Araştırma'nın Poltio.com iş birliği ile gerçekleştirdiği "Yılın İnovatif Ürünleri" Araştırmasında Pınar Latte Art Barista Süt, 2018'in en inovatif süt ürünü seçilmiştir. Ev Dışı Tüketim kanalında 1 litre ambalajı ile satışa sunulan Pınar Latte Art Barista Süt, sektöründe %32 oranda oy alarak tüketicilerin gözünde birinci sırada yer almıştır.

- **Pınar Choco Labneh'e 2019 Gulfood İnovasyon Ödülü**

Türkiye'nin yanı sıra Körfez ve Ortadoğu ülkelerinin de lider gıda markası Pınar, Dubai Dünya Ticaret Merkezi'nde düzenlenen Gulfood Fuarı'nda "En Yenilikçi Süt Ürünleri" kategorisinde bölgenin damak tadına ve kullanım alışkanlıklarına uygun özel olarak geliştirdiği Pınar Choco Labneh ürünü ile "En Yenilikçi Süt Ürünleri" kategorisinde 2019 Gulfood İnovasyon Ödülü'nü almıştır.

- **Avrupa'dan Pınar Sade Kefir'e Üstün Lezzet Ödülü**

Pınar Sade Kefir, International Taste Institute tarafından düzenlenen törende aralarında Michelin yıldızlı şeflerin ve sömeliyelerin de yer aldığı jüri tarafından yapılan seçimle Üstün Lezzet Ödülü kazanmıştır.

- **Pınar Et, Türkiye İtibar Endeksi Araştırmasında "İşlenmiş Gıda" Kategorisi Birincisi**

Yıldız Teknik Üniversitesi ve Türkiye İtibar Akademisi tarafından Türkiye'nin en itibarlı kurum ve markalarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen Türkiye İtibar Endeksi Araştırması sonuçlarına göre Pınar Et, 2018 yılı performansı ile "İşlenmiş Gıda" kategorisinde birinci olmuştur.

- **Pınar Su ve İçecek'e İtibar Ödülü**

2019'da Marketing Türkiye Dergisi ve Akademetre Araştırma Şirketi iş birliği ile gerçekleştirilen ve "İtibar ve Marka Değer Performans Ölçümü" araştırması baz alınarak düzenlenen "The ONE Awards Bütünleşik Pazarlama Ödülleri" gazsız içecek kategorisinde Pınar Su ve İçecek ilk 3'e girmeyi başarmıştır.

DYO Boya

- İZTEK İnovasyon-AR-GE ve Teknoloji Ödüllerinde Yılın En iyi AR-GE Projeleri kategorisinde 2.'lik ödülü almıştır.
- İnovalig, İnovasyon Kaynakları kategorisinde Türkiye 2.'lik ödülü alırken, İnovasyon Stratejisi ve İnovasyon Döngüsü kategorilerinde yarı finalist olmuştur.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri ve AR-GE Merkezleri Zirvesi'nde DYO Boya Fabrikaları İzmir AR-GE Merkezi, 51-75 AR-GE personeli istihdam eden tüm AR-GE merkezleri arasında 2.'lik ödülü almaya hak kazanmıştır.
- İAOSB AR-GE ve İnovasyon Yarışması'nda 1.lik ödülü almıştır.

Viking Kağıt

- 2019 yılında mevcut olan tüm belgelerin denetimlerinden başarıyla geçilerek belge yenilemeleri gerçekleşmiştir. Bu kapsamda *BRC CP Revizyon 4 olarak yenilenmiştir. Ayrıca Yerli Malı Belgesi almaya hak kazanmıştır.

*BRC CP: İngiliz perakende konsorsiyumu tarafından 2003'te yayınlanan Tüketici Ürünleri için BRC Global Standardı

Altın Yunus Çeşme

- Çeşme Milli Eğitim İlçe Müdürlüğü tarafından Altın Yunus'a, yaptığı çalışmalar, destek verdiği projelerle "Çeşme Eğitimde İzleme Geliştirme ve İnovasyon projesi" kapsamında teşekkür plaketi verilmiştir.
- Deniz Temiz Derneği'nden ve EMITT Doğu Akdeniz Turizm Fuarı'ndan Teşekkür Belgesi alırken, "En İyi Stant Ödülü"nü de sahibi olmuştur.
- Tatilbudur.com tarafından "Memnuniyet Başarı Ödülü" verilmiştir.
- Otel Z.com satışlarında "İzmir Bölge ikincisi" olmuştur.
- İzmir Ticaret Odası tarafından 2018 yılı yüksek ticari kazanç takdirnamesi (2019) ile ödüllendirilmiştir.
- Yeşil Yıldız Otel Sertifikası almaya hak kazanmıştır.

PAYDAŞ DİYALOĞU

Yaşar Holding, daha iyi bir yaşam sağlamak sorumluluğu ile tüm paydaşlarıyla etkin paydaş diyalogu yürütme sürecini önemsemektedir. Topluluğun faaliyetlerinden, hedeflerinden, politikalarından ve aldığı kararlardan doğrudan ya da dolaylı olarak etkilenen ve aynı zamanda bu kararları etkileyen her türlü kişi, kuruluş ve topluluk paydaş olarak tanımlanmaktadır.

Paydaş diyalogu sürecini daha proaktif yönetebilmek adına paydaşlar sınıflandırılmış ve bu sınıflandırmaya göre iletişim sıklığı ve diyalog platformları belirlenmiştir. Topluluğun genel bir paydaş yönetim politikası olmakla beraber paydaşlarla iletişim şekli ve sıklığı faaliyet yürütülen şirket ve sektöre göre değişiklik göstermektedir.

Değer zinciri temelinde paydaş haritalaması çalışmaları yürütülürken, Yaşar Topluluğu'nun kurumsal değerleri ve iş etiği politikası göz önünde bulundurulmaktadır. Ham madde tedarik sürecinden, tüketiciye ulaşana kadar yaratılan her etkiyi, etki alanını ve oranını değerlendirmek ve geliştirmek, Topluluğun bütünsel sürdürülebilirlik yaklaşımının temelini oluşturmaktadır.

Yaşar Topluluğu "işe, çalışanlarına, topluma, iş ortaklarına, çevreye iyi bakmak" felsefesiyle yürütmekte olduğu sürdürülebilirlik yaklaşımı kapsamında tüm paydaşlarıyla uzun süreli iş birlikleri geliştirmekte ve açık iletişim kurmaktadır.

Paydaş Grupları	İletişim Platformu	İletişim Sıklığı
Çalışanlar	Eğitimler, Yaşar Akademi Eğitim Platformu, çalışan görüşleri anketi, bültenler, kurum içi organizasyonlar, iç iletişim materyalleri, elektronik iletişim araçları, sosyal etkinlikler	Sürekli
Tüketiciler	Memnuniyet anketleri, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, reklamlar, bayi ilişkileri ve iletişim kanalları	Sürekli
Yatırımcılar ve Hissedarlar	Yönetim Kurulu toplantıları, faaliyet raporları, performans raporları, sürdürülebilirlik raporları, CDP İklim Değişikliği Raporu, CDP Su Raporu, yatırımcı sunumları, genel kurul toplantıları, Yatırımcı ilişkileri modüllerinin de bulunduğu internet siteleri	Sürekli
Tedarikçiler, Müşteriler ve Bayiler	Tedarikçi toplantıları, ziyaretleri ve eğitimleri, fabrika ziyaretleri, müşteri ziyaretleri, memnuniyet anketleri, katılım sağlanan kongre, toplantı ve paneller, telefon görüşmeleri, iletişim ve çağrı merkezleri, internet siteleri, sosyal medya platformları, bayi toplantıları ve eğitimleri, bayi portalı, bayi memnuniyet anketleri, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları	Periyodik
Kamu Kurum ve Kuruluşları	Mevzuat görüş bildirimleri, sektörel toplantılar, kongre, konferans ve seminerler, sektörel raporlar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, üyelik ilişkileri	Periyodik
STK'lar ve Üye Olunan Dernekler	Ortak geliştirilen projeler, sektörel raporlar, faaliyet raporları, sürdürülebilirlik raporları, üyelik ilişkileri	Periyodik
Medya	Basın bültenleri, ziyaretler, basın toplantıları, lansmanlar, Pınar'la Yaşam Dergisi, Güzel Yaşa Dergisi, Pınar Üretici Gazetesi, Dyorum Dergisi, internet siteleri, sosyal medya platformları, dijital ajanslar	Periyodik
Eğitim Kurumları	Kariyer günleri, konferans ve paneller, üniversite kulüp ve toplulukların etkinlikleri, Topluluk şirketlerinde sağlanan staj imkânları, ortak projeler	Periyodik
Sendika	Toplu İş Sözleşmeleri, sendika temsiliyeti, fabrika ziyaretleri, özel gündemli toplantılar	Düzenli

KURUMSAL ÜYELİKLER

ADANA TİCARET BORSASI	TÜRK İŞ KONSEYİ
AİLE İŞLETMELERİ DERNEĞİ (TAİDER)	EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI
ALIAĞA TİCARET ODASI	EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI VAKFI
ALÜMİNYUM YÜZEY İŞLEM DERNEĞİ (AYİD)	EGE SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ (ESİAD)
AMBALAJLI SU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ (SUDER)	EGE TURİSTİK İŞLETMELER KONAKLAMALARI BİRLİĞİ
AMBALAJLI SÜT VE SÜT ÜRÜNLERİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ASÜD)	ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
ANKARA TİCARET BORSASI	ESKİŞEHİR SANAYİ ODASI
ANKARA TİCARET ODASI	ESKİŞEHİR TİCARET ODASI
ANTALYA TİCARET BORSASI	ETİK VE İTİBAR DERNEĞİ
ANTALYA TİCARET ODASI	EV DIŞI TÜKETİM DERNEĞİ (ETÜDER)
AVRUPA GIDA BİLGİ KONSEYİ (EUFIC)	GEBZE TİCARET ODASI
AYDIN SANAYİ ODASI	GIDA GÜVENLİĞİ DERNEĞİ
BATI ANADOLU SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEKLERİ FEDERASYONU (BASİFED)	GLOBAL İLİŞKİLER FORUMU
BEYAZ ET SANAYİCİLERİ VE DAMIZLIKÇILAR BİRLİĞİ (BESD-BİR)	KÜRESEL RAPORLAMA AĞI (GRI)
BODRUM TİCARET ODASI	GSİ TÜRKİYE VAKFI
BORNOVA ÇİFTÇİ MALLARI KORUMA DERNEĞİ	ISI SU SES VE YANGIN YALITIMCILARI DERNEĞİ (İZODER)
BORNOVA ZİRAAT ODASI	ISPARTA TİCARET VE SANAYİ ODASI
BORSAYA KOTE ORTAKLIK YÖNETİCİLERİ DERNEĞİ (KOTEDER)	İKTİSADİ ARAŞTIRMALAR VAKFI
BURSA TİCARET BORSASI	İNEGÖL TİCARET VE SANAYİ ODASI
BURSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	İNTERAKTİF REKLAMCILIK DERNEĞİ
ÇEŞME TURİSTİK OTELCİLER BİRLİĞİ	İSTANBUL TİCARET BORSASI
ÇEVRE KORUMA VE AMBALAJ ATIKLARINI DEĞERLENDİRME VAKFI (ÇEVKO)	İZMİR İLİ KIRMIZI ET ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
DENİZ TEMİZ DERNEĞİ (TURMEPA)	İZMİR SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ
DENİZ TİCARET ODASI	İZMİR TİCARET BORSASI
DIŞ EKONOMİK İLİŞKİLER KURULU (DEİK)	İZMİR TİCARET ODASI
DUBAI TİCARET ODASI	İZMİR ZİRAAT ODASI

KAĞITHANE AYAZAĞA VADİSİ KENTSEL GELİŞTİRME DERNEĞİ	TURKTRADE
KEMALPAŞA ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ (KOSBİ)	TÜRK MISIR İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
KOCAELİ SANAYİ ODASI	TÜRK ORTA DOĞU VE KÖRFEZ İŞ KONSEYİ (DEİK)
KOMPOZİT SANAYİCİLERİ DERNEĞİ	TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞ İNSANLARI DERNEĞİ (TÜSİAD)
KONSOLOSLUK ERKANI ÜYELERİ DERNEĞİ	TÜRK VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ
KONYA TİCARET ODASI	TÜRKİYE ÇEVRE EĞİTİM VAKFI
MANİSA ŞEHZADELER ZİRAAT ODASI	TÜRKİYE DAMIZLIK SIĞIR YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ
MANİSA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRKİYE EKONOMİ KURUMU (TEK)
MERSİN TİCARET BORSASI	TÜRKİYE GIDA SANAYİ İŞVERENLERİ SENDİKASI (TÜGİS)
MEYVE SUYU ENDÜSTRİSİ DERNEĞİ (MEYED)	TÜRKİYE İHRACATÇILAR MECLİSİ (TİM)
MİLLETLERARASI TİCARET ODASI (ICC)	TÜRKİYE İNSAN YÖNETİMİ DERNEĞİ (PERYÖN)
MÜYAP BAĞLANTILI HAK SAHİBİ FONOGRAM YAPIMCILARI MESLEK BİRLİĞİ	TÜRKİYE İNŞAAT MALZEMESİ SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (İMSAD)
MÜZİK YORUMCULARI MESLEK BİRLİĞİ	TÜRKİYE KALİTE DERNEĞİ (KALDER)
NAZİLLİ TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRKİYE KURUMSAL YÖNETİM DERNEĞİ
ORGANİK ÜRÜN YETİŞTİRİCİLERİ VE SANAYİCİLERİ DERNEĞİ (ORGÜDER)	TÜRKİYE MADENSUYU ÜRETİCİLERİ DERNEĞİ
ORTA ANADOLU İHRACATÇI BİRLİKLERİ	TÜRKİYE MUSİKİ ESERİ SAHIPLERİ MESLEK BİRLİĞİ (MESAM)
BOYA ARAŞTIRMACILARI DERNEĞİ	TÜRKİYE ODALAR VE BORSALAR BİRLİĞİ (TOBB)
REKLAM VERENLER DERNEĞİ	TÜRKİYE SEYAHAT ACENTELERİ BİRLİĞİ
SAKARYA TİCARET VE SANAYİ ODASI	TÜRKİYE SÜT, ET, GIDA SANAYİCİLERİ VE ÜRETİCİLERİ BİRLİĞİ (SETBİR)
SAVUNMA VE HAVACILIK SANAYİ İMALATÇILAR DERNEĞİ	TÜRKİYE YEM SANAYİCİLERİ BİRLİĞİ
SERBEST MUHASEBECİ VE MALİ MÜŞAVİRLER ODASI	ULUSAL GIDA TEKNOLOJİ PLATFORMU (UGTP)
SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLERİ ÜRETİCİ MERKEZ BİRLİĞİ	ULUSAL KIRMIZI ET KONSEYİ (UKON)
TEMEL İHTİYAÇ DERNEĞİ (TİDER)	ULUSAL SÜT KONSEYİ (USK)
TOBB GLOBAL STANDARTLAR MERKEZİ	BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ (UN GLOBAL COMPACT)
TURGUTLU 1.ORGANİZE SANAYİ BÖLGESİ	YATIRIMCI İLİŞKİLERİ DERNEĞİ
TURGUTLU TİCARET VE SANAYİ ODASI	YENİDEN BİZ DERNEĞİ

ETİK İLKELER

Etik Duruş, kuruluşundan bu yana Yaşar Topluluğu'nun vazgeçilmez değerlerinden biridir. Topluluğun etik değerlere bağlılık esasına dayalı iş yapış biçimini şekillendiren ana ilkeler; eşitlik, şeffaflık, hesap verilebilirlik olmuştur.

Yaşar Topluluğu'nun iş etiği yaklaşımını ortaya koyan "İş Etiği Kuralları Kılavuzu" 2009 yılında hazırlanarak tüm çalışanlara aktarılmıştır. Yeni işe başlayan çalışanlar ile paylaşabilmek adına, online öğrenme platformu olan Yaşar Akademi'de de İş Etiği Kuralları Eğitimi oluşturulmuştur. Topluluğun tüm çalışanlarının kurum kültürünün ayrılmaz bir parçası haline gelmiş olan etik değerlere uyum göstermeleri beklenmektedir.

İş yaşamı ve kültüründeki değişiklikler, güncellenen yasalara uyum ve Topluluk yaklaşımları göz önünde bulundurularak Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları Kılavuzu 2019 yılında revize edilmiştir.

Yaşar Topluluğu İş Etiği Kuralları

1. Tüm paydaşlarımızla ilişkilerimizi iyi yönetir, herkese eşit mesafede durur, adil ve dürüst davranırız.
2. Kişisel verilerin korunmasını gözetir, süreçleri gizlilik ve yasal düzenlemelere uygun işletiriz.
3. Şirket kaynaklarını verimli kullanırız.
4. Çıkar çatışmasından kaçınır, şirket bilgilerini menfaat sağlamak amaçlı kullanmayız.
5. Şirket bilgi, varlık ve kayıtlarının doğru hazırlanması için özen gösterir, onları gizlilik prensibi içinde koruruz.
6. Müşteri memnuniyetine önem verir, müşterilerimize ve tüketicilerimize karşı her zaman duyarlı ve dürüst davranırız.
7. Rüşvete ve yolsuzluğa karşı duruşumuzla topluma örnek oluruz.
8. Tüm faaliyetlerimizi toplumsal yararı gözeterek sürdürülebilirlik bilinciyle gerçekleştiririz.
9. Sosyal yaşamımıza dikkat eder, şirket hakkında olumsuz kanaat yaratmayan, içinde bulunduğumuz toplumun kurallarına uygun bir yaşam tarzı benimseriz.

Yaşar Holding Yönetim Kurulu üyelerinden 1 Başkan, Yaşar Holding üst yönetiminden 3 üye ve 1 genel sekreter olmak üzere, Yaşar Holding Yönetim Kurulu tarafından seçilen toplam 5 üyeden oluşan "Etik Kurul", iş etiği kurallarının uygulanmasından sorumludur. Çalışanlar, iş etiği kuralları ile ilgili ihlal olduğunu tespit ettikleri konuları e-posta, mektup ya da telefon aracılığı ile Etik Kurul'a bildirebilmektedir. Çalışanlara bildirimleri nedeni ile misilleme yapılması yasaklanmıştır. Etik Kurul'a bildirilen konular, en geç bir hafta içinde kılavuzda yer alan kurallar çerçevesinde çözümlenmektedir. 2019 yılında Etik Kurul'a herhangi bir konu iletilmemiştir.

Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketler, rüşvet ve haraç dâhil olmak üzere her türlü yolsuzlukla mücadele etmekte ve yolsuzluğun önlenmesi için gereken tüm yükümlülüklerini yerine getirmektedir. İş Etiği Kuralları, Rüşvet ve Yolsuzlukla Mücadele konusunda da gerekli düzenlemeleri kapsamaktadır.

2019 yılında Topluluk şirketleri kapsamında gerçekleştirilen iç denetim çalışmaları ve yapılan incelemeler doğrultusunda Topluluk şirketlerinde çalışan 6 kişinin Topluluğun iş prensipleri ve etik kuralları çerçevesinde iş ilişkisi sonlandırılmıştır.

RİSK YÖNETİMİ

Risklerin tespit edilmesi ve bu risklere karşı hazırlıklı olmanın yanı sıra risklerin birbiri ile olan bağlantısının analiz edilmesi, risk yönetimi için önem taşıyan hususlardır. Yaşar Topluluğu, risk farkındalığı olan bir kültür yaratarak, kurumsal risk yönetimini entegre ve proaktif olarak uygulamayı önemsemektedir.

Risk Yönetimi Yaklaşımı

Yaşar Topluluğu'na bağlı şirketlerde kurumsal risk yönetimi; risk tanımlama, analiz, kontrol ve izleme adımlarından oluşan bir süreç olarak ele alınmaktadır.

Topluluk şirketlerindeki risk yönetiminin amaçları;

Şirketlerin tüm faaliyet alanlarının, iş ünitelerinin, kâr merkezlerinin incelenmesi ile mevcut risklerin belirlenmesi,

Sistematik ve dinamik bir risk yönetimi yapısının kurulması,

Risk kontrollerin değerlendirilmesi,

Yeni ve etkin kontrollerin tasarlanması ile etkin bir risk yönetimi ve izleme sürecinin kalıcı olarak uygulanması,

Kurum genelinde ortak risk algısı oluşturularak stratejik hedeflere ulaşılması ve sürdürülebilir karlılığın sağlanması, olarak tanımlanmıştır.

Bu yaklaşım, şirketlere rekabet avantajı sağlarken diğer taraftan hissedarlara şirket değerlerinin iyi korunduğuna ve geliştirildiğine dair güvence vermektedir.

Yaşar Topluluğu'nda riskler; Stratejik, Operasyonel, Dış Kaynaklı, Finansal ve Mevzuat Uyum kategorilerine göre takip edilmektedir.

Yaşar Holding Yönetim Kurulu Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi; temel politika ve stratejilerin belirlenmesinden, olası risklere karşı gerekli tedbirlerinin alınıp alınmadığının kontrolünden ve tüm bu işleyiş ve sonuçların Yönetim Kurulu'na sunulmasından sorumludur. Yaşar Holding Risk Yönetimi fonksiyonu, risk yönetimi strateji ve politikalarının Topluluk şirketlerinde uygulanmasından sorumlu olup, çalışmalarını düzenli olarak Yaşar Holding Yönetim Kurulu'na bağlı olan Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi'ne sunmaktadır.

Ayrıca, hisse senedi borsada işlem gören şirketlerimizde Yönetim Kurulu üyelerinden oluşan Riskin Erken Saptanması Komiteleri mevcut olup, bu komiteler risk kontrol sistemlerinin etkinliklerinin değerlendirilmesi sorumluluğunu üstlenmişlerdir. Risk yönetim süreçlerinin kurumun hedef ve amaçları ile aynı doğrultuda olup olmadığını gözlemleyebilmek ve süreçlerin performansını ölçümlenebilmek önem taşımaktadır. Riskin Erken Saptanması Komiteleri, Yönetim Kurulu tarafından belirlenen bir başkan ve iki üyeden oluşmaktadır. Komite başkanı, bağımsız Yönetim Kurulu Üyeleri arasından seçilmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde Risk Yönetimi kapsamında 2019 yılında;

Mevzuat Uyum risklerinin bertarafına yönelik olarak Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na uyum süreci için yapılan çalışmalar ile şirketlerimizin faaliyet gösterdiği sektörler ile ilişkili yasal tebliğ ve düzenlemelerin gerektirdiği çalışmalar,

Bilgi Güvenliği riskine ilişkin eylem planlarının uygulanmasına ilişkin çalışmalar,

Topluluğun marka ve itibar riskinin etkin bir şekilde yönetilmesine ilişkin çalışmalar,

Finansal ve operasyonel risklerin bertarafına ve/veya uygun kontrol ve izleme yöntemleri ile yönetilmesine ilişkin çalışmalar

gerçekleştirilmiştir. Bu çalışmalar, Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi tarafından izlenerek Yaşar Holding Yönetim Kurulu'nun bilgi ve değerlendirmelerine sunulmuştur. 2019 yılında Yaşar Holding Riskin Erken Saptanması Alt Komitesi yedi kez toplanmıştır.

Risk yönetim ve kontrol süreçlerinin etkinliğini değerlendirmek ve geliştirmek amacıyla yönelik sistemli ve disiplinli bir yaklaşım getirerek şirketlerin amaçlarına ulaşmasına yardımcı olmak için Topluluk şirketlerinde düzenli aralıklarla iç denetim gerçekleştirilmektedir. 2019 yılında Yaşar Topluluğu şirketleri kapsamında 21 denetim ve 23 iç kontrol çalışması gerçekleştirilmiştir.

EKONOMİK PERFORMANS

Yaşar Holding 2019 yılında faaliyet gösterdiği tüm iş kollarında öncü ve güçlü konumunu sürdürmüş, daha iyi bir yaşam ve sürdürülebilir bir gelecek ortaya koymaya yönelik çalışmalarını devam ettirmiştir.

Yaşar Topluluğu'nun 2019 yılında %8 seviyesinde bir büyüme ile 5,1 milyar TL'ye ulaşan konsolide net satışlarının %94'ünü Gıda ve İçecek ile Boya iş kollarındaki şirketleri gerçekleştirmiştir. Gıda ve İçecek iş kolundaki büyüme oranı %9 seviyesinde gerçekleşirken Boya iş kolunda bu oran %6 olarak gerçekleşmiştir. Yaşar Holding 2019 yılında 70'ten fazla ülkeye yaptığı ihracat ve yurt dışı iştiraklerinin faaliyetleri sonucunda toplam 135,4 milyon ABD doları yurt dışı gelir elde etmiştir.

2018 yılında yaşanan kur şokunun ardından 2019 yılı ülkemizde dengelenmenin yaşandığı bir dönem olmuştur. Topluluk olarak faaliyet gösterilen iş kollarındaki verimlilik odaklı tedbirlerin brüt kâr lılığa olumlu etkisi görülmüş ve 1,3 milyar TL brüt kâr elde edilen bu dönemde 584,8 milyon TL FAVÖK gerçekleştirilmiştir. Büyümedeki yavaşlama ve maliyetlerdeki baskıya rağmen FAVÖK marjı %11,5 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2019 yılında Topluluk, müşteri ve tüketicilerin beklentilerini ve ihtiyaçlarını doğru analiz ederek yeni ürün ve hizmetler geliştirmeye odaklanmış olup bu kapsamda güçlü AR-GE merkezleri ile değişimin ve yer aldığı sektörlerin öncüsü olmayı başarmıştır. Müşteri odaklı yaklaşımından taviz vermeyen Yaşar Topluluğu müşterilerden gelen geri bildirimleri doğru analiz ederek, değişen tüketim alışkanlıklarına uygun ürün ve hizmet geliştirmeyi sürdürmüştür.

Yaşar Topluluğu şirketleri sürdürülebilir büyüme ve değişime ayak uydurmak bilinciyle ilerlemekte ve operasyonel ve dijital alt yapısını geliştirip güncellemekte, AR-GE ekiplerinin yoğun çalışmasıyla yeni ürün, verimlilik ve kalite odaklı çalışmalarına devam etmektedir.

2019 yılının son çeyreğinde ortaya çıkan jeopolitik gelişmeler, Brexit sürecinin devam etmesi nedenleriyle dünya ekonomisi açısından belirsizliklerin, risklerin ve kaygıların arttığı bir dönem olmuştur. Yaşar Topluluğunda tüm süreçlerdeki ve stratejik planlardaki doğru öngörüler ile yerinde alınan kararlar ile kalite ve verimlilikten ödün vermeden atılan adımlar başarılı sonuçlar almada büyük pay sahibi olmuştur.

31.12.2019 31.12.2018

	31.12.2019	31.12.2018
Üretilen doğrudan ekonomik değer:	5.084.456	4.712.791
- Gelirler (net satışlar)	5.084.456	4.712.791
Dağıtılan ekonomik değer:	4.752.005	4.303.968
- İşletme giderleri ***	4.177.449	3.799.246
- Çalışan ücretleri ve yan haklar ****	529.489	472.294
- Sermaye sağlayıcılara ödemeler *****	22.365	20.882
- Devletlere yapılan ödemeler (ülke bazında) *****	22.702	11.546

Konsolide Sonuçlar (bin TL)	31.12.2019	31.12.2018
Net satışlar	5.084.456	4.712.791
Kısa ve Uzun Vadeli Yükümlülükler	4.747.251	4.253.333
Özkaynaklar	861.994	759.287
Ana ortaklık payları	142.783	120.794
Kontrol gücü olmayan paylar	719.211	638.493

* Tutarlar aksi belirtilmedikçe bin Türk Lirası ("TL") olarak ifade edilmiştir.
 ** 2019 yılı Yaşar Holding Konsolide Bağımsız Denetim Raporu'ndaki bilgiler kullanılmıştır.
 *** Toplam işletme giderleri olarak konsolide gelir tablosunda yer alan satışların maliyeti, pazarlama giderleri, genel yönetim giderleri ve araştırma ve geliştirme giderleri dikkate alınmıştır.
 **** Çalışan ücretleri ve yan haklar kapsamında konsolide raporun Dipnot 21'inde yer alan personel giderleri dikkate alınmıştır.
 ***** Sermaye sağlayıcılara ödemeler kapsamında konsolide raporun nakit akış tablosunda yer alan ödenen temettü tutarı kullanılmıştır.
 ***** Devletlere yapılan ödemeler kaleminde konsolide raporda dipnot 28'de yer alan ödenecek kurumlar vergisi tutarı kullanılmıştır.

Yaşar Topluluğu 2019 yılında yatırımlarına hız kesmeden devam etmiştir. Bu kapsamda Esenyurt'ta Yaşar İş ve Lojistik Merkezi'nin açılışı gerçekleştirilmiştir. Yılın sonuna yaklaşırken Yaşar Holding'in yurt dışındaki ilk gıda üretim yatırımı olan Abu Dabi'deki peynir işleme tesisi HADAF Foods faaliyete geçmiştir. Körfez Bölgesi pazarında yüksek bilinirliğe sahip olan ve 35 yıldır faaliyet gösteren Pınar markası bölgede ilk kez yerinde üretim yapmaya başlamıştır. Bunların yanı sıra, pazar odaklı, tüketici ihtiyaç ve beklentilerini karşılamaya yönelik modernizasyon ve kapasite artışı sağlayan yatırımlar gerçekleştirilmiştir.

Ekonomik Performansın Paydaşlar Üzerine Etkisi

Gıda ve içecek iş kolunda, tarım ve sanayi entegrasyonunun sağlanması konusunda öncülük eden Yaşar Topluluğu, tedarikçileri ile iki taraf için de verimli olacak iş birlikleri kurmaktadır. Topluluk, başta süt ve et üreticileri olmak üzere toplumun geniş bir kesimi için düzenli gelir kaynağı oluşturmaktadır. Üreticilere sağlanan sağlıklı, kaliteli yemler ve yenilikçi ürünlerle katma değer yaratılırken, tedarikçilerin bulunduğu bölgelerde üreticiler ile sözleşmeli çalışılarak bölge çiftçisine iş imkânı sağlanmaktadır. Pınar Süt, en küçük ölçekte üretim yapan aile işletmelerinden, büyük ölçekli çiftliklere kadar, 18.000'den fazla çığ süt üreticisi ile geniş bir çığ süt tedarik ağı oluşturmakta ve sürdürülebilir hayvancılık için, üreticilerinin ekonomik gelişimlerini desteklemektedir.

Et ihtiyacını Türkiye çapında farklı bölgelerdeki yerli besi çiftliklerinden satın aldığı canlı hayvanlarla karşılayan Pınar Et, satın alma bölgelerini genişletmeyi hedefleyerek ülke genelinde hayvan üreticilerini desteklemektedir.

DYO Boya, yıl boyunca mevcut tedarikçileri ile sürdürdüğü stratejik iş birliklerinin yanında, 2019 yılında devam eden, "Satın Alma Operasyonlarını Dijitalleştirme Projeleri" ile satın alma hacminin büyümesini, tedarik zincirinin gelişmesini amaçlamıştır. Boyanın ana ham maddelerini oluşturan ve kalite standartlarının yüksek olmasında kritik önem taşıyan reçine, solvent, monomer, titan, pigment, katkı-dolgu malzemelerinin temini, ambalaj tedarikinde kalite ve maliyet esaslarını gözeterek iş birlikleri yapan DYO Boya'nın, 350'nin üzerinde tedarikçisi mevcuttur.

DİJİTAL DÖNÜŞÜM

Hızla dijitalle evrilen dünyada Yaşar Holding, bu değişimden uzak kalmadan, dijital dönüşümü önceliklendirerek kurumsal stratejisinin bir parçası haline getirmektedir. Şirket içindeki süreçler, Topluluk bünyesinde bulunan bilgi teknolojileri şirketinin gerçekleştirdiği çözümlerle dijital dünyaya taşınarak zaman ve iş gücü verimliliği artırılırken, kağıt kullanımının önüne geçilerek çevresel sürdürülebilirliğe katkı sağlanmaktadır.

Topluluk, kurum içi süreçlerin yanısıra, tüketicilerine dijital dünya aracılığıyla yenilikçi ve hızlı çözümlerle ulaşabilmek için çok sayıda farklı online platform ile gerçekleştirilen iş birliklerini dijital dönüşümün bir parçası olarak görmektedir. Son dönemde yükselen bir eğilim haline gelen e-ticaret platformları kanalıyla satışlara önem verilmede, dijital mecralarda yoğun iletişimlerle görünürlük artırılarak tüketicilerle buluşma sağlanmaktadır.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Çalışanların dijital ortamda yaptığı işleri taklit ederek/öğrenerek sonrasında bu işlerin istenen zamanda, otomatik yapılmasını sağlayan bir teknoloji olan RPA (Robotic Process Automation) robot projesi devam etmektedir. Satın alma sürecinde kullanılan robotik yazılım, standart malzemeler için tedarikçilerden otomatik olarak teklifleri toplamakta ve karşılaştırmasını yaparak rapor hazırlamaktadır. Projenin ikinci aşamasında ise yine belirlenmiş malzemeler için otomatik sipariş geçme basamağı uygulamaya alınacaktır. RPA Robot projesinde insan kaynakları, üretim planlama, muhasebe başta olmak üzere diğer departmanlar için de çalışmalar proje bazında devam etmektedir.

- Pınar Süt Eskişehir Fabrika Depo Otomasyon Projesi hayata geçirilerek, ürünlerin FIFO (ilk giren ilk çıkar) prensibine göre sevkiyatları gerçekleştirilmektedir. Ayrıca "Görüntü İşleme Teknolojisi" ile karekodlu takip sistemi projesi başlatılmıştır. Depoya konumlandırılan kameralar ile karekodlar okunmakta ve ürünlerin depo içerisindeki hareketleri izlenebilmektedir.

- Pınar Süt İzmir Fabrikası'nda 1000ml UHT Süt kolilerinin paletlenmesi operasyonu için "Robotlu Tam Otomatik Paletleme Sistemi" yatırımı hayata geçirilmiştir. Pınar Süt iç kaynakları kullanılarak oluşturulan proje ekibi ile robotun 3D modellenmesi yapılmış, montajları gerçekleştirilmiş ve robot çalışır hale getirilerek yatırım süreci tamamlanmıştır.

Pınar Et

Pınar Et, Sanayide Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 yaklaşımıyla üretim tesisinin daha teknolojik bir altyapıya sahip olması ve en az insan müdahalesi ile en verimli şekilde üretim yapmasını amaçlayarak 2016 yılından itibaren kapsamlı yatırımlar yapılmış ve olumlu sonuçlar almıştır. Yatırımlar planlanırken sürdürülebilirliğe katkı sağlayacak dijital dönüşüm tabanlı projelere öncelik verilmektedir.

Sanayide Dijital Dönüşüm ve Endüstri 4.0 alanında yapılmış olan başlıca yatırımlar;

- Şarküteri imalat otomasyonunun devreye alınması ile dolum makinelerinin otomatik beslenmesi sağlanmıştır.
- Dilimli ürünler ve modifiye atmosferde paketlenmiş ürünler hat sonu otomasyonu projesi kapsamında toplam 26 robot ve bu ro-

botlara bağlı olarak çalışan ekipmanlar devreye alınmıştır. El işçiliği yerine robotlar ile sürecin yönetilmesi sonucu verimlilik artışı sağlanmıştır.

- Şarküteri imalat dolum makineleri otomasyonu projesi kapsamında sisteme eklenen teraziler ve bu terazilerden alınan verileri işleyen bir yazılım sayesinde dolum performansında iyileşme sağlanmış ve maliyetler azaltılmıştır.

- Metal detektörlerin tek bir noktadan takibini sağlayan, gelen sinyalleri toplayan ve otomatik olarak kayıt altına alan metal dedektör merkezi kontrol sistemi devreye alınarak dijital takip ve izlenebilirlik sağlanmıştır.

- Dana ve hindi rendering tesislerinde tam otomasyon sayesinde üretim enerji maliyetleri azaltılmıştır. Aynı zamanda pişirme parametreleri kayıt altına alınarak dijital izlenebilirlik sağlanmıştır.

Pınar Su ve İçecek

Pınar Su ve İçecek, Türkiye'nin ilk ve tek kredi kartı ile ödeme imkânı sunan içecek markası olarak mobil uygulaması ile değişen tüketici ihtiyaçlarına cevap vermektedir. Mobil uygulama ile farklı içecekleri sipariş imkânı sunulurken temassız teslimat hizmeti de sağlanmaktadır.

Pınar Su ve İçecek mobil uygulamasına üye olan tüm tüketiciler için tekstil, küçük ev aletleri, oyuncak, aksesuar, kuru temizleme gibi farklı kategorilerdeki markalarla iş birlikleri yapılarak indirim ayrıcalıkları sunulmaktadır. Mevcut tüketicilerin sadakat oranını yükseltmek ve satın alma frekanslarını artırmak amacıyla hediye kampanyası duyurulmuştur.

Yaşar Birleşik Pazarlama

Yaşar Birleşik Pazarlama, Dijital Dönüşüm Liderliği ana stratejisi çerçevesinde hem topluluk içerisinde hem de Türkiye genelinde dijitalleşme seviyesinde ilk sıralarda yer almaktadır.

Dijital Saha: Satış ve dağıtım yapılmış olan ürünlerin mağazalarda buldukları süre boyunca verimlilik takibi, tazelik kontrolü, iade yönetimi ve beraberinde israfı önleyebilecek mekanizmaları geliştirebilmek amacıyla geliştirilmiş bir uygulamadır. Proje zaman tasarrufu, evrak kalabalığının azaltılması gibi avantajlar sağlaması sebebiyle aynı zamanda çevreye duyarlı bir projedir.

Verilere anlık ulaşım imkânı ve verimlilik ölçümünün yanı sıra bu uygulama kapsamında saha satış ekiplerinin kurulması ile istihdam da katkı sağlanmıştır. 2018 yılında pilot çalışmalarına başlanan Dijital Saha Projesi 2019 yılında uygulamaya geçmiştir.

GS1 Barkod Sistemi: GS1 Barkod Sistemi, yeni pazarlara erişim, küresel anlamda bulunabilirlik ve tedarikçi ile müşteriler arasında veri değişiminin sağlanması ve bu sayede müşteri memnuniyeti ve tedarik zinciri etkinliğinin artırılması amacıyla geliştirilen bir sistemdir. Uluslararası GS1 organizasyonu tarafından, tedarik zincirindeki paydaşlar arasındaki veri alışverişinin standartlar çerçevesinde yürütülmesini sağlamak amacıyla oluşturulmuş internet tabanlı bir ağı, veri havuzunda bilgi alışverişi için tanımlanmış kurallardan oluşur.

şan bir iletişim altyapısı bulunmaktadır. Türkiye'de bu veri platformu için 2019 yılında YBP ve Migros iş birliği ile çalışmalar başlatılmıştır. 2019 yılında çalışmanın çerçevesi belirlenmiş olup ilk malzeme ana veri kayıt işlemleri Pınar Süt, Pınar Et ve YBP iş birliği ile sisteme girilmiştir. 2020'de müşteri ve tedarikçi bazında online sistem üzerinden entegrasyona geçirilmesi planlanmaktadır.

YBP B2B Online Sipariş Sistemi: YBP'nin müşterilerinin online olarak satış yapabilmesini sağlayan B2B Online Sipariş Sistemi projesi tamamlanarak 2019 yılı sonunda aktif olarak kullanıma başlanmıştır. Saha satış ekiplerinin, B2B sayesinde zaman kazanmaları ile verimliliğin artırılması da projenin amaçlarından biridir.

Dijital Şirket Uygulaması: Bayilerin satış, dağıtım, lojistik süreçlerinde kullandığı günümüz teknolojisine uygun web tabanlı milli bir yazılımdır. 2018 yılında kullanıma sunulan ve yaygınlaştırılmasına başlanan **dijital şirket** uygulaması 2019 yılı sonu itibarı ile YBP bayilerinin %90'ından fazlasına kurulmuş olup, bayilere verilen "Dijital Şirket Eğitimleri" tamamlanmıştır.

Mobil Onay: Ofis dışı zamanlarda onay süreçlerinin aksamaması için cep telefonları üzerinden iş isteklerine onay verilmesini sağlayan bir uygulamadır. 2018 yılında hayata geçirilen uygulamada 2019 yılında seyahat izinlerinin onayları için geliştirme yapılmıştır.

DYO Boya

DYO Boya tarafından hayata geçirilmiş dijital dönüşüm tabanlı projeler:

Dijital Asistan Sistemi: Operasyonel süreçlerin kontrol altına alınması için kullanılan bir uygulamadır. Dijital Asistan kapsamında Yatırım Formları, Atık Bildirim Formları, Talep Onay Sistemi, Değişim Yönetimi, Ambalaj Görselleri Takip Dökümanları, Raf ve Tabela Talep modülleri bulunmaktadır.

Proje Yönetim Sistemi: Verimliliği artırma, maliyet iyileştirme, süreç iyileştirme ve iş birliği oluşturma amacıyla biraraya gelen ekiplerin gerçekleştirdiği projelerin takip edilmesi için kullanılan merkezi sistemdir.

Kurumsal Görev Sistemi: Kurumsal görevlerin ortak bir merkezde toplanması, sorumlulara atanması, görevleri yerine getirecek olan personelin yedeklenmesi amacıyla kullanılmakta olan uygulamadır.

Lab Portal Sistemi: Üretim ve Kalite Kontrol arasındaki numune akışlarının kayıt altına alınması ve takibini sağlayan, bekleme süreçlerini minimize eden bir sistemdir.

Renk Makinaları Takip sistemi: Bayilerde bulunan renk pınarı makinelerindeki hedef ve fiili pasta tüketimlerinin anlık olarak takip edildiği, renk formüllerinin merkezi olarak güncellenebildiği, arıza kayıtlarının oluşturulduğu sistemdir.

Yaşar Bilgi

Yaşar Topluluğu'nun teknolojik gelişimine destek veren, dijitalleşme yolculuğuna yön veren bilgi sistemleri şirketi Yaşar Bilgi, "Dijital İş Yönetimi Platformu" altında yer alan yazılım ürünleri portföyünü, güçlü yazılım geliştirme ve dijital işletme yönetimi tecrübesini bir araya getirerek sunmaktadır.

Sektördeki kırk yıla yakın tecrübesi ile binlerce kullanıcısı olan mobil saha satış ve saha yönetim otomasyon sistemlerini hayata geçiren şirket, "Dijital Platform" ürün ailesi ile dijital iş yönetimi yazılımları üretmekte, zaman ve mekândan bağımsız çalışmayı sağlayan mobil uygulamalar geliştirmektedir.

Dijital İş Yönetim Platformu

• dijital.şirket

Şirketlerin lojistik ve mali operasyonlarını entegre ve gerçek zamanlı olarak dijital ortam üzerinde yürütmeleri için hazırlanmış olup şirketin uçtan uca yönetim ve kontrolünü sağlamaktadır.

• dijital.bayi

Bayi organizasyonları olan ana şirketler veya bireysel bayiler için özel hazırlanmıştır. Bayinin lojistik ve mali operasyonlarının uçtan uca yönetim ve kontrolünü sağlamaktadır.

• dijital.asistan

Bir "İş akışı" (Work Flow) yazılımıdır. Şirketlerin süreçlerini her yönü ile kontrol etmelerini ve dijital ortamda modelleyerek otomatize etmelerini sağlamaktadır. Dijital.asistan yazılımı ERP yazılımları ile entegre edilerek darboğazlar giderilmekte, verimsizliklerin önüne geçilmektedir.

• dijital.kurum

dijital.kurum yazılımı ile şirketlerin kağıt ve e-posta aracılığıyla yürüttüğü işler dijital ortama taşınmakta ve şirketin kurumsal hafızası oluşturulmaktadır.

dijital.kurum yazılımı aynı zamanda tedarikçileri, müşterileri, departmanları veya çalışanları ile bütün şirketler için hazırlanmış bir talep yönetim sistemidir. Talepler sisteme girilerek belirlenen akışlarda süreçler takip edilmekte ve uçtan uca yönetim, kontrol ve ölçüm yapılarak izlenebilirlik sağlanmaktadır.

• dijital.zeka

Bir "İş Analitiği" (Business Analytics) yazılımıdır. Toplanmış verilerin analiz edilmesi şirket yönetimlerinin vazgeçilmezidir. dijital.zeka ile ERP ve benzer yazılımlardan veriler toplanmakta, doğru kararlara hizmet edecek şekilde tablo ve görsel araçlarla raporlanmaktadır.

El ele verip güç birliği ile büyük bir aile olabilmek için

ÇALIŞANLARA İYİ BAKMAK

İNSAN KAYNAKLARI YAKLAŞIMI

“İnsan Kaynağı”nı kurumsal değerleri arasında konumlandıran Yaşar Topluluğu; katılımcılığı, yaratıcılığı ve verimliliği esas alan bir insan kaynakları politikası benimsemiştir. İnsan kaynağı stratejisi ile Yaşar Topluluğu; yenilikçi, motivasyonu ve performansı yüksek, nitelikli iş gücünü istihdam etmeyi ve bu iş gücünü sürdürülebilir kılarak kurum bağlılığını artırmayı amaçlamaktadır. Topluluk “Doğru işe doğru insan” ilkesi ekseninde şekillenen insan kaynakları stratejisi ve eşitlikçi insan kaynakları uygulamaları ile çalışılmak istenen şirketler arasında yer almaktadır. İnsan kaynağı yönetiminde Topluluk, tüm faaliyetlerini evrensel insan hakları standartları ışığında yürütmektedir.

katılımcı yönetim anlayışını ve başarı odaklı çalışmayı benimsemiş bireylerden oluşmaktadır.

Yaşar Topluluğu’nda işe alım, ücretlendirme, performans değerlendirme, eğitim ve gelişim gibi tüm insan kaynakları süreçlerinde çalışanlara fırsat eşitliği tanınmakta ve ayrımcılık yapılmamaktadır. Çocuk istihdamına izin verilmemektedir; ayrıca çalışanlara uygun çalışma koşulları sağlanırken, kadın çalışanların güçlenmesine özel önem verilmektedir.

Birleşmiş Milletler Küresel İlkeler Sözleşmesi’nde geçen “insana yakışır iş” anlayışı Yaşar Topluluğu’nun iş yapış biçimini belirleyen en temel değerlerindedir. Bu kapsamda Topluluk, çalışanlarının temel haklarını, sağlık, güvenlik ve refahlarını her zaman ön planda tutmaktadır.

Topluluk, ayrımcılık karşıtı yaklaşımı, eşitlikçi anlayışı, çalışanlarına sağladığı güven ortamı ile çalışan motivasyonunu ve bağlılığını her zaman en üst seviyede tutmaya önem vermektedir.

Topluluğun “Bilim-Birlik-Başarı” temelinde oluşan insan kaynağı; eğitilmiş, deneyimli, aidiyet ve sahiplik duygusu yüksek, bilime dayalı tüm gelişmelere açık, bilgi paylaşımına ve birlik ruhuna değer veren,

İşe Alım

Yaşar Topluluğu insan kaynağını “bilim, birlik, başarı” ilkesi ışığında, pozisyonun gerektirdiği bilgi, beceri ve deneyim kriterlerini esas alarak objektif bir biçimde değerlendirmektedir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde çalışmak isteyen adaylar başvurularını, Yaşar Holding’in internet sitesinden direkt olarak veya işe alım siteleri (kariyer portalları) üzerinden gerçekleştirmektedir. Şirket insan kaynakları departmanları tarafından yapılan ön değerlendirmeler sonucunda, uygun bulunan adaylarla ilgili departman yöneticileri ile birlikte görüşmeler gerçekleştirilmekte, referans kontrolünün ardından uygun görülen adaylara iş teklifi yapılmaktadır. İşe alım prosedürleri 4857 sayılı İş Kanunu ve Kapsam Dışı Personel Yönetmeliği’ne uygun olarak yürütülmektedir.

Topluluk çalışanları; çalışma şartlarını, haklarını, görev ve sorumluluklarını, geçerli olan personel politika ve prensiplerini düzenleyen Personel Yönetmelikleri ile bilgilendirilmektedir. Topluluk bünyesinde istihdam edilen yeni çalışanlar, aynı gün e-öğrenme tabanlı “Yaşar Topluluğu Oryantasyon Eğitimi”ni almakta ve devamında her şirket için özel olarak tasarlanan “Şirket Oryantasyon Programı”na katılım sağlamaktadır.

ÇALIŞAN HAKLARI

Yaşar Topluluğu, temel yetkinliklerinden biri olan “müşteri odaklılığı”nı sadece dış müşteriler için değil, aynı zamanda iç müşteri olarak gördüğü çalışanları için de uygulayarak, çalışanların ihtiyaçlarının karşılanmasını yapılan her işin odağına koymaktadır.

Yaşar Topluluğu, tüm operasyon ve faaliyetlerinde çalışan memnuniyetini odağına alarak, çalışanlarına uygun çalışma koşulları sağlamaktadır. Bu yaklaşımıyla Topluluk, Temel ILO Sözleşmeleri kapsamında belirtilen çalışan haklarının tamamına saygı duyulan bir çalışma ortamına sahiptir.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde 18 yaşını doldurmamış personel çalıştırılmamaktadır. Yaşar Topluluğu bünyesinde faaliyet gösteren tüm şirketlerde çalışma gün ve saatleri, resmi, genel ve hafta tatili tanımlanarak çalışanlara duyurulmaktadır. İşin niteliği ya da üretimin artırılması gibi nedenlerle çalışanların da onayı alınarak fazla çalışma yapılabilmektedir. Bu durumlar ilgili Kanun’da yazılı koşullar çerçevesinde düzenlenmekte ve ücretler yine ilgili Kanun’da belirtilmiş şekilde ödenmektedir. Yaşar Topluluğu bünyesinde 2019 yılında zorla çalıştırma ve angarya konulu yargıya intikal etmiş bir olay mevcut değildir.

Türkiye’de, çalışanlarına sendikal örgütlenme haklarını tanıyan ilk şirketler arasında Yaşar Topluluğu şirketleri yer almaktadır. Yaşar Topluluğu şirketlerinden Pınar Süt’te 1976, DYO Boya ve Pınar Et’te 1985, Viking Kağıt’ta ise 2013 yıllarından itibaren sendikali çalışanlar bulunmaktadır. Boya sektöründe toplu iş sözleşmesinin uygulandığı ilk şirket DYO Boya’dır. Yasal sendikalara üye olan çalışanlar ile daima yapıcı ilişkiler kurulmakta, çalışanların sendikaya üye olma haklarına saygı duyulmaktadır. Bu kapsamda DYO Boya’da Petrol-İş Sendikası, Pınar Süt ve Pınar Et’te Tek Gıda İş Sendikası ve Viking Kağıt’ta Selüloz İş Sendikası ile işveren arasında yapılan işyeri ve işletme toplu iş sözleşmeleri ile çalışanların hakları güvence altına alınmıştır.

Yaşar Topluluğu şirketlerinde 4857 sayılı İş Kanunu kapsamında tüm çalışanlarla belirsiz süreli iş sözleşmesi yapılmaktadır. Topluluk şirketleri ile iş ortaklığı kuran müteahhit ve taşeron şirketlerin işçilerinin sigortalı olması da zorunlu tutulmaktadır.

Yaşar Topluluğu benimsediği insan odaklı yönetim anlayışıyla, çalışanlarının refahını ön planda tutmaktadır. Topluluğun çalışanlarına bu doğrultuda sunduğu haklar ve olanaklar tabloda listelenmiştir.

ÇALIŞANLARA SUNULAN SOSYAL HAKLAR	KİLİT	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA (*)	GEÇİCİ
Hayat sigortası		Uygulanmamaktadır		
Sağlık hizmetleri	✓ (şirket öder)	✓ Belirli Kademeler (şirket öder)		
Engellilik ve maluliyet sigortası		Uygulanmamaktadır		
Doğum izni	✓	✓	✓	✓
Emeklilik hakkı		Uygulanmamaktadır		
Hisse senedi sahipliği		Uygulanmamaktadır		
Diğerleri				
Yılbaşı Hediye Paketi	✓	✓	✓	✓
Ramazan Paketi	✓	✓	✓	✓
Yakacak Yardımı	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Kademeler
Bayram Harçlığı	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Kademeler
Yemek Yardımı	✓	✓	✓	✓
Yol Parası		✓	✓	✓
Evlenme	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Doğum	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Ölüm	✓ Belirli Kademeler	✓	✓	✓ Belirli Şirketler
Araba	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Benzin	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Telefon Cihaz Ve Hat	✓	✓ Belirli Pozisyonlar		
Kıdem Teşvik İkramiyesi	✓	✓	✓	
Melbusat		✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar
Satış Primi	✓ Belirli Pozisyonlar	✓ Belirli Pozisyonlar		

* SENDİKALI MAVİ YAKA SOSYAL HAKLARI BELİRTİLMEMİŞTİR.

FIRSAT EŞİTLİĞİ VE AYRIMCILIĞIN ÖNLENMESİ

Sürekli gelişim ilkesine inanan Yaşar Topluluğu; kadın veya erkek farkı gözetmeksizin tüm çalışanlarının sağlık, güvenlik, eğitim ve kişisel gelişimlerini teşvik etmektedir. Yaşar Topluluğu bünyesinde işe alım, ücretlendirme, performans değerlendirme, terfi, atama, eğitim ve gelişim gibi tüm insan kaynakları süreçlerinde çalışanlara fırsat eşitliği tanınmaktadır. İşe alım sürecinde, pozisyonun gerektirdiği nitelik ve yetkinlikler adayın uygunluğu baz alınarak değerlendirilirken, erkek ve kadın çalışanlar arasında işe giriş ve terfide ücret farklılığı bulunmamaktadır. Din, cinsiyet, yaş ve medeni hal gibi kriterlerin insan kaynakları süreçlerinde belirleyici olmadığı Toplulukta 2019 yılında çalışanlardan ayrımcılıkla ilgili bir şikayet gelmemiştir.

Faaliyet gösterilen her sektörde kadının güçlenmesini ve toplumsal cinsiyet eşitliğini destekleyen Yaşar Topluluğu, 2012 yılında "BM Kadının Güçlenmesi İlkeleri CEO Destek Beyannamesi"ni imzalamış; Dünya Ekonomik Forumu tarafından gündeme getirilen ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı liderliğinde sürdürülen "İş'te Eşitlik Platformu" ve Global Compact Türkiye Yönetim Kurulu tarafından oluşturulan "Kadının Güçlenmesi Çalışma Grubu" içinde yer almıştır.

Kadın çalışanların güçlenmesine yönelik;

BM (Birleşmiş Milletler) tarafından koordine edilen Kadının Güçlenmesi İlkeleri (WEPEs)/CEO Destek Beyannamesi'ni Yaşar Topluluğu olarak 2012 yılında imzalayarak bu konuda da öncü kurumlardan biri olarak kadının güçlenmesi ile kadının iş yaşamına kazandırılması konularına daha çok odaklanmaya başlamıştır.

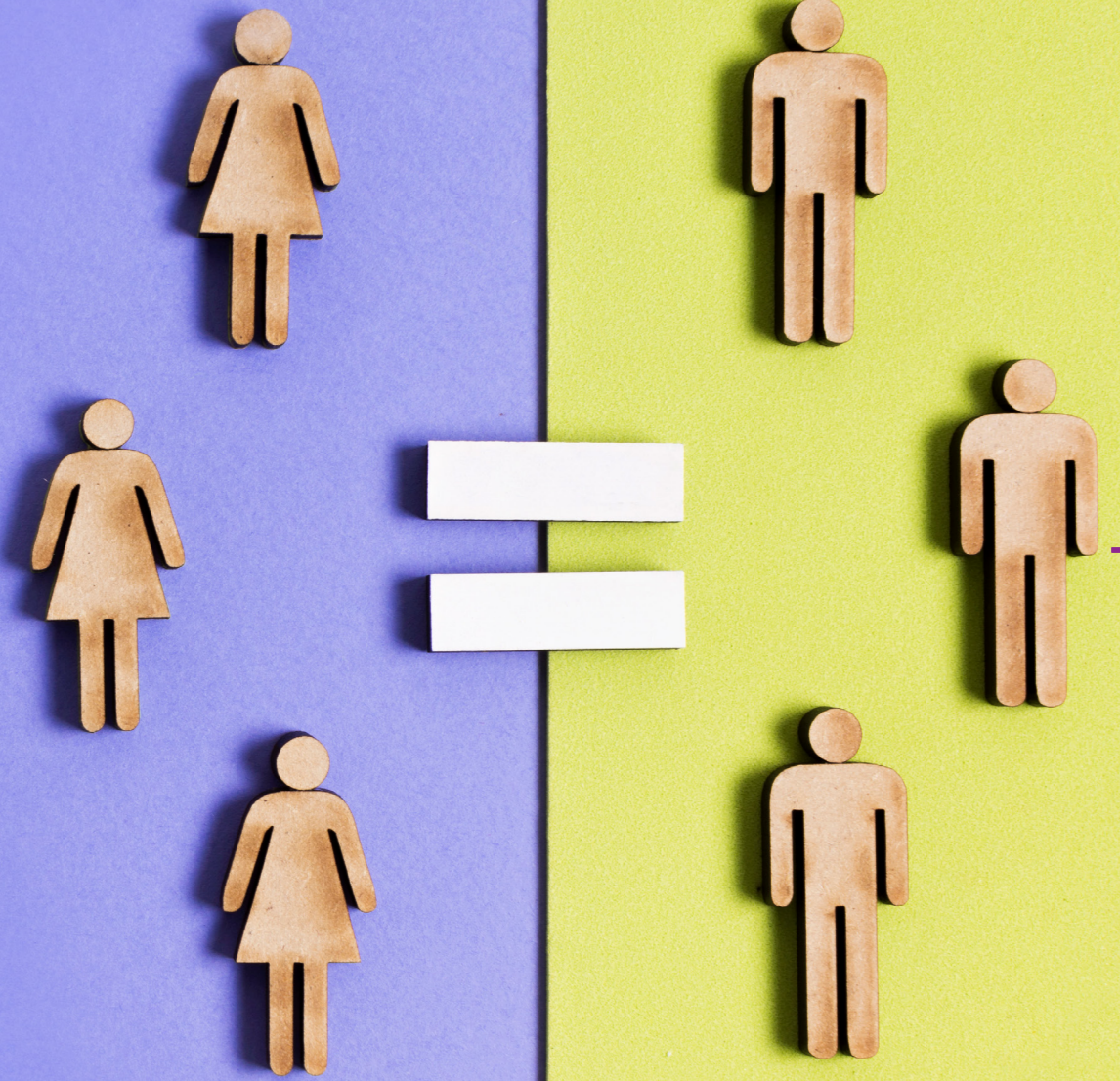
2019 yılı itibari ile ESİAD ile İZİKAD yürütücülüğünde hayata geçirilen "Global Compact Türkiye Kadının Güçlenmesi İzmir Platformu"nun sözcülerinden biri olan Yaşar Topluluğu, kadının güçlenmesindeki sorumluluğunu sadece Topluluk nezdinde değil, il ve bölge nezdinde de artırmıştır.

"Kadının güçlenmesi için yarınlara sözümüz var" sloganıyla kadının güçlenmesi kapsamında öncülüğünü sürdüren Topluluk, kadın çalışanlarının güçlenmesi ve çalışma koşullarının iyileştirilmesi yönünde çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda Topluluk şirketlerinde "Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komite"leri kurulmuştur. Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komiteleri, farklı departmanlardan çalışanlardan oluşan, kadın çalışanların çalışma koşullarının iyileştirilmesi, kadın istihdamının artırılması ve bilinçlendirmeye yönelik olarak projeler üretmekte olup komiteler şirketlerin Genel Müdürlüğü sponsorluğunda faaliyet göstermektedir.

Kadın çalışanların kariyer gelişiminin güçlenmesine yönelik;

• Raporlama döneminde yönetici kademelerine gerçekleşen terfilerde kadın çalışanların oranı bir önceki yıla göre artış göstermiş olup bu oran %33 olarak gerçekleşmiştir. Topluluk içi terfi sürecinde, önerilen adaylar içerisinde mutlaka kadın adayların da olmasına özen gösterilmektedir.

• Topluluğumuz bünyesinde istihdam edilen hamile ve emziren çalışanlar yasadaki belirtilen süreler dahilinde çalışmakta, kadın çalışanlar doğum izninden döndükten sonra aynı pozisyonda işlerine devam etmektedir.

ÇALIŞAN GELİŞİMİ VE YETENEK YÖNETİMİ

Eğitim ve Gelişim Faaliyetleri

Yaşar Topluluğu, davranışsal yetkinliklerini geliştirmelerine katkı sağlamanın yanı sıra teknik eğitimlerle de çalışanlarının mesleki gelişimini desteklemektedir. Topluluk, düzenlediği eğitim programları ile şirket ve birey açısından hedeflerin gerçekleştirilmesini sağlayacak bilgi ve becerilerin artırılması ile yetkinliklerin geliştirilmesini hedeflemektedir.

Çalışanların güncel konulardaki yenilikleri takip etmeleri ve uluslararası vizyon kazanmaları amacıyla oluşturulan eğitim programları doğrultusunda, 2019 yılında Topluluk genelinde 92.024 saat eğitim verilmiştir.

Topluluk 70:20:10 Etkili Öğrenme Modeli'ne göre gelişim planlarını oluşturmaktadır. Bu yaklaşımla; gelişimin %70'i deneyim edinerek, %20'si iletişim sırasında kalan %10'u ise formal eğitimler ile sağlanmaktadır. Topluluk bünyesinde oryantasyon eğitimlerinden işbaşı

eğitimlerine, kişisel gelişim eğitimlerinden yönetim becerileri eğitimlerine kadar çalışan yetkinliklerinin artırılmasına yönelik çok sayıda eğitim programı hayata geçirilerek Topluluğun rekabet üstünlükleri sürdürülebilir kılınmaktadır.

Topluluğun e-öğrenme platformu "Yaşar Akademi" 2019 yılında seçmeli ve zorunlu eğitim içerikleri ile aktif şekilde kullanılmıştır. Topluluğun genelinde 2019 yılında toplamda 92.024 saat eğitim gerçekleştirilmiş, çalışan başına ortalama eğitim saati 14,9 olmuştur.

Topluma değer katma ilkesi ve çalışanların duyarlı ve gelişim odaklı bakış açıları ile Topluluğun sosyal ve çevresel alanlarda gerçekleştirdiği toplumsal yatırım projelerine çalışanların katılımı sağlanmaktadır. Sorumlu üretim ve tüketim bilincinin yönetim kademesinde sınırlı tutulmayarak tüm çalışanlara aktarımı için etkileşimli bir mekanizmanın kurulmasını sağlamak amacıyla Topluluk şirketlerinde iç eğitimciler belirlenerek eğitimler verilmektedir.

Kariyer Yönetim Sistemi

Yenilikçi ürün ve hizmetlerin geliştirilmesi ve sektördeki lider konumun güçlendirilmesi için çalışanların kişisel ve kurumsal yönden yetenek gelişimine önem verilmektedir. Yaşar Yetenek Yönetimi Programı, 2017'den bu yana Yaşar Topluluğu'nun liderlik bilgi birikiminin sürekliliğini sağlamak, kurumun bilgi ve deneyimini korumak/geliştirmek, gelecek dönemin ihtiyaçlarını öngörmek ve pozisyonları yedekleyecek iş gücünü hazır bulundurmak amaçlarıyla yürütülmektedir. Yaşar Yetenek Yönetimi ile organizasyonun devamlılığı için gerekli olan ihtiyaçların yanı sıra yönetici ve çalışanın kariyer beklentilerinin ve gelişim ihtiyaçlarının karşılanması da hedeflenmektedir.

Mentorluk

1998 yılından bu yana uygulanan "Mentorluk Programı", Yaşar Topluluğu'nun bugünün yöneticilerinin sahip olduğu tecrübe ve bilginin, gelecek nesil potansiyel yöneticilere aktarılmasını sağlayacak bir köprü kurmayı hedeflemektedir. Bu doğrultuda gerçekleştirilen gelişim odaklı çeşitli projelerle, Topluluğun kendi iç kaynaklarıyla beslenmesi, iletişim ağını güçlendirmesi ve kurum kültürünün hızlı bir şekilde benimsenmesi amaçlanmaktadır.

"Future Class" Genç Yetenek Programı

Yaşar Topluluğu'nun geleceğini oluşturacak genç yetenekleri kazanmak için "Future Class" Genç Yetenek Programı tasarlanmıştır. İlgili program için iş ilanları; Yaşar Kariyer, Kariyer.Net ve LinkedIn platformları üzerinden açılarak başvurular alınmıştır. Dijital platform üzerinden yürütülen seçim sürecinde adaylara çeşitli dijital deneyimler sunulmuştur. İlk olarak; online İngilizce sınavı olan adaylardan barajı geçen adaylara genel yetenek sınavı uygulanmış, bu sınavı da başarılı olarak tamamlayanlar online video mülakat uygulamasına katılmışlardır. Olumlu değerlendirilen adaylar ile mülakat aşamasına geçilmiştir. 2019 yılında Future Class Programına 5 aday dahil edilmiş olup bu adaylar Topluluk şirketlerinde farklı görevlere getirilmiştir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Pınar Süt'te Ar-Ge Merkezi çatısı altında oluşturulan, kurum içi ve dışı eğitim faaliyetleri yürütmesi hedeflenen "Biltek Akademi" eğitimleri Pınar Süt'ün tüm fabrikalarına ulaşacak şekilde videokonferanslar aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bazı eğitimler proje ekibinin kendi bilgi, deneyim ve hazırlıklarıyla bazıları ise tedarikçi ya da kamu kuruluşlarından ilgili uzmanların sunumlarıyla gerçekleştirilmiştir.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde tüm kadın çalışanlar için düzenlenen kahvaltı organizasyonunun yanı sıra farkındalık yaratmak adına Mart ayı içerisinde kadın çalışanlara yönelik 'Hayat Mucizelere Gebe', 'Stres Yönetimi - Depresyon - Sağlıklı Beslenme' ve 'Güçlü Kadın Semineri' isimli etkinlikler düzenlenmiştir.
- Pınar Süt Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi'nin 2019 yılında hayata geçirdiği projeler;
  - Kanser Erken Teşhis Tarama ve Eğitim Merkezi (KETEM) tarafından çalışanlara yönelik Rahim Ağzı Kanseri, Meme Kanseri ve Kalın Bağırsak Kanseri ile ilgili açık kapı bilgilendirme eğitimleri düzenlenmiş ve KETEM tırı fabrikaya gelerek kadın çalışanların rahim ağzı kanseri ve meme kanseri taramaları gerçekleştirilmiştir.
  - Yılbaşı kermesinde elde edilen gelirin tamamı 'Kadın ve Çocukları Güçlendirici Sivil Toplum Kuruluşlarına' bağışlanmıştır.

Pınar Et

- Toplumsal Cinsiyet Eşitliği farkındalık çalışması kapsamında "Kadının Güçlenmesi" Film Terapi Atölyesi 2019 yılında 3 kez düzenlenmiş ve toplam 78 kişinin katılımı sağlanmıştır. Atölye çalışması aracılığıyla katılımcıların toplumsal cinsiyet eşitliği hakkında farkındalık kazanması hedeflenmektedir.
- Kadına yönelik şiddet konusunda farkındalık yaratmak için 10 Aralık tarihinde sosyal alanlarda "turuncu günü" etkinliği gerçekleştirilmiştir.
- 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle ilgili haftada kadının güçlenmesi eğitimi gerçekleştirilmiştir.
- Yetenek Yönetimi Sistemi uygulaması sorumlu kademesine kadar indirilmiş, gelişim planları oluşturulmuş, şirketteki kritik pozisyonların yedekleri belirlenmiş, yüksek potansiyel olarak değerlendirilen kişilerin atamaları gerçekleştirilmiştir.

Pınar Su ve İçecek

- Tüm satış ekibine yönelik; satış teknikleri, ikna, iletişim, itirazı karşılama vb konuları kapsayan satış eğitimleri düzenlenmiştir.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- Dışardan sağlanan profesyonel psikolog ve danışmanlık hizmeti ile çalışanların kariyer gelişiminde destek olabilecek eğitimler düzenlenmekte ayrıca çalışanların danışabilecekleri bir platform hizmeti sağlanmaktadır.
- Yeni terfi eden veya yönettiği ekip üyeleri değişen yöneticilere koçluk desteği verilmektedir. 2019 yılı içerisinde 6 çalışan 24 saat koçluk hizmetinden yararlanmıştıdır.
- "Gölge Işık";deneyimli yöneticilerin liderlik becerilerini aktarmalarını sağlamak, şirket hazıfasının aktarımını yapmak, iyi uygulamaları paylaşmak ve çalışan bağlılığını sağlamak amaçlarıyla ilk kademe yöneticiler ile üst kademe yöneticilerin bir araya geldiği 6 aylık bir gelişim programı olarak devam etmektedir.
- Sağlıklı yaşamı teşvik etmek amacıyla çalışanlar için haftada 2 gün öğle aralarında pilates dersleri düzenlenmektedir. Ayrıca 2018 yılından itibaren çalışanlara sunulan diyetisten hizmeti ile çalışanların sağlıklı beslenme ve yeme alışkanlıkları ile ilgili destek alması sağlanmaktadır.

- 2013 yılından itibaren satış fonksiyonunda ve 2017 yılından itibaren diğer tüm fonksiyonlarda kariyer yönetimi modeli uygulanmaktadır. Satış fonksiyonu için portal üzerinden tamamen dijital ortamda çalışanın öz değerlendirmesi ile başlayan süreç, ilk ve ikinci yöneticilerin değerlendirmeleri ve ardından İnsan Kaynakları Departmanı moderatörlüğünde yürütülen değerlendirme toplantıları ile tamamlanmaktadır. Çalışanlar portal üzerinden öz kariyer hedef ve beklentilerini de belirtmektedir.
- 10 kişiden oluşan YBP Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi şirket içi farkındalık eğitimleri verilmesi, kadın girişimciliğinin desteklenmesi, hamilelik, annelik, babalık ve çocuk bakım destekleri sağlanması, kadınların iş hayatında güçlenmesi için mentorluk verilmesi, toplumsal cinsiyet eşitliğine uygun ürün ve hizmet geliştirilmesi gibi konuları destekleyici projeler üretmektedir. Komite 2019 yılında YBP Aile Okulu ve YBP'de Farkındayım projelerini hayata geçirmiştir.
- "8 Mart Dünya Kadınlar Günü" kapsamında sağlıklı beslenme ve aile içi şiddete karşı seminerler düzenlenmiştir. Ayrıca tüm çalışanlara kadınlar tarafından üretilmiş ürünlerden hediyeler sunulmuştur.

DYO Boya

- DYO Boya Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Komitesi üyeleri 2019 yılında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitici Eğitimi olarak çalışanların çocuklarına yönelik oluşturmayı hedefledikleri bilinçlendirme eğitimleri için eğitici havuzu oluşturmuşlardır.
- 25 Kasım Kadına Yönelik Şiddete Karşı Uluslararası Mücadele Günü'nde çalışanlarda farkındalık oluşturmak için gün boyunca şirket içinde "hayırdyoruz" kampanyası düzenlenmiştir.

Viking Kağıt

- 2019 yılında Bergama'da kadın çalışanların katılımıyla fotoğrafçılık eğitimi ve saha çalışması gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda "Kadın Gözü ile Çalışan Kadın" temalı fotoğraf yarışması sadece kadın çalışanların katılımı ile gerçekleştirilmiştir. Fotoğraf yarışmasının ödül töreni 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde yapılmıştır.
- 2019 yılı içerisinde çalışanların bilinçli beslenme alışkanlıkları edinmesine yönelik olarak "Sezgisel Beslenme" temalı seminer düzenlenmiştir.

İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- 2019 yılında farkındalık kazandırma amacı ile tüm bölümlere güvenli günler tablosu yerleştirilmiştir. Taşeron ve ziyaretçiler için oluşturulan bekleme salonunda İSG ve ziyaretçi filmleri izletilmekte ve kayıt altına alınmaktadır.
- 2019 Yılında Planlanan İyi Uygulamalar kapsamında fabrikaya giriş yapan tüm ziyaretçiler için İş Sağlığı ve Güvenliği, Gıda Güvenliği ve Çevre Sağlığı Kurallarının da bulunduğu Pınar Süt Ziyaretçi Broşürü tasarlanmış ve uygulamaya geçirilmiştir.
- Pınar Süt Kişisel Koruyucu Donanım Kataloğu hazırlanarak yayınlanmıştır.

Pınar Et

- Pınar Et; 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği kanunu ve mevzuatlarını, ISO 45001 İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi ile iş sağlığı ve güvenliği gerekliliklerini, çalışma prensiplerine ve tüm faaliyetlerine entegre etmiştir.
- İş sağlığı ve güvenliği konusunda mükemmelliğe ulaşmanın yolunun insana ve teknolojiye yatırım yapmaktan geçtiğine inanarak 2019 yılında bu kapsamda teknolojik donanımdaki ekipmanların otomasyonları tamamlanmıştır.
- 2019 yılında çalışanlara yönelik olarak düzenlenen İSG eğitimlerinin içerikleri arasında; 'Davranış Odaklı İş Güvenliği', 'Yöneticiler İçin İş Güvenliği', 'İş Ekipmanlarının Güvenli Kullanımı', 'Alt İşveren İş Sağlığı ve Güvenliği', 'Acil Durum Yönetimi', 'Etiketleme-Kilitleme Sistemi', 'Makine Güvenliği', 'Ergonomi', 'Elektrik Güvenliği' gibi konular bulunmaktadır.

- 2019'da tehlike ve risklerin önceden belirlenip önlem alınmasına odaklanılarak, Finne Kinney Yöntemi kullanılarak çalışanların katılımı ile tehlike belirleme ve riskin tespiti çalışmaları yürütülmüştür.
- Çalışanlar sağlık ve güvenlikle ilgili her türlü taleplerini İş Sağlığı Güvenliği Kurulu'na ve İSG birimine iletmektedir.
- Yaşanan her olay ya da kaza ayrıntılı olarak İSG Kurulu ile incelenmekte olup bir daha yaşanmaması için önleyici tedbirler uygulanmaktadır.
- 2019 yılında yürütülen çalışmalar ile Pınar Et kaza sıklık oranı bir önceki yıla göre % 26,35 oranında azalmıştır.
- 2019 yılında 2.si gerçekleştirilen "Sürdürülebilirlik ve İSG Günü" çerçevesinde iş güvenliğine ilişkin bilgilendirmeler ve film gösterimleri gerçekleştirilmiştir. Etkinliğe toplam 648 çalışan katılım sağlamıştır.

Pınar Su ve İçecek

- Risk yönetimi yaklaşımı ile iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının çalışanlarca benimsenip içselleştirilmesi için eğitimler düzenlenmiştir.
- Çalışanların sağlık kontrolü amacıyla periyodik sağlık taramaları gerçekleştirilmiştir.
- Acil durum yönetimi yaklaşımı kapsamında, acil durum müdahale planları yeniden gözden geçirilerek gerekli revizyonlar yapılmıştır.
- Tüm lokasyonlarda, periyodik olarak toplanan İSG Kurulları ile çalışanlardan gelen iyileştirme önerileri ve talepler değerlendirilmeye alınmış, kaza ve ramak kalaların kök sebep analizleri yapılmış ve yeni hedefler belirlenerek sürekli iyileşme ilkesi çerçevesinde iş sağlığı ve güvenliği süreçleri yönetilmiştir.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- 2019 yılında alınan önlemler sayesinde kayarak düşme sebepli iş kazalarında %60 azalma sağlanmıştır.
- Çalışanların hijyen konusunda farkındalıklarının artırılması için işyeri hekimleri tarafından eğitimler düzenlenmiştir. Lavabo ve çay ocaklarına "Eller Nasıl Yıkanmalı" konulu afişler yerleştirilmiştir.
- Acil durum yönetimi kapsamında acil durumlara hazırlıklı olma çalışmaları yürütülmüş olup tahliye planları güncellenmesi yapılmıştır.

DYO Boya

- 2019 yılı içerisinde büyük endüstriyel kazaların önlenmesi amacıyla Büyük Endüstriyel Kazaların Önlenmesi Etkilerinin Azaltılması Hakkında Yönetmelik uyarınca gerekli güncellemeler için aksiyonlar başlatılmıştır. Seveso ve İş Ekipmanları yönetmeliklerine uygun olarak ilgili ölçümler, kontroller ve gerekli düzenlemeler ile ilgili çalışmalar 2019 yılında planlanan program dahilinde yapılmıştır. HAZOP Risk değerlendirmeleri tamamlanarak ilgili aksiyonlar alınmaya başlanmıştır.
- ATEX ve EX ekipmanlarının uygunluk kontrolleri sonucu oluşturulan planlamalar dahilinde belirlenen riskli ekipmanlar için kontrol tedbirleri uygulanmaya başlamıştır.
- Çalışma ortamına yönelik olarak yeni iklimlendirme sistemi çalışmaları tamamlanmış, işyeri ortamına temiz hava girişi ile daha sağlıklı ve daha rahat bir çalışma ortamı sağlanmıştır.

- Yangın güvenliği kapsamında spreyleme yangın söndürme sistemi etkin alanları artırılmış, daha etkin yangın söndürme sistemleri ile yangın söndürme odaklı riskler azaltılmıştır.
- Kişisel koruyucu donanım kullanımı konusunda farkındalığı artırmak amacıyla sanal gerçeklik destekli eğitimler düzenlenmiştir.
- 2019 yılında kaza sayısında bir önceki yıla göre %5 azaltım sağlanmıştır. Yapılan çalışmalar ile kaza sıklık ve ağırlık oranlarında düşüş sağlanması ile birlikte "0 İş Kazası" hedefine yaklaşılmaktadır.

Yarınlarımızın güvenliği ve mutluluğu için

TOPLUMA İYİ BAKMAK

TOPLUMA İYİ BAKMAK

Yaşar Topluluğu ürün ve hizmet sunduğu tüm coğrafyaların ve kültürlerin ihtiyaçlarına müşteri ve toplum sağlığı ilkesi doğrultusunda yenilikçi ve eşitlikçi bakış açısıyla yaklaşmaktadır. Topluluğun iş anlayışı; içinde bulunduğu çağa paralel, toplumun ihtiyaçlarına cevap verebilen, bilim temelli, kalite odaklı şekilde yürütülmektedir. Yaşar Topluluğu "Topluma İyi Bakmak" için belirlediği iş hedefleri doğrultusunda çalışmalar yapmakta, sürdürülebilir kalkınma hedefleri ile bu çalışmalarını hizalamaktadır.

Yaşar Topluluğu'nda "topluma iyi bakmak" anlayışı, ürün ve hizmetlerin sağlıklı ve güvenilir şekilde sunulmasını öngörürken kurumsal vatandaşlık bilincini de koruyup geliştirmektedir.

Müşteri ve toplum sağlığı ilkesini benimseyen Topluluk, bu kapsamda tüm paydaşları ile birlikte adım atmakta ve kaynaklarını paylaşarak ortak bir bilinç oluşturmayı amaçlamaktadır. Topluluk, faaliyet gösterdiği coğrafyalardaki toplumsal konu ve çalışmaları da yakından takip ederek desteklemekte ve bir parçası olmaya çalışmaktadır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, toplumsal fayda odaklı çalışmalarını çağdaş ve nitelikli eğitime katkı sağlayarak, kültürel hizmetler sunarak gerçekleştirmektedir.

Yaşar Topluluğu, sürdürülebilir tarım ve hayvancılık anlayışı çerçevesinde, ilişkide olduğu tarım ve hayvancılık sektörünün gelişmesi yönündeki çalışmalarına hızla devam etmektedir. Bu konudaki çalışmalarını "Sürdürülebilir Tarım ve Hayvancılık" başlığında detaylandırılmıştır.

Doğrudan veya dolaylı olarak dâhil olduğu girişimlerin yanı sıra Yaşar Topluluğu şirketleri, faaliyet bölgelerinde bölge ihtiyaçlarına paralel toplumsal yatırım projelerini hayata geçirmekte ve toplumun gelişimine katkı sağlamaktadır.

TÜKETİCİ/MÜŞTERİ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Yaşar Topluluğu “yaşama değer katma” ana fikri ile yasalara uyumlu, sektörün gerektirdiği ulusal ve uluslararası standartlara uygun bir yapıda faaliyet göstermekte olup, tüketici ve müşteri sağlığını her zaman öncelikli olarak gözetmektedir. Bu amaçla Topluluk, tüketici ve müşteri sağlığını geliştirmeye yönelik, sektöre örnek olacak iyi uygulamalar hayata geçirmektedir.

2019 yılında da dünyadaki ve Türkiye’deki trendleri sürekli takip ederek, sektöre birçok yeni ürün kazandıran ve sürekli kendini yenileyen Topluluk, belirlediği hedefler doğrultusunda tüketici ve müşterilerin yaşamlarına değer katmaya devam etmiştir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Sağlıklı yaşam bilincine ve toplum genelinde yaygınlaşmakta olan obezite, diyabet ve hipertansiyon gibi hastalıkların azaltılmasına katkı sağlamak amacı ile 2019 yılında tüketicilerin günlük öğünlerinde enerji, şeker ve tuz miktarının düşürülmesi çalışmaları yürütülmüştür;
  - › Meyve Suyu kategorisinde nektar ve içecek alt kategorilerin de %5 ile %10 arasında şeker kullanımı azaltılmıştır.
  - › Peynir kategorisinde yapılan reformülasyon çalışmaları ile 2019 yılında 21,4 ton sofr tuzu reçetelerden çıkarılmıştır.
  - › Fermente ürünler kategorisindeki ürünlerde %10’luk yağ azaltımı gerçekleştirilmiştir.
- Pınar Organik, Türkiye’nin organik ürün sertifikalı ilk organik süt markasıdır. Pınar Organik’in, Çamlı Yem Besicilik A.Ş’nin Manisa’da

kurulu Beydere Organik Süt İşletmesi’nde organik yemlerle beslenen, doğal koşullarında yaşayan ineklerden elde edilen özel sütlerden üretilen Organik Labne ürünü 2019 yılında ürün portföyüne dâhil edilmiştir.

- Pınar Süt sağlıklı yaşam konusunda artan talebi göz önünde bulundurarak süt ve sütlü ürünler kategorilerindeki mevcut ürünlerinin içeriklerini de geliştirmektedir. Türkiye’nin sevilen ve güven duyulan markası olarak Pınar Süt, gelecek nesillerin bedensel ve zihinsel olarak sağlıklı yetişmesini çalışmalarının merkezine koymaktadır.
- Pınar Süt, 2004 yılından bu yana yayınlanan Pınar’la Yaşam Dergisi ile tüm paydaşlarına yeni ürünler, sağlıklı ve düzenli beslenme, sütün hayatımızdaki yeri, çocuk gelişimi ve sağlıklı yaşamla ilgili konularla ilgili güncel bilgiler sunmaktadır.

Pınar Et

• Pınar Et, 2019 yılında kuluçkahane ve tüm hindi çiftliklerini de kapsayan "İyi Tarım Uygulamaları" çalışmalarına başlamıştır. Böy- lece iyi tarım uygulamaları şartlarına uygun şekilde elde edilen ürünün, insan sağlığına zararlı kimyasal, mikrobiyolojik ve fiziksel ka- lıntılar içermediği; çevreyi kirletmeden ve doğal dengeye zarar ver- meden üretildiği; üretimi sırasında insan ve diğer canlıların olumsuz etkilenmediği, üretildiği ve tüketildiği ülkelerin tarımsal mevzuatına uygun olarak üretildiği belge ile garanti altına alınmış olmaktadır.

• Pınar Et ürünlerinin tuz ve sodyum miktarının azaltılmasına yö- nelik çalışmalara 2019 yılında da devam edilmiştir. Burgerlerde tuz oranı düşürülerek, formülleri revize edilmiştir.

• Pınar Et ürünlerinde doğal nitrat kaynaklarının kullanımıyla ilgili araştırmalar ve çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda 2019 yılında "Et Ürünlerinde Doğal Nitrat Kaynakları Kullanılarak Doğal Kütleme Yöntemi" için Patent Belgesi alınmıştır.

• Pınar Et ürünlerinde kullanılan doymuş yağın azaltılmasına yö- nelik çalışmalara devam edilmiştir. MAP (Modifiye Atmosfer Paket) sosislerde hayvansal yağ yerine ayçiçek yağı kullanımına geçiş yapılmıştır.

• Türkiye'de ilk defa, tüketime hazır, pişirilmiş hindi eti, Pınar Hindi Fileto Konserve satışa sunulmuştur. Pınar Et çiftliklerinde yetişen özel besi hindilerden üretilen hindi konservesi 120 gramlık tekli ve 240 gramlık ikili ambalajıyla hazırlanmıştır. Pınar Hindi Fileto Kon- serve, içindeki yüksek protein ve düşük yağ oranı ile sağlıklı bes- lenmenin önemli bir tamamlayıcısıdır. Bir adet Pınar Hindi Fileto Konserve 21g protein içermektedir. Yetişkin bir birey günlük protein ihtiyacının %42'sini Pınar Hindi Fileto Konserve 120g ile karşılamak- tadır. Bu miktar günlük alınması gereken kaloringin %5'idir.

• 2017 yılında hayata geçirilerek "lezzetli ve sağlıklı yaşam" ilkesini kitlelerle buluşturan Güzel Yaşa Dergisi ve internet platformu, güzel yaşamının sırrının doğru ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları edin- mekten geçtiğine dikkat çekmektedir.

Pınar Su ve İçecek

• Sorumlu üretici anlayışı ile su kaynaklarından ve ham madde te- dariğinden başlayarak üretimin her aşamasında, ilgili tüm süreçler ulusal ve uluslararası standartlara uygun olarak yürütülmektedir.

• Su kaynakları olası biyolojik, kimyasal, fiziksel ve radyolojik deği- şikliklere karşı periyodik olarak izlenmekte ve kontrol edilmektedir. Bu kontroller su kaynağından, suyun üretime alınmasına kadar be- lirlenen pek çok kontrol noktasını kapsamaktadır. Ayrıca tesislerde doğal kaynak suyunun üretime alınmasından önce su hattı üzerin- de (in-line) suyun temel uygunluk gösterge parametrelerini sürekli ve otomatik olarak ölçen cihazlar bulunmaktadır. Suda ortaya çıka- bilecek ve uygunsuzluk olarak tanımlanabilecek değişimlerde bu ci- hazlardan gelen sinyal ile suyun otomatik olarak deşarjı sağlanarak uygunluğu onaylanmayan suyun üretime alınması önlenmektedir.

• İzleme, kontrol ve analiz süreçlerinde bilimsel ve teknik gelişmeler yakından takip edilmekte ve uygulanmaktadır. Üniversiteler, araş-

tırma kurumları ve diğer yasal ulusal ve uluslararası otoriteler ile çalışmalar yürütülerek ürün güvenliği ile tüketici sağlığı ve güvenliği- nin korunmasına yönelik faaliyetler yürütülmektedir.

• Sağlıklı yaşam trendinin yükselişi ile birlikte, Avrupa Vejetaryenler Birliği tarafından geliştirilen ve Uluslararası Vejetaryenler Birliği ve üye ülkelerce tanınan V-Label sertifikalı ürünlere ilgi de artmaktadır. Pınar Su ve İçecek Türkiye'de içecek kategorisinde birçok üründe ilk V-Label sertifikasına sahip öncü marka olurken, 2019 yılında Türki- ye'nin ilk vegan sertifikalı limonatası, ilk gazlı içeceği ve ilk fonksiyo- nel içeceğini pazara sunmuştur.

• Besin öğeleri bakımından zenginleştirilmiş ürünlere yönelik ça- lışmalar yapılarak; şekerli ve vegan olmasının yanı sıra vitamin, mineral ve lif kaynağı olan fonksiyonel içeceklerin tüketicilerle buluş- ması sağlanmaktadır.

DYO Boya

• Türkiye boya sektöründe yeniliklerin öncüsü DYO Boya, insan sağlığına duyarlı çevreci ürünler geliştirmeye devam etmektedir. Bu kapsamda inşaat boya grubunda DYO Oxymax ürünü 2019 yılında piyasaya sunulmuştur. DYO Oxymax kapalı ortamda bulunan zararlı kimyasal madde formaldehiti emerek ortamı sağlıklı bir havaya kavuşturmuştur.

• Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Yönetmeliği ile Zararlı Maddelere ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Yönetmeliği kapsamına giren tüm ürünler için etiket ve güvenlik bilgi formları mevcuttur. Tüketicilerin bilgilendirilmesi amacıyla ürünlerin tehlike sembolleri, uyarı ve önlem ifadeleri etiketler üzerine işlenmiştir. Bu kapsamdaki tüm ürünler için "Güvenlik Bilgi Formları" www.dyo.com.tr adresinde erişime açıktır.

• Ürünlerin içeriklerinden geçmiş yıllarda Dibütil Ftalat ham maddesinin ürün içeriklerinden çıkarılmasından sonra Toluen ham maddesi de çıkarılmış olup bu konu ile ilgili olarak sanayi grubundaki müşterilere bilgilendirme eğitimleri düzenlenmiştir.

Çamlı Yem Besicilik

• Çamlı Yem Besicilik'in Manisa Beydere'de bulunan Organik Süt Hayvancılığı Tesisi, Avrupa Birliği Organik Tarım Komisyonu'na akredite IMO Control tarafından gerçekleştirilen denetim ile "Organik Tarımsal ve Hayvansal Üretim Sertifikası" almıştır. Sözleşmeli üretim yöntemiyle de bölgede organik tarımı destekleyerek kimyasal gübre ve zirai ilaç kullanımının azaltılması hedeflenmektedir.

• Çamlı Yem Besicilik, hayvancılık faaliyetleri sonucunda oluşan gübrelerini, çevre kirliliği yaratmayacak şekilde işleyerek gerek organik tarımda gerekse her türlü tarımsal üretimde güvenle kullanılabilen katı çiftlik gübresine çevirmektedir. Bu sayede sağlıklı tarımsal ürünler yetiştirilmekte, aynı zamanda aşırı kimyasal gübre tüketimi ile çoraklaşan topraklarımızda tarımın sürdürülebilmesi sağlanabilmektedir.

• Çamlı Yem Besicilik'in Tarım ve Orman Bakanlığı tarafından gerekli test ve kontroller sonrasında verilen "Hastalıktan Ari İşletmeler İçin Sağlık Sertifikası" ile "AB Onaylı Süt Çiftliği Sertifikası" belgeleri de bulunmaktadır.

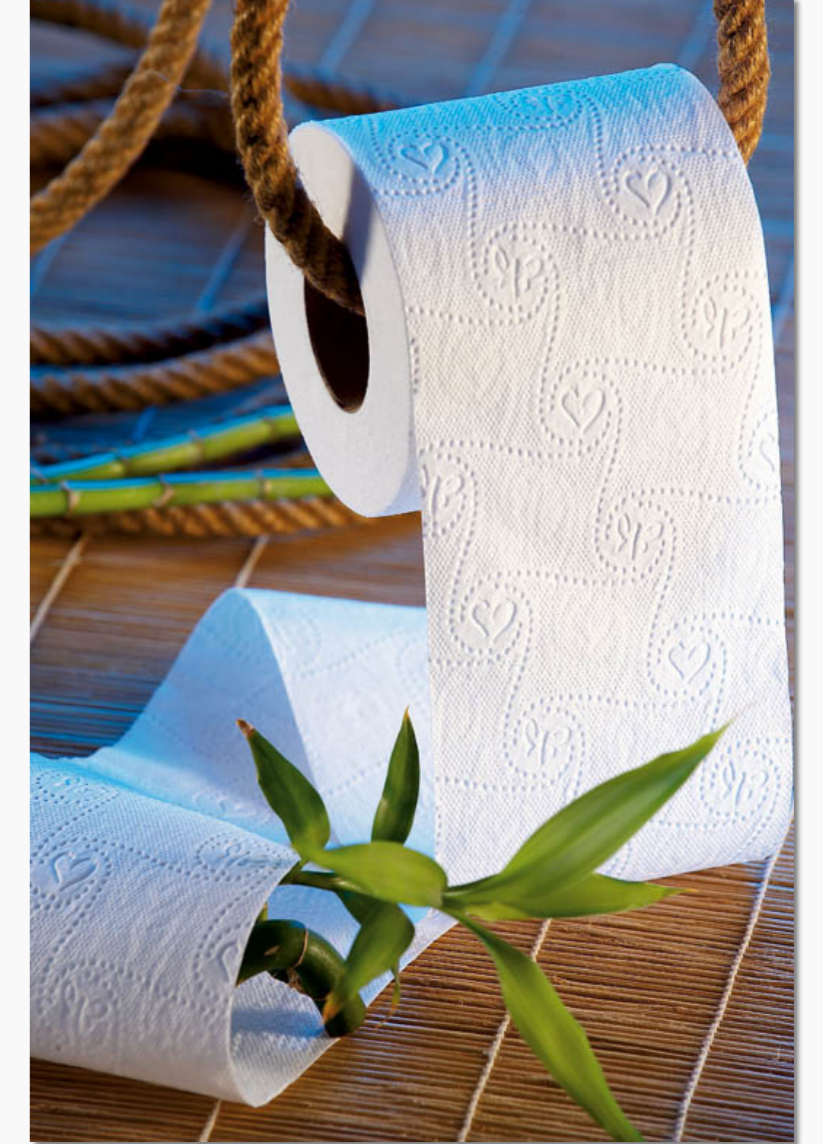
Viking Kağıt

• Viking Kağıt'ın, Alman belgelendirme kuruluşu DOS tarafından yapılan denetimler sonucunda, BRC Tüketici Ürünü (Consumer Product) ve Hijyenik Ürün (Hygienic Product) GC-MARK sertifikalarını almaya hak kazanması ve sektöründe bu sertifikaları alan ilk firma olması, uluslararası standartlarda kaliteli, güvenli ve yasalara uyumlu üretim yapmakta olduğunu tescilli olmuştur.

• Tüm geri dönüşümlü ürünlerde kullanılan kağıtlar için Alman analiz firması Smitners PIRA'ya ait migrasyon analizleri mevcut olup, ürünlerin gıda temasında migrasyon yaratmadığı kanıtlanmaktadır.

• Tuvalet kağıtları, parfümlü olanlar dâhil olmak üzere, DERMA-TEST tarafından herhangi bir dermatolojik etkisinin olmadığına dair sertifikalandırılmıştır.

• Baskılı peçetelerde kullanılan boyaların migrasyon yaratmadığı sertifikalandırılmıştır.

KALİTE, İNOVASYON VE AR-GE

Ürün ve Hizmet Kalitesi Yönetimi

Yaşar Topluluğu, kurumsal değerlerini teknoloji ve verimlilik yaklaşımı ile birleştirerek "Önce Tüketicilerimiz ve Müşterilerimiz" odaklı bir kalite yönetimi belirlemiştir. Topluluk şirketleri, ürün ve hizmetlerini uluslararası kalite standartlarına uygun olarak sunmaktadır.

Yaşar Topluluğu faaliyetlerini belirli kalite standartlarını gözeterek, bilimsel ve yenilikçi çözümlerle gerçekleştirmekte, AR-GE çalışmalarınıyla güçlendirmektedir. Topluluk şirketlerinin kendi sektörlerinde ya-

rattığı fark; veriye dayalı bilimsel ve yenilikçi çalışmalar yürütülmesi ile ürün kalitesinin sürdürülebilirliğini göz önünde bulundurulması sonucunda ortaya çıkmaktadır.

Yönetim Sistemleri ve Ürün/Hizmet Uygunluk Belgeleri

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamlı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Altın Yunus Çeşme	Desa Enerji
Kalite Yönetim Sistemi	ISO 9001	✓	✓	✓	-	✓	✓	✓	✓	-
Bilgi Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 27001	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	FSSC 22000	✓	✓	-	-	-	-	-	-	-
Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 22000	-	-	✓	-	✓	-	-	-	-
Çevre Yönetim Sistemi	ISO 14001	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-
İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi	ISO 45001	✓	✓	✓	-	✓	✓	-	-	-
TSE Deney Hizmeti Alınabilecek Laboratuvar Onay Belgesi	ISO 17025	✓	-	-	-	-	-	-	-	-
Müşteri Memnuniyeti Yönetim Sistemi	ISO 10002	-	-	✓	-	-	✓	-	-	-
Enerji Yönetim Sistemi	ISO 50001	✓	✓	-	-	✓	✓	✓	-	-

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamlı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Altın Yunus Çeşme	Desa Enerji
Uygunluk Değerlendirmesi Personel Belgelendirme Yapan Kuruluşlar için Genel Şartlar	TS EN ISO/IEC 17024	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
Otomotiv Sektörü ve Yan Sanayi Kalite Yönetim Sistemi	IATF 16949	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
Organik Üretim Mütешеbbüs Sertifikası	-	✓	✓	-	-	✓	-	-	-	-
FSC-CoC (Forest Stewardship Council) Yönetim Sistemi	STD-50-001 STD-40-004 STD-40-007	-	-	-	-	-	-	✓	-	-
GlobalG.A.P	CFM Tarım	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
Helal Gıda Belgesi	TSOIC/SMIC1	✓	✓	✓	-	-	-	-	-	-
Friend Of The Sea (Deniz Dostu)	FOS	-	-	-	-	✓	-	-	-	-

Yönetim Sistemleri ve Ürün / Hizmet Uygunluk Belgeleri	Sistem Belgesi	Pınar Et	Pınar Süt	Pınar Su ve İçecek	YBP	Çamlı Yem Besicilik	DYO Boya	Viking Kağıt	Altın Yunus Çeşme	Desa Enerji
İyi Tarım Uygulamaları	EOS	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
Türk Standartları Uygunluk Belgesi	TSE TSEK	-	-	✓	-	-	✓	✓	-	-
İyi Tarım Uygulamaları (İTÜ)	Su Ürünleri	-	-	-	-	✓	-	-	-	-
Mavi Bayrak	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-
Gıda ve Ambalaj Güvenliği Standartı	BCR	-	-	✓	-	-	-	✓	-	-
Hygenic Product GC İşareti	-	-	-	-	-	-	-	✓	-	-
Yeşil Yıldız	-	-	-	-	-	-	-	-	✓	-
Ecolabel	-	-	-	-	-	-	✓	-	-	-
Vejeteryan Ürün Sertifikası	V-LABEL.EU	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
ESMA (BAE Standartı)	ESMA	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
US National Sanitation Foundation	BNSF	-	-	✓	-	-	-	-	-	-
Endüstriyel Ölçüm Standartı (BAE Standartı)	IMS Sertifikası	-	-	✓	-	-	-	-	-	-

İnovasyon ve AR-GE Çalışmaları

İlklere imza atan, ürün ve hizmetleriyle fark yaratan Yaşar Topluluğu şirketleri, yenilikçi vizyonu ve güçlü AR-GE ekipleriyle daima daha iyisini sunmak için insana, topluma ve çevreye katma değer yaratacak çalışmalarını hayata geçirmeye devam etmektedir.

İnovasyon ve AR-GE çalışmaları ile Türkiye'nin sürdürülebilir büyümesine katkı sağlayan Yaşar Topluluğu, bu gelişmelerin yanı sıra yeni pazarlara giriş için kapı aralamaktadır. Geliştirilen katma değerli ürünlerin yanında, süreçlerde izlenen yenilikçi yaklaşım, Topluluk şirketlerinin sektörlerindeki liderliklerini pekiştirmektedir.

Topluluk AR-GE çalışmaları için her geçen yıl daha fazla yatırım yaparak bu konudaki yetkin ve donanımlı insan gücünü geliştirmeyi hedeflemektedir. Üniversite ve Araştırma Merkezleri ile yürütülen ulusal ve uluslararası araştırma-geliştirme iş birliği programları ile mevcut AR-GE deneyim ve birikiminin zenginleştirilmesi sağlanmaktadır.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

Pınar Süt, üçüncü denetimini başarıyla tamamlayan AR-GE Merkezi faaliyetlerini; "Operasyonel Odaklı AR-GE" ve "İnovatif Proje Odaklı Bilimsel ve Teknolojik AR-GE" bölümleri olmak üzere iki farklı bölümde yürütmektedir. AR-GE Merkezi Endüstri 4.0 alanında çeşitli projeler üzerine de çalışmalar yapmaktadır.

Pınar Süt AR-GE Merkezi, sanayi ve üniversite iş birliği ile TÜBİTAK-TEYDEB projeleri üretmektedir.

Yurt içi ve yurt dışı pazarlardaki sektör ve tüketici araştırmalarını yakından takip eden Pınar Süt, 2019 yılında 13 yeni ürün ve 29 yeni ürün ambalajını pazara sunmuştur.

- Pınar Süt AR-GE Merkezi'nin projeleri pek çok ödüle layık görülmektedir. Dubai'de düzenlenen Gulfood Fuarı'nda Pınar Choco Labneh "En Yenilikçi Süt Ürünleri" kategorisinde 2019 Gulfood İnovasyon Ödülü'nü kazanmıştır. Aynı şekilde Pınar Sade Kefir, Uluslararası Tat ve Kalite Enstitüsü (ITQI) tarafından Belçika'da düzenlenen törende Michelin yıldızlı şeflerin ve sömeliyelerin yer aldığı jüri tarafından Üstün Lezzet Ödülü'ne layık görülmüştür.

- AR-GE Merkezi'nin çalışmaları sonucu, sağlıklı yaşam bilincine katkıda bulunulması amacı ile şeker ve tuz miktarının düşürülmesi yönünde adımlar atılmıştır.

- 2019'da AR-GE Merkezi bünyesinde plastik azaltımına yönelik optimizasyon çalışmalarına aralıksız olarak devam edilmiş olup bu kapsamda ambalaj gramajları azaltımı çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

Pınar Et

- Pınar Et, araştırma ve geliştirme faaliyetlerini Pınar Et AR-GE Merkezi ile gerçekleştirmektedir. Merkez; verimliliğin arttırılması, yeni ürün gruplarının ortaya çıkarılması ve mevcut hizmet kalitesinin arttırılmasına yönelik sürekli ürün ve süreç inovasyonu gerçekleştirme çalışmaları yürütmektedir.

- Pınar Et AR-GE Merkezi'nin 2019 yılında gerçekleştirdiği projeler ile 33 adet yeni ürün satışa sunulmuştur.

- 37 ürünün raf ömrü, yapılan iyileştirme çalışmaları sayesinde uzatılmıştır.

- AR-GE Merkezi çalışmaları kapsamında mevcut ambalaj malzemelerinde optimizasyon çalışmaları yapılarak yaklaşık 18.154 kg daha az plastik, 30.000 kg daha az kağıt kullanılmıştır. Plastik

azaltımı ile 55,6 ton ve kağıt azaltımı ile 73 ton olmak üzere toplam 128,6 ton CO₂ emisyon salınımı azaltımı gerçekleştirilmiştir. Kağıt azaltımı sayesinde de 510 adet ağacın kesilmesi önlenmiştir.

- Lojistik departmanı ile yürütülen çalışmalar ile sevk edilen paletlerde verimlilik artırılmıştır. Daha az araçla daha çok ürün sevk edilmesi sağlanarak 112 adet sevkiyat aracı azaltımı gerçekleştirilmiştir. Bu sayede karbon salınımında 1.185,802 ton azaltım sağlanmıştır.

- Alternatif tedarikçi oluşturma çalışmaları kapsamında ambalaj ve ürün gruplarında 166 adet malzemedeki 28 adet alternatif firma ve alternatif tedarikçi sisteme kazandırılmıştır.

- Şirket içi AR-GE bülteni ile gıda endüstrisindeki yenilikler takip edilmekte, bu sayede mevcut trendlere uyum sağlanmakta ve gelecekteki yönelime uygun çalışmalara imza atılmaktadır.

DYO Boya

- DYO Boya, Türkiye'nin en iyi 10 AR-GE Merkezi arasında yer alan Çiğli AR-GE Merkezi'nin yanı sıra Dilovası tesislerindeki ikinci AR-GE merkeziyle farklı projeler gerçekleştirmektedir. Çiğli AR-GE Merkezi'nde 2019 yılında 34 adet yeni AR-GE projesi başlatılırken, Dilovası AR-GE Merkezi'nde de 13 adet yeni AR-GE projesi hayata geçirilmiştir.

- Ürün geliştirmeye öncelik vererek, ilk nanoteknolojik boya ürünlerini piyasaya sunan DYO Boya, konvansiyonel ürünlerin yanında UV sistemler, su bazlı UV sistemler, nanoteknolojik sistemler ve UV sistemlere nanoteknolojinin dâhil edildiği ekstra özellikli ürünler üzerine çalışmalarını sürdürmüştür.

DYO Boya - Kimyasalların Yönetimi

DYO Boya, kimyasalların çevre ve insan sağlığı açısından güvenli kullanımına yönelik uygulamaları "Kimyasal Yönetim Sistemi" çatısı altında, Çevre ve Tehlikeli Kimyasallar Uzmanlığı liderliğinde yürütmektedir. Şirket içerisinde kurulan Kimyasallar Çalışma Grupları Tehlikeli Kimyasallar Uzmanı'nın gözetiminde çalışmalarını sürdürmektedir. Kimyasal yönetimi ile ilgili yasal mevzuat takibi ve uyum çalışmaları Ar-Ge Merkezlerinin desteği ile hız kesmeden devam etmektedir. Kimyasallar ve etkileri konusunda yetkin insan kaynağına sahip olan DYO Boya; kimyasalların temini, sınıflandırılması, ambalajlanması ve kimyasalların güvenli kullanılmasına ilişkin farklı uygulamaları hayata geçirmektedir.

Koku emisyonu düşürme, kimyasal maddelerin CLP tüzüğüne/SEA Yönetmeliği'ne uygun sınıflandırılması, etiketlenmesi ve ambalajlanması, SEVESO II Direktifi'nin uygulanması ve tehlikeli maddelerin çeşitli ulaştırma yolları ile taşınmasına yönelik düzenlemelere uyum gibi konular 2019 yılında gündemin önemli maddeleri olmuştur.

DYO Boya, müşterilerinin mevzuatlar hakkında açık bir şekilde bilgilencikleri için Sanayi Boyaları ve Polyester sektörlerindeki etiket üzeri raf ömrü bilgilerini güncellemiştir. Bununla beraber bazı sektörlerin ihtiyaçları doğrultusunda etiket ve ambalaj üzeri bilgileri

özel olarak düzenlenmektedir. Örneğin; savunma sanayii ürün gruplarının etiketleri değiştirilerek farklı tasarımlı etiketler ile takip edilmeye başlanmıştır.

DYO Boya Fabrikaları'nda 2008 yılında başlayan (EC) No 1907/2008 REACH(Registration Evaluation Authorization of Chemicals) tüzüğüne uyum çalışmaları kapsamında AB ve REACH'e taraf ülkelere gönderilen maddelerin ön kayıtları yapılmıştır. 2019 yılında tüm DYO ihracat ürünleri REACH'e uyumlu hale getirilmiş ve REACH listeleriyle uyumsuz kimyasalların kısıtlanması Ar-Ge bölümleriyle birlikte gerçekleştirilmiştir. Kimyasal yönetim sistemi kapsamında zaman içinde Kimyasal Değerlendirme Uzmanı yetiştirilmesi planlanmaktadır.

2019 yılında Dilovası tesisinde ADR (Tehlikeli Maddelerin Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşması) çalışma grubu kurulmuş, ilgili bölümlerden birer temsilcinin katılımıyla çalışmalar başlatılmıştır. Konuyla ilgili eğitimler ve saha uygulamaları devam etmektedir. 2020 yılında en az iki adet ADR saha tatbikatı planlanmıştır. 2018 ve 2019 yılında UTA Lojistik Yayıncılık tarafından İstanbul'da düzenlenen ADR ve Ekonomi Zirvesi'ne DYO Boya konuşmacı olarak katılmıştır. Ulaştırma Bakanlığı'nın bizzat katılım sağladığı 2018 yılı zirvesinde Yaşar Holding çalışmaları, bakanlık yetkililerince örnek gösterilmiştir.

Çamllı Yem Besicilik

Yem fabrikası Ar-Ge Müdürlüğü ve Balık İş Ünitesi Ar-Ge Departmanı kendi alanlarındaki Ar-Ge ihtiyaçlarını belirleyerek çalışmalarını sürdürmektedir. Ar-Ge çalışmaları planlamasına operasyonel verimlilik artırıcı çalışmalar yanı sıra çevre dostu üretim teknikleri gibi konular da dahil edilmektedir.

Çamllı Yem Besicilik, Topluluk şirketlerinin Ar-Ge Merkezleri ile düzenli olarak görüş alışverişinde bulunmakta ve işbirliği fırsatlarını değerlendirmektedir.

2019 yılında DYO Boya Ar-Ge Ekibi kültür balıkçılığında kullanılan ağlarla ilgili sürdürülebilir ve çevreye duyarlı ağ boyası üretimi konusunda yeni bir araştırma çalışması başlatmıştır. Bu çalışmayla söz konusu alanda ağ boyaları tamamen ithal edilmekte olup yerli olanaklarla geliştirilecek bir ağ boyasının Türkiye pazarında yer almasına olanak sağlanmış olacaktır.

Çamllı Yem Besicilik, Avrupa Birliği Araştırma Merkezi desteğiyle, Yaşar Üniversitesi'nin de içinde bulunduğu uluslararası bir konsorsiyum tarafından yürütülen AgTech 7 araştırma projesinin üyesidir.

Çamllı Yem Besicilik'in paydaşlarından biri olduğu "Intelligent Management System for Integrated Multi-trophic Aquaculture" (IMPAQT) isimli Avrupa Birliği projesi kapsamında kültür balıkçılığı yetiştiricilik yönetim sisteminin sürdürülebilir, izlenebilir, çevreye duyarlı ve sirküler ekonomiye dayalı hale getirilmesi hedeflenmektedir. Bu akıllı yönetim sisteminde; hayvan refahını, üretim optimizasyonunu, çevrenin korunmasını ve besin kalitesinin değerlendirilmesini mümkün kılan ve operasyonel kararların alınmasını destekleyen ileri bir model oluşturulması amaçlanmaktadır. Proje dahilinde 2019 yılında 3 adet 20m çaplı kafes ve 1 adet midye yetiştiricilik sistemi ile su altı ve su üstü kamera sistemleri kurulumu gerçekleştirilmiştir. İlave kafeslerin yemlemesi için yemleme sistemi tesis edilmiş ve su yosunlarının üretimi için gerekli ekipman kurulumları da gerçekleştirilmiştir.

[Proje hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.](#)

TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ BİLGİLENDİRMESİ VE ETİK PAZARLAMA

Yaşar Topluluğu sunduğu ürün ve hizmetlerin tümünde gerekli bilgilendirmeleri, ürün paketlerinin üzerindeki etiketler, reklamlar, internet sitesi ve sosyal medya aracılığı ile tüketicileri için ulaşılabılır kılmaktadır.

Gıda ürünleriyle ilgili bilgilerin etiket aracılığıyla tüketicilerle paylaşılması konusunda Türk Gıda Kodeksi Etiketleme Yönetmeliği hükümleri birebir uygulanmaktadır. Ürün ve hizmet bilgilendirmelerini sektöre özel düzenlemeler ve etiketlemelere yönelik yönetmelik ve kurallara tam uyum ile gerçekleştiren Topluluk, rapor-

lama dönemi içerisinde konuyla ilgili herhangi bir uyumsuzluk vakası yaşamamıştır.

Topluluk, ürünlerinin tanıtımı ve pazarlaması ile ilgili mevzuatlara uyumlu hareket etmekte ve ürünlerin pazarlama araçları ile tüketicilere sunulmasında sorumluluk bilincini ön planda tutmaktadır. Topluluğun üyesi bulunduğu "Reklamverenler Derneği" tarafından yayınlanan Reklam Öz Denetim Kurulu İlkeleri'ne tam uyum sağlanmaktadır.

TÜKETİCİ VE MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ

Yaşar Topluluğu tüketici ve müşteri memnuniyetine üst düzeyde önem vermekte ve düzenli anketler ile geri bildirimlerini değerlendirerek, ürün ve hizmetlerini sürekli iyileştirme konusunda çalışmalar yapmaktadır. 2019 yılında yapılan tüketici ve müşteri anketleri, şikayet ve yorum mekanizmaları ile alınan paydaş geri bildirimleri değerlendirilerek gerekli aksiyonlar alınmıştır.

Pınar İletişim Merkezi, Pınar Süt, Pınar Et ve Pınar Su ve İçecek şirketleri ve markaları için müşteri memnuniyeti ölçümü gerçekleştirilmektedir. 2019 yılı verilerine göre müşteri memnuniyeti oranı %89,22'dir.

Yaşar Birleşik Pazarlama 2019 yılında 2970 müşteriye, kapalı zarf yöntemi ile müşteri memnuniyet anketi uygulamıştır.

Memnuniyet oranları aşağıdaki şekilde ölçülmüştür:

SATIŞ KANALLARI	MÜŞTERİ MEMNUNİYETİ ORANLARI
Geleneksel (Bakkal, Market, Şarküteri vb.)	%80
Modern (Zincir Market, Süpermarket, Özel Perakendeler vb.)	%72
Ev Dışı Kanallar (Restoran/Lokanta, Kantin, Otel, Askeriye vb.)	%90
Bayi (Distribütörler)	%87

Yaşar Birleşik Pazarlama her yıl distribütörleri olan bayilerine memnuniyet anketi uygulamaktadır. 2019 yılında telefon ile gerçekleştirilen bayi görüşmesi toplam 217 olup, anket parametrelerine göre memnuniyet oranı %91 olarak ölçülmüştür.

LOJİSTİK HİZMETİ ANKET PARAMETRELERİ	2019 YILI GENELİ
Teslimatların Zamanında Yapılması	%82
Doğru Araç İçi Dizayn ile Ürün Teslimatı	%91
Doğru Miktar ve Yapıda Ürün Teslimatı	%79
Sürücülerin Kılık Kıyafet Uygunluğu	%100
Sürücülerin Tavır ve Davranış Uygunluğu	%99
Tersine Lojistik Operasyonu (Palet, Sepet, İade Alımları)	%97
GENEL	%91

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt / Pınar Et / Pınar Su ve İçecek

Pınar İletişim Merkezi her zaman gelişen teknolojiye ayak uyduran, hızlı, güvenilir ve müşteri odaklı yaklaşımı ile tüketicilerine uzun yıllardır hizmet vermektedir. Tüketici odaklı çalışma prensibiyle hareket eden ve gelen istek ve önerileri dikkate alan hizmet anlayışıyla dikkat çeken Pınar İletişim Merkezi, hafta sonu ve tatil günleri dâhil olmak üzere haftanın 7 günü 07.00-23.00 saatleri arasında tüketicilerinin öneri, şikâyet, bilgi alma taleplerini canlı olarak dinlemekte ve memnuniyetlerine kulak vererek son teknolojiyle güncellenen CRM sistemi ile kendilerine dönüş sağlamaktadır.

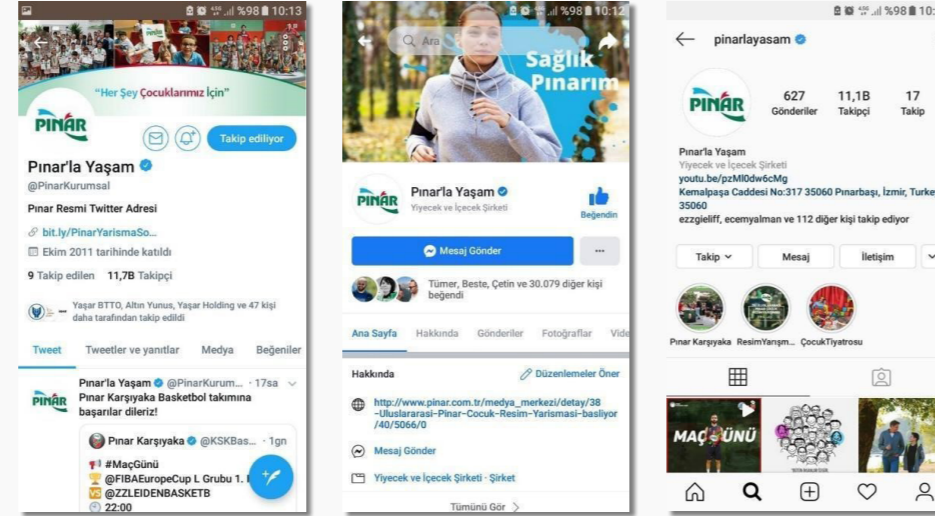
Türkiye'nin her yerinden alan kodu çevirmeden aranabilen 444 76 27 no'lu Pınar İletişim Merkezi'ne (PİM) gelen müşteri talep ve şikâyetleri operatörler tarafından canlı olarak yanıtlanmakta, Pınar İletişim Merkezi'ne gelen istek ve öneriler, şirket içinde titizlikle incelenip dikkate alınmaktadır. 2019 yılı verilerine göre başarılı çağrı karşılama oranı %93,42, ilk 15 saniyede cevaplanan çağrı oranı %91,16, müşteri memnuniyeti oranı ise %89,22 olmuştur.

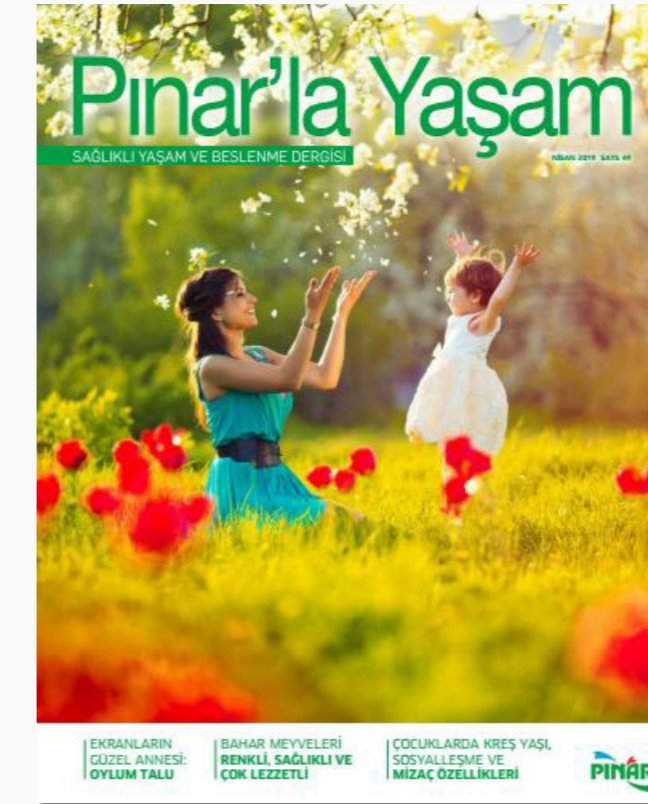
Pınar İletişim Merkezi'ne twitter.com/InfoPinar ve facebook.com/PinariletisimMerkezi adreslerinden de ulaşılabilmekte olup, sosyal medya üzerinden gelen istek ve öneriler de incelenerek çözüme kavuşturulmakta ve tüketici memnuniyeti sağlanmaktadır.

Pınar İletişim Merkezi'nde görevli çalışanların daha iyi iletişim kurabilmesi ve kendini geliştirmesi adına güncel eğitimler verilmektedir. Pınar İletişim Merkezi'ne gelen tüm geri bildirimler öncelikle büyük bir titizlik ve hızla incelenirken, uzmanlar tarafından değerlendirildikten sonra, kalite departmanları tarafından tüketiciye dönüş yapılması sağlanarak detaylı bilgi verilmektedir. Bunun sonucunda tüketicilerden gelen geribildirimler şirket içi birimlerde değer görek iş süreçlerinin iyileştirilmesi için değerlendirilmektedir.

Pınar'la Yaşam kurumsal Twitter, Instagram ve Facebook hesaplarıyla anne-çocuk iletişimi ile ailelere faydalı ve güncel bilgiler veren Pınar, spor, çevre bilinci, sosyal sorumluluk ve sürdürülebilirlik konularına da yer vererek takipçilerinin güncel konularda bilgi sahibi olması ve farkındalık yaratılması için içerikler üretmektedir.

- 2004 yılından beri yayınlanmakta olan Pınar'la Yaşam Dergisi ile tedarikçi ve müşterilere yeni ürünler, sağlıklı ve düzenli beslenme, sütün hayatımızdaki yeri, çocuk gelişimi ve güncel yaşamla ilgili konular hakkında bilgilendirme yapılmaktadır.

- Güzel yaşamının sırrının doğru ve sağlıklı beslenme alışkanlıkları edinmekten geçtiğine inanan Pınar Et, "lezzetli ve sağlıklı yaşam" ilkesine sahip Güzel Yaşa sosyal medya ve web sitesi platformları ile bir referans noktası olma yolunda çalışmalarını 2019 yılında da sürdürmüştür. Üç ayda bir yayınlanan dergi 4 bin kişiye ulaşmaktadır.

Yaşar Birleşik Pazarlama**Kısık Ateş**

YBP, ev dışı tüketim kanalı pazarlama faaliyetlerini "Kısık Ateş" çatısı altında birleştirip geliştirmeye devam etmektedir. Türkiye'de gastronominin buluşma noktası olma amacı taşıyan programın hedef kitlesi; profesyonel şefler, gastronomi öğrencileri, akademisyenler, işletme sahipleri ve gastronomiye meraklı tüm bireylerdir. YBP'nin web sitesi ve mobil uygulamasını 76.000'in üzerinde kullanıcı ziyaret etmiştir. 2019 yılı itibari ile YouTube kanalı üzerinden yayına başlayan Kısık Ateş TV, 2019 yılı içinde 3.500 abone sayısına ulaşmıştır. 2019 yılında da bilgi yarışması, workshoplar ve öğrencileri bilgilendirme çalışmaları devam etmiştir.

2019 yıl sonu itibari ile eşsiz 750 tarif, lezzet avcılarımızın Türkiye'nin dört bir köşesini gezerek en lezzetli lokantalarını seçtiği ve Kısık Ateş mobil uygulaması ile kolay ulaşılması sağlanan 260 lezzet noktası, Türkiye'nin başarılı restoranlarının hikayelerinin ve sektör trendlerinin paylaşıldığı 210 blog yazısı, mutfakta lezzeti yakalamak isteyenler için 30 püf noktası ve 18 uzman editör ile Kısık Ateş platformu, öğrencilerin ve gastronomi meraklarının gelişimlerine ışık tutmuştur.

[Kısık Ateş websitesi için tıklayınız.](#)

Ev Dışı Tüketim (EDT) Pazarlama Faaliyetleri

- EDT kanallarında ürün penetrasyonu sağlamak amacıyla yapılan demo şefi uygulamaları başta Bursa, İzmir, Antalya, İstanbul olmak üzere tüm bölgelerde derinleştirilmiştir.
- Anlaşmalı üniversitelerin Gastronomi bölümlerinde geleceğin satın alma kararı vericilerine verilen, Pınar ürünlerinin öne çıkan özelliklerini ve detaylarını içeren eğitimlere 2019 yılında da devam edilmiştir.
- 2019 yılı nisan ayında 5. kez katılım sağlanan "Ulusal Aşçılık Kampı" organizasyonunda 90 üniversitenin Gastronomi bölümlerinden toplam 150 gastronomi öğrencisi bir hafta boyunca "mutfak uygulamaları" konusunda dersler almıştır. Eğitimciler tarafından verilen tüm eğitimlerde "Pınar" ürünleri kullanılması ve ders programına eklenen "Pınar ile Geleneksel Sütlü Tatlılar" dersi ile öğrencilere "Pınar" markası ve ürün portföyü yakından tanıtılmıştır.
- 2019 mayıs ayında Pınar Protein ailesi ürünleri, hedef kitlesi ile "Reformist" etkinliğinde buluşmuştur. Etkinlik kapsamında Pınar Protein ile "Yoga" ve "Spinning" dersleri gerçekleştirilmiştir.

Viking Kağıt

- Viking Kağıt düzenli anketler aracılığıyla müşteri ve tüketicilerin geri bildirimlerini değerlendirerek, ürün ve hizmetlerini sürekli iyileştirme konusunda çalışmalar yürütmektedir.
- Türkiye'nin her yerinden ulaşılabilen 444 37 50 numaralı Tüketici Danışma Hattına gelen müşteri talep ve şikâyetler danışmanlar tarafından canlı olarak yanıtlanmakta, istek ve öneriler titizlikle incelenmektedir. Viking Kağıt sosyal medya hesapları; facebook.com/lilyturkiye, instagram.com/lilyturkiye ve twitter.com/lilykagit üzerinden ulaşan müşteri istek ve önerileri de incelenerek çözüme kavuşturulup tüketicilere hızla dönüş yapılmaktadır.
- Viking Kağıt sosyal medya içerikleri ile tüketicilerine sağlıklı yaşam, çocuklarda hijyen eğitimi, sürdürülebilirlik ve çevre bilinci gibi konularda faydalı ve güncel bilgiler verilmektedir.

- 2019 yılı Kasım ayında İstanbul Kongre Merkezi'nde 7.si gerçekleştirilen SIRHA İSTANBUL Fuarı'nda bir çok ünlü şef Pınar ürünleri ile yarattığı lezzetleri katılımcılara sunmuş ve "Gelenekten Geleceğe Lezzet Pınarı" konsepti ile hazırlanan fuar programı ile 15.500 profesyonele ulaşılmıştır.
- İhracat pazarında yer alan Choco Labne'nin reçete geliştirme çalışmaları ve pazarda bu ürünler ile ilgili fırsat görülmesi sonucunda ürün 2.750 gr ambalajında yurt içi satışa açılmıştır.
- Pınar Latte Art Barista Süt'ün saha penetrasyonları devam etmektedir. Pınar Süt'ün kahve severler ve işletmeciler ile doğrudan buluşabilmesi adına İzmir, İstanbul ve Ankara Kahve Festivallerine süt sponsoru olarak katılımımız devam etmiş ve sadece 3 festivalde 100.000 kişiye ulaşılmıştır.
- Gastronomi bölümü öğrencilerine marka sadakati yaratmak kapsamında başlatılan üniversite ziyaretlerinde, Pınar ürünleri ile çalıştaylar düzenleyerek Pınar markasını daha yakından tanımasını için 17 üniversite ziyareti gerçekleştirilmiştir.

SÜRDÜRÜLEBİLİR TARIM VE HAYVANCILIK

Yaşar Topluluğu , Türkiye ve dünyadaki sanayi ve tarımsal dönüşüme uyumlu, etik değerlere, çevreye duyarlı, kalite ve verimlilik artışına odaklı bir anlayışla faaliyetlerini sürdürmektedir. Topluluk tarım ve hayvancılığın sürdürülebilirliği için başta üreticileri olmak üzere tüm paydaşlarını bu konuda desteklemekte ve geliştirmektedir.

Pınar Et, yaptığı sürekli iyileştirme çalışmaları ve yatırımları ile sektöre birçok konuda olduğu gibi hayvan refahı konusunda da öncülük etmektedir. Hayvan refahı uygulamaları için Avrupa ve Amerika'da konusunda uzman kişi ve kuruluşlardan uygulamalı eğitimler alınmış ve bu eğitimler doğrultusunda gerekli altyapı ve denetimi de kapsayan hayvan refahı sistemi kurulmuştur. Tedarikçilerde yapılan hayvan refahı denetimleri ile bu konuda farkındalık artırılmakta ve gerekliliklerin yerine getirilmesi kontrol edilmektedir.

Tedarik edilen hayvanlarda yasaklı madde kontrolü, laboratuvarlarda düzenli olarak yapılan analizlerle izlenmektedir. Hayvanların nakil işlemlerinde ulusal ve uluslararası yasa ve standartlar takip edilmektedir.

Çamlı Yem Besicilik, hindi üretim sürecinde sözleşmeli üretim modeli kullanmakta, özellikle tarıma elverişli olmayan dağ köylerinde yaşayan köylülere, verdikleri hindi bakım hizmeti ile gelir kaynağı sunmaktadır. Ayrıca, sorumlu veteriner hekimler tarafından hayvan yetiştiriciliği ve hayvan refahı üzerine yetiştiricilere eğitimler verilmekte, tespit edilen olumlu örnekler yaygınlaştırılırken, hatalı uygulamaların sonlandırılması sağlanmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik "Sürdürülebilir Balıkçılık" konusunda uluslararası "Friend of the Sea" belgesine sahiptir ve Pınar Balık markası ile Türkiye'de "İyi Tarım Uygulamaları" sertifikası alan ilk firmadır.

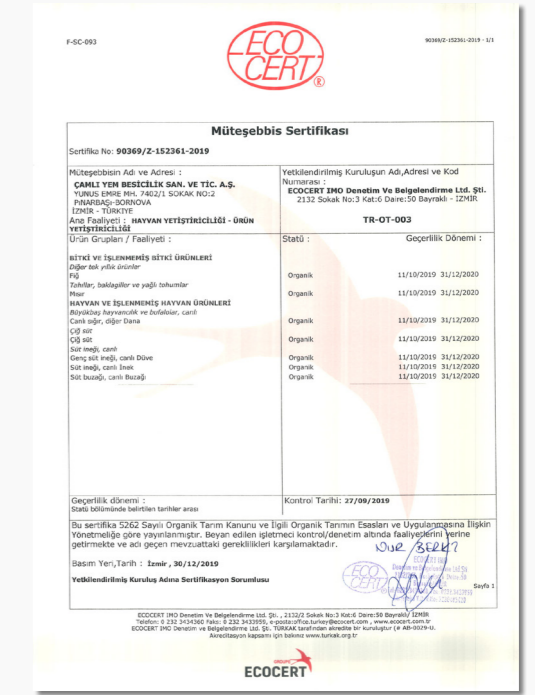
Çamlı Yem Besicilik'in Manisa Beydere'de bulunan Organik Süt Hayvancılığı İşletmesi, Avrupa Birliği Organik Tarım Komisyonu'na akredite IMO Control tarafından gerçekleştirilen denetim ile "Organik Tarımsal ve Hayvansal Üretim Sertifikası" almıştır. Sözleşmeli üretim yöntemiyle de bölgede organik tarımı destekleyerek kimyasal gübre ve zirai ilaç kullanımının azaltılması hedeflenmektedir.

İyi Tarım Uygulamaları (İTU) FAO tarafından, "tarımsal üretim sisteminin sosyal açıdan yaşanabilir, ekonomik açıdan karlı ve verimli, insan sağlığını koruyan, hayvan sağlık ve refahı ile çevreye önem veren bir hale getirmek için uygulanması gereken işlemler" olarak tanımlanmaktadır. Çamlı Yem Besicilik 2019 yılında kuluçkahane ve tüm hindi çiftliklerini de kapsayan İyi Tarım Uygulamaları çalışmalarına başlamıştır. Böylece iyi tarım uygulamaları şartlarına uygun şekilde elde edilen ürünün, üretimi sırasında canlıların olumsuz

etkilenmediği; üretildiği ve tüketildiği ülkelerin tarımsal mevzuatına uygun olarak üretildiği belge ile garanti altına alınmış olmaktadır.

Hayvancılık faaliyetleri sonucunda oluşan gübreler işlenerek her türlü tarımsal üretimde güvenle kullanılabilen katı çiftlik gübresine çevrilmektedir. Bu sayede sağlıklı tarımsal ürünler yetiştirilmekte, aynı zamanda aşırı kimyasal gübre tüketimi ile çoraklaşan topraklarımızda tarımın sürdürülmesi sağlanabilmektedir.

YEREL EKONOMİYE KATKI

Yaşar Topluluğu, sahip olduğu istihdam, tedarik zinciri ve ihracat hacmiyle yerel ekonomiye ve kalkınmaya katma değer sağlamaktadır. Sunduğu ürün ve hizmetler için gerekli işgücü ve ham maddeyi de öncelikle yerelden sağlamaya özen gösteren Yaşar Topluluğu, yerel halk için düzenli gelir kaynağı yaratmaktadır.

Yaşar Topluluğu "yerinde istihdam" politikası ile Türkiye'nin ihtiyaç duyulan bölgelerinde gerçekleştirdiği yatırımlarda, işgücünü öncelikli olarak o bölgedeki mevcut insan kaynağından sağla-

maya çalışmaktadır. Özellikle süt sektöründe fabrikaların bulunduğu İzmir, Eskişehir ve Şanlıurfa illerinde ve illerin bulunduğu bölgelerde doğrudan ve dolaylı istihdam sağlanarak, üreticiler bilinçlendirilerek ve verim artırılarak bölgesel kalkınmaya destek verilmektedir.

Topluluk, faaliyet gösterdiği bölgelerde tedarikçileri ve üreticileri için her zaman gelişim olanakları yaratmakta, tüm paydaşları için gereken desteği sağlamak için çabalamaktadır.

ŞİRKETLERİN TOPLUMSAL YATIRIM ÇALIŞMALARI

Pınar Çocuk Tiyatrosu

Pınar Çocuk Tiyatrosu oyunları ile çocukların kültürel ve kişisel gelişimine katkıda bulunmayı hedeflerken bir yandan da kuruluş yılı olan 1987'den bugüne kadar tiyatro sanatına birçok ünlü oyuncunun kazandırılmasında etkili olan bir okul görevi görmektedir.

1987'den günümüze kadar geçen 33 yılda Türkiye'nin dört bir yanında 3 milyondan fazla çocuğa ücretsiz olarak ulaşan "Pınar Çocuk Tiyatrosu", çocuklara tiyatro sevgisini aşılamaya devam etmektedir.

Pınar Çocuk Tiyatrosu "Oyun Makinesi" oyununu 2018-2019 eğitim-öğretim döneminde çeşitli okullarda sergileyerek binlerce minik tiyatro severe şölen yaşatmıştır. İlk gösterimine Mart ayında İzmir'de başlayan Oyun Makinesi'nin ikinci durağı Samsun olmuştur. Ardından Denizli Büyükşehir Belediyesi Kültür Etkinlikleri kapsamında sahnelenen oyun, Türkiye turnesi kapsamında Burdur - Gölhisar, Denizli - Çameli, Muğla - Köyceğiz, Aydın - Hatıpkışla, İzmir - Kiraz, İzmir - Ödemiş'te seyirci önüne çıkmıştır. Pınar Çocuk Tiyatrosu, 2019 yılı boyunca yaklaşık 50 bin tiyatrosever çocukla buluşmuştur.

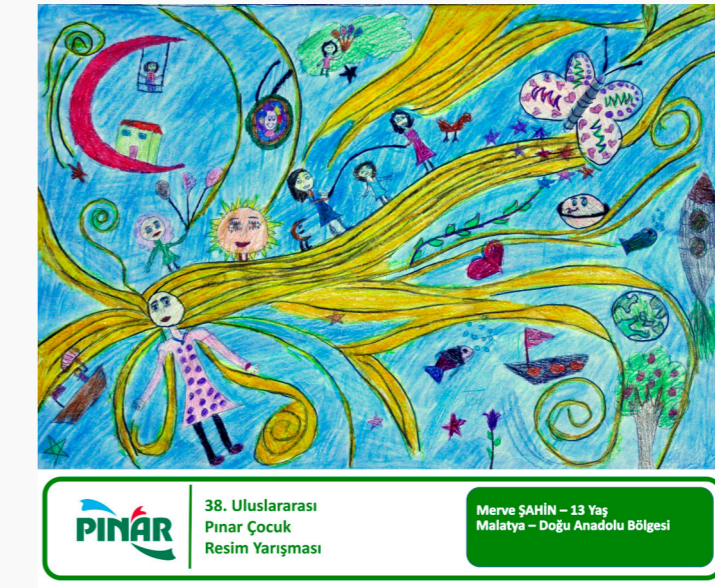
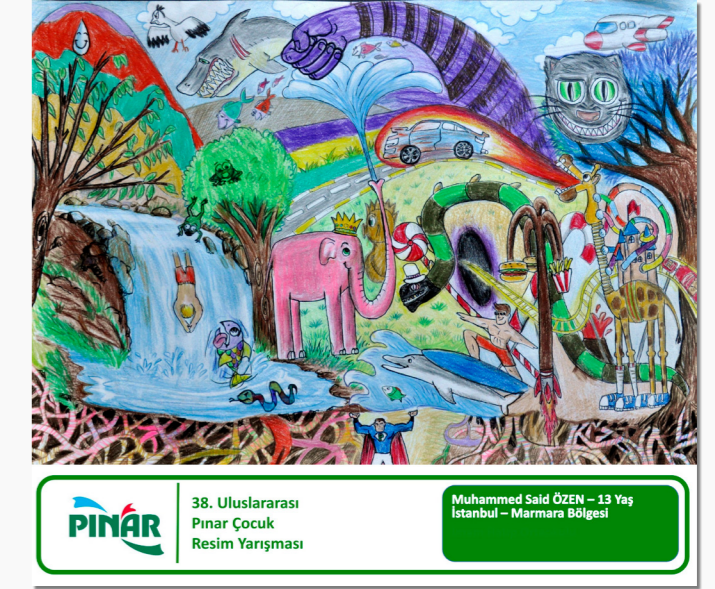
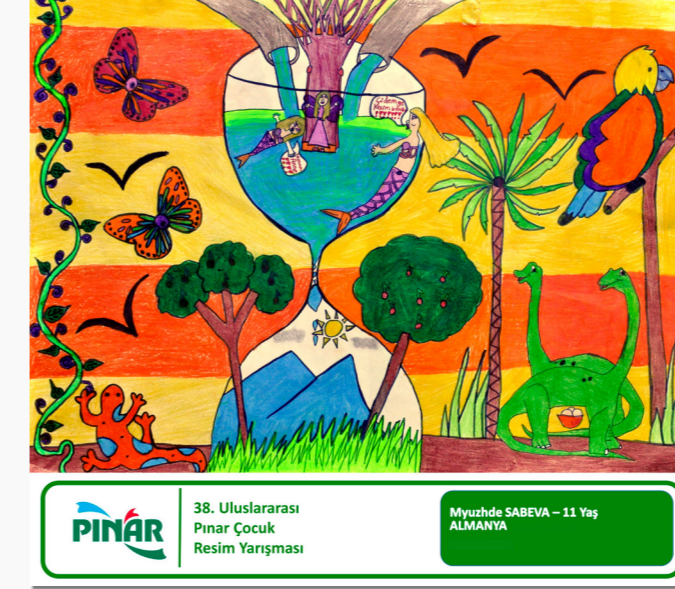
Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması

İlköğretim çağındaki çocukların resim sanatına ilgisini artırmak ve geleceğin ressamlarını yetiştirmek amacıyla 1981 yılında düzenlenmeye başlanan Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması, 2019 yılında "Hayalini Çiz" teması ile düzenlenmiştir. Yarışmaya Türkiye'nin yedi bölgesinin yanında KKTC, Almanya ve sosyal medyadan 35.496 adet resim başvurdu ve yaklaşık 1.466 okul katılmıştır.

Ödül almaya hak kazanan 14 minik ressam, ödül ve sertifikalarını almak üzere İzmir'de gerçekleştirilen Pınar Kültür ve Sanat Etkinliğinde bir araya gelmiştir. 38. Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'nın ödül töreninin ardından minik ressamların eserleri 11-28 Haziran tarihleri arasında Ahmed Adnan Saygun Sanat Merkezi'nde sergilenmiştir. Resim yarışması kazananlarının resimleri yıl boyunca çeşitli alanlarda sergilenmeye devam etmektedir.

Türkiye'nin en geniş katımlı çocuk resim yarışması olan proje, bugüne kadar 4 milyona yakın çocuğun resimleriyle kendilerini ifade etmelerini sağlayarak uluslararası birçok ödüle layık görülmüştür.

Pınar Çocuk Resim Atölyesi

Çocukları sanatla buluşturma hedefiyle hayata geçirilen bir diğer proje olan Pınar Çocuk Resim Atölyesi, 2019 yılında dördüncü kez gerçekleştirilmiştir. Atölye; İstanbul, Trabzon, Samsun, Şanlıurfa, Gaziantep, İzmir, Eskişehir ve Bursa'da olmak üzere toplam 8 ilde 9 noktada çocuklarla buluşmuştur. Pınar Çocuk Resim Atölyesi kapsamında 3.484 çocuğun Uluslararası Pınar Çocuk Resim Yarışması'na katılımı sağlanmış olup atölye çalışmaları ile 215 bin kişiye erişilmiştir.

Spora Destek – Pınar Karşıyaka Basketbol Takımı

"Sosyal vatandaşlık" anlayışıyla eğitim, kültür, sanat, spor ve kültür varlıklarının korunması alanlarında katkı sağlayan Yaşar Topluluğu'nun kurumsal kültürü yaklaşımıyla Pınar, 1998 yılından bu yana Karşıyaka Basketbol Takımı'nın ana sponsorudur. Karşıyaka Spor Kulübü'ne olan desteğini 60 yılı aşkın süredir sürdüren Yaşar Holding Onursal Başkanı Selçuk Yaşar'ın vizyonu ile 1994 yılında açılan Çiğli Selçuk Yaşar Tesisleri'nde ise Karşıyaka Spor Kulübü alt yapısında spor yapan binlerce minik sporcu spor yapma olanağı bulmaktadır.

İzmir'in bir basketbol şehri olması hedefi ile İzmir halkının, gençlerin ve çocukların sporla bütünleşmesi için destek verilen Pınar Karşıyaka'nın son dönem başarıları arasında Türkiye Kupası şampiyonluğu, Cumhurbaşkanlığı Kupası Şampiyonluğu ve Türkiye Basketbol Ligi şampiyonluğu yer almaktadır. Bu başarıların yanı sıra Pınar Karşıyaka, ülkemizi Turkish Airlines EuroLeague, 7DAYS EuroCup, FIBA Şampiyonlar Ligi ve FIBA Europe Cup gibi uluslararası organizasyonlarda başarıyla temsil etmiştir. Pınar, Karşıyaka Basketbol Şubesi altyapısına verdiği destekle 25 binden fazla çocuğun spor yapmasına katkı sağlamıştır.

Fazla Gıda İş Birliği

Fazla Gıda, gıda israfını önleyen ve gıdaların değerlendirilmesine yardım eden, atıl ürünleri ekonomiye, çevreye ve topluma kazandıran bir teknoloji girişimi olup Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından desteklenmektedir. Pınar Süt, YBP, Migros ve Fazla Gıda iş birliğiyle başlatılan ortak proje ile ürünlerin son kullanma tarihi dolmadan Gıda Bağış Marketleri aracılığıyla yardıma muhtaç kişilere ücretsiz olarak ulaştırılması sağlanmaktadır.

Fazla Gıda ile gerçekleştirilen iş birliği kapsamında proje başlangıcından itibaren yaklaşık 23 ton gıda israfı önlenmiştir.

YBP, Braille Alfabeti ile Görme Engellilerin Gelişimine Destek

Yaşar Birleşik Pazarlama, müşterilerinden Big Chefs Restoran Zinciri Mutfak Koordinatör Şefi Murat Aslan'ın, engelli bireylere destek olmak amacı ile hazırladığı özel şiiir kitabı çalışmasına destek vermiştir. Braille Alfabeti ile basılan kitabın tüm sayfaları birer QR kodu içermektedir. Geliştirilen mobil uygulama vasıtasıyla bu kodlar okutularak şiiirler yazarın sesinden dinlenebilmektedir. Kitabın geliri, görme engelli çocuklara burs olarak dağıtılmaktadır.

Pınar Kido Arkidolar Ormanı

Pınar Kido çocuklara doğa bilincini kazandırmak için "Arkidolar Ormanı" projesini başlatmıştır. 10 bin ağaçtan oluşacak "Arkidolar Ormanı" ile çocukların ağaçları yakından tanınması ve çevre duyarlılıklarının geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Proje kapsamında 6'lı Pınar Kido paketlerindeki ağaç çıkartmalarını toplayarak kendi ormanını oluşturan ve fotoğrafını sosyal medya hesaplarında #arkidolarormanı etiketiyle paylaşan ilk 10 bin çocuk için Arkidolar Ormanı'nda birer fidan dikilmektedir.

Çocuklar aynı zamanda Pınar Kido web sitesi üzerinden Türkiye ikliminde yaygın olarak yetişen Söğüt, Sedir, Gök nar, Kızılc am, Meşe ve Kayın ağaçları hakkında bilgilendirici içeriklere ulaşabilmektedir.

Video için görsele tıklayınız.

DYO Usta Ligi

A Milli Futbol Takımı'nın en renkli destekçileri arasında olan DYO Boya, kalbi kırmızı beyaz renkleri için çarpan milyonlarca taraftarı ile Milli Takım'ın her maçında bayilerin katılım desteği, saha kenarı led ekran ve sosyal medya kampanyaları ile iletişim çalışmalarını hız kesmeden sürdürmüştür. Milli Takım Çocuk Kulübü kapsamında hazırlanan stantta çocuklar ile eğlenceli oyunlar, yüz boyama aktiviteleri ve birçok etkinlik gerçekleştirilmiştir.

Boya sanayiinin en önemli paydaşı olan "boya ustaları" için 2017 yılında başlatılan, Türkiye Futbol Federasyonu'nun özel izni ile yapılan futbol turnuvası; "DYO Usta Ligi" 2019 ön elemeleri DYO İnşaat Boyaları Satış Müdürlüklerinin yer aldığı 10 ilde 400 ustanın katılımı ile gerçekleşmiştir. DYO Usta Ligi 2019 Türkiye Şampiyonası ve Süper Kupa finali ise 4-8 Temmuz 2019 tarihleri arasında oynanmıştır.

[DYO Boya Usta Ligi hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.](#)

DYO Boya "Yarınlar İçin Değer" Projesi

DYO Boya, "Yarınlar İçin Değer" adlı toplumsal yatırım projesi ile bilimsel veri ve temele dayanan sürdürülebilirlik uygulamaları yaratarak daha iyi bir gelecek inşa etmeyi amaçlamaktadır.

ÖĞRENMEYE DEĞER

"Öğrenmeye Değer" projesi; ilkokullarda öğrencileri, öğretmenleri, idarecileri ve velileri renk, mekân kullanımı, ısı ve ışık unsurları hakkında bilgilendirerek; yaşam alanlarında yapılacak değişimlerin çocuklarda başarıyı artırıcı etmenler olarak algılanmasını ve estetik değerler hakkında farkındalık sahibi olmalarını sağlamayı amaçlamıştır.

USTALIĞA DEĞER

İnşaat Boyacısı Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi ustalarımıza Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi'nin hazırladığı içerik ile "Ustalığa Değer" eğitimleri verilmiştir. Mesleğine özen gösteren ve ustalığını belgelemiş olan ustalarımıza MSGSÜ akademisyenleri tarafından katma değerli bir eğitim verilerek mesleki itibarlarının artırılması hedeflenmiştir.

OKULLARA DEĞER

T.C. Milli Eğitim Bakanlığı ve Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi işbirliğiyle bilimsel bir bakış açısı ile "okul boyama ve boya kullanımı standartları" kılavuzu hazırlanmıştır. Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı tüm ilkokullara yönelik hazırlanan bu kılavuza uygun olarak akademik eğitime katılmış ustalar tarafından örnek okul boyama uygulamaları gerçekleştirilmiştir.

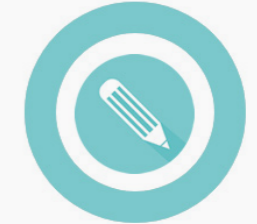
"Öğrenmeye Değer" temasıyla Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Mimarlık Fakültesi ve Eğitim Bilimleri Bölümleri akademisyenlerinden oluşan danışma kurulu tarafından renk, mekân kullanımı, ısı ve ışık unsurları hakkında bilgiler veren eğitim içerikleri hazırlanarak okullarda görev yapan idareciler, sınıf öğretmenleri ve okul aile birliği üyeleri için eğitimler düzenlenmiştir. Verilen eğitimlerde çocukların yaşam kaliteleri ve başarılarını artırmaları, estetik değerler hakkında farkındalık sahibi olmaları hedeflenmiştir. 2015-2019 yılları arasında toplam 15 ilde 44.471 öğrenciye ulaşılmıştır.

2018-2019 eğitim-öğretim yılında gerçekleştirilen eğitimlerde çocuklara DYO Boya ve Twin Robotik işbirliği ile geliştirilen DYO Tekno Sanat Setleri hediye edilmiştir. DYO Boya Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) ile T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı düzenlemeleri çerçevesinde boya ustalarının mesleklerine devam edebilmeleri, bilgi, beceri ve faaliyetlerini iş güvenliği ve iş sağlığına yönelik tedbirleri alarak gerçekleştirdiklerini belgeleyebilmeleri adına, DYO Akademi Belgelendirme Bölümü Projesi'ni başlatmıştır.

"Ustalığa Değer" temasıyla yapılan çalışmalar doğrultusunda Türkiye çapında 14 ilde 416 boya ustasına Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi tarafından eğitim verilmiştir. Mesleki Yeterlilik Belgesi sahibi ustalar, eğitimler sayesinde bir mimar gözüyle renk ve mekân kompozisyonu yapmayı deneyimlemişlerdir.

416 Usta

2500 Saat
Eğitim

"Okullara Değer" çalışması kapsamında hazırlanan "Okul Boyama ve Boya Kullanım Standartları Kılavuzu" ilkokul öğrencilerinin öğrenme becerilerini okul/sınıf ortamına bağlı olarak arttıracak renk seçimi, okulların bulunduğu doğal çevre, coğrafi bölge ve iklim koşulları göz önüne alınarak renk ve boya özelliklerini seçebilecek biçimde hazırlanmıştır.

DYO tarafından Okullara Değer "okul boyama ve boya kullanımı standartları" kılavuzu kapsamında 10 il ve 10 okulda model uygulama yapılmıştır.

SPONSORLUKLAR

Pınar Süt ve Pınar Et

Pınar Süt ve Pınar Et; kalite, AR-GE, sürdürülebilirlik ve pazarlama gibi alanlarda birçok kongreye katılım sağlamakta ve desteklemektedir. Ayrıca Türkiye’de aşçılık, gastronomi ve mutfak kültürünün gelişimini destekleyen etkinliklere de sponsorluk yapmaktadır.

2019 yılında;

- Pınar Süt, 8 adet kongre/zirve/forum, 1 adet sempozyum ve 57 adet aktiviteye sponsorluk desteği sağlamıştır.
- Pınar Et, 8 fuar/kongre/zirve/forum/sempozyum 3 festival ve 24 adet aktiviteye sponsorluk desteği sağlamıştır.
- Pınar Süt Eylül 2019’da ilk kez İstanbul’da düzenlenen Dünya Süt Zirvesi’nde, Platin Sponsor olarak yerini almıştır.

2019’de katılım gösterilen başlıca fuar/kongre/zirve/sempozyumlar;

- 2019 Agroexpo Fuarı
- 2019 Anuga Fuarı
- 2019 Gulfood Fuarı
- 88. İzmir Enternasyonal Fuarı
- Migros İyi Gelecek Festivali
- İzmir ve İstanbul Kahve Festivali
- Sürdürülebilir Gıda ve Markalar Zirvesi
- Yeni Asır İktisat Kongresi
- Ege Ekonomik Forumu

Dünya Süt Zirvesi’nde
Pınar Süt Yönetim Kurulu Başkanı
İdil Yiğitbaşı sektörü değerlendirdi.

Yaşar Birleşik Pazarlama

YBP’nin 2019 yılında katılım gösterdiği ve sponsorluk desteği sağladığı etkinlikler;

- 2019 İstanbul, Ankara ve İzmir Kahve Festivalleri
- 2019 Sirha İstanbul Fuarı
- 2019 Gastromasa Konferansı
- 5. Ulusal Aşçılık Kampı
- 2019 Reformist Etkinliği
- 2019 İstanbul Culinary Cup Yarışması

DYO Boya

- Türkiye Futbol Federasyonu A Milli Takımı
- Milli Karting sporcusu Berkay Besler sponsorluğu
- Casati Trabzonspor Sponsorluğu
- EXPO Shipping
- 2019 yılında katılım gösterilen başlıca fuarlar;
- Modeko Fuarı
- Expomaritt Exposhipping İstanbul Fuarı
- İnsan Kaynakları İstihdam Fuarı
- 14. Uluslararası Savunma Sanayi Fuarı
- Ege Savunma Sanayi ve Tedarikçi Zirvesi II
- 88. İzmir Enternasyonal Fuarı
- Türk Kompozit Fuarı
- 60. BATIMAT Uluslararası İnşaat Endüstrisi Fuarı

PINAR ENSTİTÜSÜ

Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmek ve toplumun sağlıklı gelişimine katkıda bulunmak amacıyla, sosyal sorumluluk anlayışıyla kurulan, ticari bir faaliyeti olmayan ve kâr amacı gütmeyen Pınar Enstitüsü, 2013 yılından bu yana faaliyetlerini sürdürmektedir.

Pınar Enstitüsü, tüketicilerin bilimsel ve güvenilir kaynaklara ulaşmaları ve gıda, sağlık, beslenme konularında bilinç ve farkındalık kazanmaları için çalışmalar hayata geçirmekte ve kurumsal bir vatandaş olarak, bu alanlarda etkin bir iş birliği gerçekleştirmektedir.

Bilimsel araştırmalar yapmak, eğitimler düzenlemek, yapılan araştırmalara ve eğitimlere destek vermek, araştırma sonuçlarını yayımlamak gibi çalışmalarla faaliyetlerini sürdüren Pınar Enstitüsü; Danışma Kurulu, Yönetim Kurulu ve Enstitü Direktörlüğü olmak üzere üç ana organa sahiptir.

Pınar Enstitüsü Misyonu

Gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirmek ve kaliteli yaşam farkındalığı yaratmak amacıyla bilimsel projelere destek vermek, bilgi ağlarında yer almak ve eğitim faaliyetlerinde bulunmaktadır.

“Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde” Projesi

Kaliteli ve sağlıklı süt ve süt ürünleri üretiminde eğitimin önemine her daim inanan Pınar, 1973 yılındaki kuruluşundan itibaren bu bilinçle hareket ederek üreticilerin bilinçlenmesi için eğitime destek vermektedir. Üreticinin desteklenmesi kapsamındaki faaliyetler, 2014 yılından itibaren kamu-üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde, Pınar Enstitüsü yürütücülüğünde, Pınar Süt & Çamlı Yem işbirliğiyle “Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde” projesi kapsamında sürdürülmektedir.

2019 yılında proje kapsamında “Hayvan Sağlığı ve Beslemesi”, “İneklerde Kuru Dönem Yönetimi”, “Kadın Üreticilere Yönelik Sağlık Uygulamaları & Hijyen” ve “Buzağı Bakımı ve Beslemesi” konularında Eskişehir, İzmir, Aydın, Muğla, Bilecik ve Bursa illerinde düzenlenen 11 farklı eğitimde toplam 560 üreticiye ulaşılmıştır.

[Proje hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.](#)

Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde Projesi UNDP “Etki Şampiyonları” Programında

Uluslararası alanda en büyük kapsayıcı iş platformu olan ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından desteklenen Business Call to Action (BCtA) programı, özel sektörün Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri çerçevesinde gerçekleştirdiği projeleri etki yönetimi anlamında desteklemekte ve bu yolla özel sektörü teşvik etmektedir.

2017 yılından bu yana BCtA programına üye olan Pınar Süt “Sütümüzün Geleceği Bilinçli Ellerde Projesi” kapsamında yürüttüğü çalışmaların yanı sıra sosyal etki analizi çıktılarını “Sürdürülebilir Kalkınma Amaçları ile ilişkilendirilmesi sonucunda “Impact Champions (Etki Şampiyonları) programına dahil edilen 25 firmadan biri olmuştur.

Proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmalar BCtA platformunun en güncel yayını olan “Management Practices to Bring Inclusive Business to Scale” (Kapsayıcı İşletmelerin Ölçeklendirilmesi İçin Yönetim Uygulamaları) raporunda da örnek vaka analizi olarak gösterilmiştir.

Tüm bunlarla birlikte Pınar Süt’ün Türkiye’de süt çiftçiliğine olan katkılarının yanı sıra proje kapsamında gerçekleştirilen çalışmaların etki yönetimi çerçevesinde ele alındığı blog yazısı The Guardian’da yayınlanarak uluslararası arenada yer aldı.

“Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim” Projesi

Pınar Enstitüsü'nün gıda, sağlık ve beslenme konularında toplumu bilinçlendirme misyonu doğrultusunda; beslenme bilincinin küçük yaşta oluşturulması ve sağlıklı bireyler yetiştirilmesi adına “Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim” projesi Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü işbirliği ile gerçekleştirilmektedir.

Projede Millî Eğitim Bakanlığı'nın katılımı ile 21 Haziran 2019 tarihinde Ankara'da Proje Paneli gerçekleştirilmiştir. Projeye 2019 yılı güz döneminde Ankara, Eskişehir, Afyonkarahisar ve Kütahya olmak üzere 4 ilde, 203 öğretmen ve 3044 çocuğa ulaşılmıştır. Böylece proje faaliyetleri ile toplam 10 ilde 12.000'in üzerinde çocuğa ulaşılmıştır.

Projenin nihai faydalanıcıları okul öncesi dönem çocukları olup onların gelecekte sağlıklı bireyler olmaları hedeflenmektedir. Diğer bir hedef kitlesi ise çocukların rol model aldıkları öğretmenlerdir. Okul öncesi eğitim kurumları “ana” ya da “ara” öğün veren kurumlar olduklarından; öğünlerin planlanmasından anaokulu öğretmenleri sorumludur ve her öğün okullarda bulunan mutfaklarda hazırlanmaktadır.

Aynı zamanda projede eğitim alan tüm çocuklara “Deniz'in Gökkuşuğu Besinleri” hikaye kitabı dağıtılarak, çocukların aileleriyle etkileşimi sağlanmış ve bu vesileyle ailelere de ulaşılmıştır. Proje kapsamında gerçekleştirilen “Okul öncesi eğitim kurumlarının, eği-

“Eğlenerek Hareket Edelim Sağlıklı Beslenelim” projesinin en ayırt edici özelliği; beslenmeye yönelik alışkanlıkların kazandırıldığı yaşta yapıyor olmasıdır.

timcilerin ve çocukların süt ve süt tüketimi konusundaki görüşlerinin araştırılması” isimli araştırmanın sonuçları, IDF Dünya Süt Zirvesi'nde poster olarak sunulmuştur. Ayrıca, projede eğitim alan öğretmenlerin kaydolarak eğitim materyallerine ulaşabilecekleri online bir portal oluşturulmuş ve bu yolla çalışmaların dijitale aktarımı gerçekleştirilerek öğretmenlerin içeriklere daha kolay ulaşması sağlanmıştır. Eğitim alan öğretmenlere ilave olarak, aynı okulda projeyi uygulamak isteyen diğer öğretmenler de gerekli izinlerin sağlanmasıyla materyallere erişerek faaliyetleri uygulama imkanına ulaşmıştır. Bu sayede çarpan etkisi yaratılarak daha çok çocuğun eğitim alması mümkün hale gelmiştir.

[Proje hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.](#)

Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü

Bilimsel Makale Ödülü Projesi, Pınar Enstitüsü'nün temel amaçlarından olan, “**toplumun sağlıklı gelişmesine katkıda bulunmak amacıyla araştırmaları ve eğitimleri desteklemek**” misyonu çerçevesinde, araştırmacıları ve ilerleyen dönemlerde yapılacak çalışmaları teşvik etmek adına düzenlenmektedir.

Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü; gıda teknolojisi, beslenme-sağlık ilişkisi (hipertansiyon, diyabet, osteoporoz, kardiyovasküler hastalıklar, obezite vb.) ve gıda güvenliği konularında hakemli dergilerde yayınlanmış makaleler arasından bilime katkı, toplumsal yarar, uygulanabilirlik gibi kriterler dikkate alınarak seçilen makalelere verilmektedir.

Her başvuru, Pınar Enstitüsü Bilimsel Makale Ödülü değerlendirme kurulu üyeleri tarafından değerlendirmekte ve ardından en yüksek puanı alan ilk 3 makale, bir ödül töreniyle duyurulmaktadır.

2019 yılında ödül sürecine **Gıda Teknolojisi** kategorisinden 12, **Gıda Güvenliği** kategorisinden 5 ve **Beslenme-Sağlık İlişkisi** kategorisinden 13 adet olmak üzere toplam 30 başvuru alınmış olup başvurular Değerlendirme Kurulu tarafından incelenmiş ve sonuçlar duyurulmuştur.

[Proje hakkında detaylı bilgi için tıklayınız.](#)

Anne ve Çocuk Beslenme Atölyesi

Pınar Enstitüsü ve Yaşar Üniversitesi iş birliği ile 5 Eylül 2019 tarihinde Yaşar Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü Uygulama Mutfağında Anne ve Çocuk Beslenme Atölyesi düzenlenmiştir. Konusunda uzman akademisyenlerin konuk edildiği etkinlikte anneler Yaşar Üniversitesi Gastronomi ve Mutfak Sanatları Bölümü'nden Şef Emre Şimşek'in yönlendirmeleriyle çocukları için sağlıklı atıştırmalıklar hazırlamışlardır.

Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Öğretim Üyesi Doç. Dr. Sibel Sönmez “Çocuk Gelişiminde Beslenmenin Önemi” konulu sunumu ile anneler sağlıklı beslenme hakkında yeni bilgiler edinirken, çocuklar etkinlik kapsamında anneleri için önlük tasarlamakta, anneler mutfakta atıştırmalık hazırlarken çocuklar beslenme ve aktif yaşamın önemini eğlenerek öğrenmektedir.

YAŞAR EĞİTİM VE KÜLTÜR VAKFI

1974 yılında Durmuş Yaşar tarafından kurulan Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı; eğitim, kültür ve sanat alanlarında faaliyetlerde bulunmaktadır.

[Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı websitesi için tıklayınız.](#)

Eğitim Hizmetleri

Eğitim Yatırımları

Eğitim yatırımları gerçekleştirmek Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın temel amaçlarından biridir. Vakıf bu amaçla bugüne kadar 8 okul yaptırarak milli eğitimin hizmetine sunmuştur. Son olarak Eskişehir Tepebaşı mevkiinde yapılan ve müfredatında gastronomi, mutfak sanatları ve süt teknolojisi bölümlerinin bulunduğu "Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi"nin resmi açılışı 26 Ağustos 2019 tarihinde yapılarak 2019-2020 eğitim-öğretim döneminde milli eğitime kazandırılmıştır.

Eğitim Bursları

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, 2018-2019 eğitim ve öğretim yılında üniversitelerin çeşitli bölümlerinde öğrenim gören yüksek lisans, lisans ve yüksekokul öğrencileri ile Anadolu Meslek Liselerinde öğrenim gören başarılı ve ihtiyaç sahibi toplam 89 öğrenciye tamamen karşılıksız burs vererek eğitimlerine katkıda bulunmuştur. Ayrıca, Yaşar Topluluğu şirketleri ve yöneticileri tarafından 21 öğrenciye şartlı bağış yapılarak karşılıksız eğitim bursu verilmiştir. Vakıf tarafından bugüne kadar 6.469 öğrencinin eğitimine karşılıksız burs verilerek katkı sağlanmıştır.

Paneller

Eğitim faaliyetleri kapsamında Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, güncel sorunları bilimsel yönden inceleyip araştıran ve çözüm yolları üreten kongreler, sempozyumlar ve paneller düzenlemektedir.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'nın 18 Nisan 2019 tarihinde Yaşar Üniversitesi'nde otizm konusunda farkındalık yaratmak amacıyla düzenlediği panel, katılımcılardan büyük ilgi görmüştür. Bu yılki "Otizm Paneli"nin konusu "Otizmlilerde Nerede?" olmuştur. Her yıl farklı konuların işlendiği panelde otizmlilerin gelişimine ve sosyal hayata katılımına yönelik bilgi ve deneyimler paylaşılmıştır.

Kültürel mirasımızın ortaya çıkarılması ve gelecek nesillere taşınmasına olan desteğini sürdüren Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, Mayıs ayı itibarıyla Konya'nın Çumra İlçesi'nde yer alan ve dünyanın en

tanınmış arkeolojik alanlarından biri olan Çatalhöyük kazılarının da destekçisi olmuş ve bu kapsamda Yaşar Üniversitesi'nde 14 Haziran 2019 tarihinde "Çatalhöyük" konulu bir panel düzenlemiştir. Yaşar Üniversitesi sponsorluğunda düzenlenen panelin oturum başkanlığını Yaşar Üniversitesi Mtevelli Heyeti Başkan Yardımcısı Prof. Dr. Altan Çilingiroğlu yapmıştır.

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı 37. DYO Sanat Ödülleri Resim Sergisi'ni 10 Ocak 2019'da İstanbul Galata Rum Okulu'nda sanatseverlerle buluşturmuştur. Sergi açılışının ardından sanat üzerine düzenlenen panellerin konuları 'Yarışmalarda Değer Bulan Sanatın Gelecekteki Yeri' ve "Türkiye'de Sanat Eğitimi ve Genç Sanatçıların Beklentileri" olmuştur.

Kültür Hizmetleri

Selçuk Yaşar Resim Müzesi ve Sanat Galerisi

1985 yılında açılan, Türkiye'nin ilk özel resim müzesi olan Selçuk Yaşar Müzesi bünyesindeki Selçuk Yaşar Sanat Galerisi 1990 yılında hizmete girmiştir. Vakıf, 2019 yılında müzenin alt katındaki galerideki faaliyetlerini Habip Aydoğdu, Muzaffer Akyol ve Muhsin Kut sergileriyle sürdürmüştür.

Üç yıldır Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı ile Çeşme Altın Yunus iş birliğinde düzenlenen "Altın Yunus Sanat Atölyeleri" 2019 yılı yaz sezonunda da sanatçıları ağırlamış, Altın Yunus Sanat Galerileri, eserleri DYO Sanat Ödülleri'nde ödül alan veya sergilenmeye değer bulunan 19 sanatçının atölye çalışmalarına ev sahipliği yapmıştır.

37. DYO Sanat Ödülleri İstanbul Sergisi

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından "Evrende Dönüşüm" temasıyla gerçekleştirilen 37. DYO Sanat Ödülleri'nin son sergisi, "İstanbul Sergisi ve Özel DYO Sergisi" başlığında, İstanbul Galata Rum Okulu'nda düzenlenmiştir. Sergide, yarışmada ödül almış eserlerin yanı sıra, 1967 yılından bu yana yarışmada ödül almış eserler içinden seçilen 70 eserlik özel bir koleksiyon da sanatseverlerle buluşmuştur.

38. DYO Sanat Ödülleri

Geçmişten günümüze Türk özel sektörünün sanata verdiği desteğin en önemli örneklerinden olan ve Türk Resim Sanatı'nın gelişmesinde büyük rol oynayan "DYO Sanat Ödülleri" 2019 yılında "Denge ve Değişim" temasıyla 38. kez düzenlenmiştir. Seçici kurulun yaptığı değerlendirme sonucunda 3 eser ödüle layık görülürken 27 eser de sergilenmeye değer bulunmuştur. Pentür dalında Engin Konuklu'nun "Avşar", İrfan Dönmez'in "Bu 'ben'im" ve özgün baskı dalında Hava Küçüköner'in "Sarı Bir Gün" adlı eseri 38. DYO Sanat Ödülleri yarışmasında ödül almaya hak kazanmıştır.

2019 yılında "Denge ve Değişim" temasıyla düzenlenen yarışmaya 944 sanatçı 1.585 eserle başvurmuştur.

Türkiye'nin özel sektör tarafından gerçekleştirilen ilk resim yarışması olma özelliğini taşıyan ve Türk resim sanatına sayısız sanatçı ve eser kazandırmış olan DYO Sanat Ödülleri, alanında en uzun soluklu yarışmalardan biri olmuştur.

Arkeolojik Kazılar

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, arkeolojik kazıları destekleyerek ulusal ve uluslararası düzeyde toplumlara sunulması amaçları doğrultusunda;

- 1998 yılından bu yana Aydın İli, Sultanhisar İlçesi'nde bulunan Nysa Antik Kenti kazılarına,
- 2015 yılından bu yana İzmir İli, Bayraklı İlçesi'nde bulunan Eski Smyrna Antik Kenti kazılarına,
- 2017 yılından bu yana İzmir İli, Konak İlçesi'nde bulunan Smyrna Agorası Ören Yeri içindeki 19. Yüzyıl Osmanlı Han yapısının kazı ve restorasyonunda kullanılmak üzere yürütülen Smyrna Antik Kenti kazılarına,
- 2019 Mayıs itibarıyla Orta Anadolu'da, Konya İli'nin Çumra İlçesi sınırları içinde yer alan, Neolitik Çağ ve Kalkolitik Çağ yerleşim yeri olan Çatalhöyük kazılarına resmi sponsor olmuştur.

Selçuk Yaşar Müzesi

Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı'na ait İzmir İli, Konak İlçesi'nde yer alan "Korunması Gerekli Taşınmaz Kültür Varlığı" olarak tescilli Eski Un Fabrikası'nın Selçuk Yaşar Müzesi'ne dönüştürülmesi çalışmaları devam etmekte olup 2020 yılının ikinci yarısında tamamlanması planlanmaktadır.

Yılda 60.000 ziyaretçi beklenen Selçuk Yaşar Müzesi'nde, toplam 6.000 m² kapalı alan içinde 2.600 m² geçici ve kalıcı sergi alanları, konferans salonu, kütüphane ve sanat atölyelerinin yanı sıra, Vakfın bugüne kadar desteklediği sanat faaliyetlerinde ödül alan ve sergilenmeye layık görülen eserlerin sergilenmesi için özel bir alan da yer alacaktır.

İzmir'in kültür-sanat yaşamına renk katması beklenen Selçuk Yaşar Müzesi'nde Yaşar Koleksiyonu'na ait çağdaş Türk resimlerinin yanı sıra Yaşar Ailesi koleksiyonundan 19. ve 20. yüzyıllara ait halı ve kilimler ile arkeolojik eserlerin daimi sergi olarak dönemlik seçkiler halinde sergilenmesi planlanmaktadır. Müze ayrıca modern ve güncel sanata yönelik olarak Türkiye ve dünya çapında geçici ve dönemsel sergilere ev sahipliği yapacaktır.

Diğer Kurum ve Kuruluşlara Yapılan Yardımlar

Vakıf, 2019 yılında pek çok kurum ve kuruluşa maddi ve ayni yardımlar yapmayı sürdürdü. Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı, eğitim ve kültür alanında yeni projelere sürekli hizmet etmeye devam edecektir.

- Diyarbakır İli, Kayapınar mevkiinde 7166 m² arsa üzerine inşa edilen 16 derslikli, 3 katlı, laboratuvarı, spor salonu ve kütüphanesi bulunan, 1.400 öğrencinin eğitim gördüğü "Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı İlkokulu"nun iç ve dış cephesi onarılarak boyatılmıştır.
- İzmir İli, Güzelbahçe İlçesi'nde Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı tarafından yaptırılan 74 otizmlili çocuğun eğitim gördüğü 18 derslikli "Yaşar Eğitim ve Kültür Vakfı Özel Eğitim Uygulama Merkezi" ve "İş Uygulama Merkezi"nin çatı onarımı, iç ve dış cephe boyası yaptırılmıştır.
- Sagalassos Vakfı'na bağışta bulunulmuştur.

YAŞAR ÜNİVERSİTESİ

2001 yılında Selçuk Yaşar Spor ve Eğitim Vakfı tarafından kurulan Yaşar Üniversitesi, 2002-2003 akademik yılında başladığı eğitim-öğretim çalışmalarına 2019-2020 Akademik Yılı'nda tam zamanlı profesör, doçent ve doktor öğretim üyesinden oluşan toplam 195 öğretim üyesi ile devam etmektedir.

Toplam 8.771 öğrencinin öğrenim gördüğü, 450'si akademik, 221'i idari olmak üzere 671 personelin görev yaptığı Yaşar Üniversitesi, eğitim faaliyetlerini; 2 Enstitü, 9 Fakülte, 1 Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, 2 Meslek Yüksekokulu, 1 Yabancı Diller Yüksekokulu, 45 bölüm, 13 ön lisans programı, 41 yüksek lisans programı ve 10 doktora programı ile Selçuk Yaşar Kampüsü'nde sürdürmektedir.

Nitelikli beyin göçünü tersine çevirme hedefi doğrultusunda yurt içi ve yurt dışındaki saygın üniversitelerde çalışmış, doktora derecelerini yurt içi ve yurt dışının önde gelen üniversitelerinden almış Türk akademisyenler ile alanlarında deneyimli yabancı uyruklu öğretim elemanları istihdam eden Yaşar Üniversitesi, uzman akademik kadrosunu güçlendirmeye devam etmektedir.

2019 yılında Yaşar Üniversitesi'nden lisans ve ön lisans programlarından 1.736, yüksek lisans ve doktora programlarından 152 öğrenci olmak üzere toplam 1.888 öğrenci mezun olmuştur.

Yaşar Üniversitesi'nin gerçekleştirmiş olduğu projelerden bazıları aşağıda yer almaktadır.

İzmir'de İyilik Var

Yaşar Üniversitesi'nde öğrenim gören tüm öğrencilerin almak zorunda olduğu "Sosyal Sorumluluk Projeleri" dersi, 2015-16 akademik yılından beri Sosyal Sorumluluk Program Koordinatörlüğü tarafından "Kampüste İyilik Var" söylemiyle merkezi olarak yürütülen bir dizi çalışma ile kentle bütünleşen 150'nin üzerinde sivil toplum kuruluşu, çevrim içi platform, belediye ve diğer kamu kurumlarının gönül verdiği "İzmir'de İyilik Var" hareketine dönüşmüştür.

Yaşar Üniversitesi 2015 yılından bu yana öğrencilerinin gönüllülüğü deneyimlemesi ve toplumsal konulara duyarlı bireyler olmaları için geliştirdiği bu topluma hizmet modeliyle 7.450 öğrencisinin 150'nin üzerinde kurum/kuruluş ile iş birliği gerçekleştirerek 650 projeyi/ çalışmayı hayata geçirip 60.000 saatin üzerinde topluma gönüllü olarak değer katmasını sağlamıştır. Bu faaliyetlere sadece öğrencileriyle değil akademisyenleri, idari birimleri ile İzmir ve çevresinden birçok gönüllünün katılımını sağlayarak iyiliği tek seferlik hayırseverlik faaliyetlerinin (kan verme, bağış yapma, fidan dikme vs.) ötesinde tüm aktörlerin katılarak sorumluluk aldığı toplumsal bir harekete dönüşmüştür. Böylece akademinin öncülüğünde belirlenen tema etrafında kentin genelinde yıl boyunca sürekli olarak gönüllülük gündemde tutularak herkesin deneyimlemesine fırsat sunulmaktadır.

Kampüsten İzmir'e yayılan bu model görünürlüğü güçlenen, gönüllülerin bir araya gelmesi ve birbirini daha yakından tanınması ile sivil toplum kuruluşları arasında farklı iş birliklerine vesile olan, farklılıklarına değere dönüştüren ve İzmir'de sivil toplum sektörünün güçlenmesine katkı sağlayan örnek bir girişimdir.

AgTech7 - Çiftlikten Sofraya Yenilikçi Tarımsal Teknoloji Eğitimi için İşletmeler, Akademi ve İş Melekleri Bilgi Ortaklığı Programı

Yaşar Üniversitesi'nin ortağı olduğu ve 3 yıl sürecek olan projede, çiftlikten sofraya tüm gıda zincirinde, gelecekteki tarımsal teknolojileri uygulamalarına yönelik bilgi eksikliği ve çok oyunculu mobilizasyon eksikliğine karşı tarım teknolojilerinden girişimciliğe kadar çeşitli eğitim programları geliştirilecektir. University of Novi Sad (Sırbistan) koordinatörlüğünde yürütülen proje Sırbistan, Türkiye, Hollanda, Belçika ve Yunanistan'dan üniversite, araştırma merkezi ve tarım-gıda işletmesi olmak üzere toplam 8 ortak kurumu bir araya getirmektedir. Bu kapsamda çiftlik yönetimi bilgi sistemleri için veri analitiği, tarım finansmanında yenilikçi uygulamalar, tarım-gıda değer zincirinde Blockchain teknolojisi, tarım-gıda girişimciliği gibi toplamda yedi öğrenme modülü geliştirilecek olup yüz yüze eğitim ve açık öğrenme uygulamaları ile yaygınlaştırılacaktır.

CALIPER - Cinsiyet Eşitliği için Araştırma ve Yenilikçilik

AB Ufuk 2020 Programı kapsamında finanse edilen CALIPER projesi, araştırma yürüten 7 üniversite ile araştırmalara fon sağlayan 2 STEM kuruluşunda kadın araştırmacıların sayısını ve kariyer perspektiflerini artırarak araştırmalara cinsiyet boyutu ekleyerek cinsiyet eşitliği konusunda yapısal değişim sürecinde bir dönüşüm sağlamayı amaçlamaktadır.

Proje, ortak kurumlarda Toplumsal Cinsiyet Planları'nın geliştirilmesi ve uygulanması yoluyla akademide ve araştırma kuruluşlarında cinsiyet eşitliğini artırmayı hedeflemektedir. Özellikle 'Bilim, Teknoloji, Mühendislik ve Matematik' (STEM) disiplinlerine odaklanan araştırma kurumlarını destekleyerek, kadınların akademik pozisyonlardaki payını arttırmayı, karar vermede cinsiyet dengesini sağlamayı ve daha iyi bir cinsiyet dengesi elde etmeyi amaçlamaktadır. Bu hedeflere ulaşmak için kurumsal düzeyde iç ve dış değerlendirmenin yapılması, cinsiyet ön yargılarına yönelik yenilikçi stratejilerin tasarlanması ve uygulanması, kurumsal düzeyde belirli hedeflerin ve göstergelerin tanımlanarak bir izleme metodolojisinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır.

MISSILE - Bilgi Güvenliğinde Kapsayıcı Öğrenme Programı

Yaşar Üniversitesi'nin ortak olarak yer aldığı MISSILE Projesi bilgi güvenliği açıkları, tehditler ve karşı önlemler konusunda farkındalıkla ilgili temel yetkinlikler geliştirmeyi hedeflemektedir. Projenin temel amacı, öğrenme ve eğitim yoluyla bilgi güvenliği açıkları, tehditler ve güvenlik çözümleri konusundaki farkındalığı arttırmak için bir metodoloji geliştirmek, böylece kullanıcıların ve kuruluşların genel güvenlik seviyesini artırmaktır.

SKILLED - Yerel Geliştiriciler için Sürdürülebilir Beceriler Programı

Fundación Pascual Tomás, (İspanya) koordinatörlüğünde yürütülen ve Yaşar Üniversitesi'nin ortak olarak yer aldığı projede, AB Sürdürülebilir Kalkınma Stratejisi kapsamında bölgesel kalkınma planlarını tasarlayabilen genç profesyonellerin yetiştirilmesi hedeflenmektedir. Proje kapsamında, Sürdürülebilir Yerel Kalkınma Avrupa Uzmanlığı için uluslararası anlamda standartları belirlenmiş ve açık e-öğrenme

platformuna yüklenecek modüller ve öğrenim çıktılarını tanımlayan bir eğitim programı hazırlanacaktır. Ayrıca, Uluslararası Becerileri Doğrulama Metodolojisi ile hem resmi-gayri hem de resmi yetkinliklerin tanımlanması ve doğrulanması için bir araç oluşturulacaktır.

DiGi YOUTH - Dijital Gençlik Çalışmaları ve Kapsayıcı Gençlik Kuruluşları için Yenilikçi Eğitim Programı

European Dialogue (Slovakya) koordinatörlüğünde yürütülen ve Yaşar Üniversitesi'nin ortak olarak yer aldığı projede dijital gençlik çalışmalarını planlamalarına dâhil etmek için gençlik pratisyenleri ve gençlik örgütleri personeline, simülasyonlar ve iyi uygulamalar paylaşımı yoluyla eğitim sunarak gençlik çalışmalarının kapasitesini artırmayı hedeflemektedir. DiGiYouth Projesi ile dijital gençlik çalışmalarının değerini yükseltmek ve göstermek için fırsatlar yaratılması ve dijital çağda açık ve yenilikçi uygulamaların desteklenerek kaliteli gençlik çalışmalarının teşvik edilmesi amaçlanmaktadır.

Değer zincirimizde paydaşlarımızla birlikte büyümek için

İŞ ORTAKLARINA İYİ BAKMAK

SÜRDÜRÜLEBİLİR TEDARİK ZİNCİRİ

Sürdürülebilir bir büyüme ve gelişme için değer zincirinin tümünün ele alınması ve değer zinciri içerisinde etkisi olan bütün unsurların analiz edilip incelenmesi gerekmektedir. “Ürün ve hizmetlerin yaşam döngüsü boyunca çevresel, sosyal ve ekonomik etkilerinin yönetimi ve iyi uygulamaların teşviki” politikasını benimseyen Yaşar Topluluğu, tedarikçileriyle bu politika kapsamında kurduğu bağlarını güçlendirmiştir. Yaşar Topluluğu tedarikçi ve iş ortaklarının seçimini öncelikli halkalardan biri olarak değerlendirmektedir. Tedarikçi seçim süreci; objektif seçim kriterleri, tedarik sözleşmeleri ve standart prosedürlerle yönetilmektedir. Tüm bu süreçte insan hakları, etik, İSG, çalışma koşulları, hayvan refahı, çevrenin korunumu, sosyal etki ve iş sürekliliği gibi unsurlar tedarikçilerin seçiminde değerlendirilmektedir.

Yaşar Topluluğu etki alanını, tedarikçileriyle paylaştığı ve tedarikçilerinin de içine dâhil olduğu sürdürülebilirlik çalış-

maları ile büyütmeyi hedeflemiştir. Yaşar Topluluğu, tedarikçilerinin ticari ve operasyonel büyümeleri için gereken desteği sağlarken bir yandan da operasyonlarında çevresel ve sosyal etkilerini yönetebilecekleri sistem ve uygulamaları teşvik etmektedir.

2017 yılında yapılmış olan “Yaşar Tedarikçi Yönetim Sistemi Araştırması” sürdürülebilir tedarik zinciri yapısının kurulması ve tedarikçi ilişkilerinin geliştirilmesi için yol haritası oluşturmuştur. Bu kapsamda Yaşar Topluluğu, özellikle üzerinde önemle durduğu “insana yakışır iş” anlayışını tüm tedarikçilerinin üretim prensiplerine entegre etmelerine destek olmak için çalışmalar planlamıştır.

Yaşar Topluluğu, sunduğu ürün ve hizmetler için gerekli iş gücü ve ham maddeyi de öncelikle yerelden sağlamaya özen göstermekte, bölgesel ve yerel kalkınmayı desteklemektedir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt ve Pınar Et

Pınar Süt ve Pınar Et, tüketicilerine yüksek kalitede ve sağlıklı ürün sunma amacıyla iş birliği yaptıkları tüm tedarikçilerini “Pınar Kalite Kriterleri” doğrultusunda titizlikle seçmektedir. Satın alma, AR-GE ve kalite güvence fonksiyonları tarafından belirlenen kriterler ışığında seçilen tedarikçiler ile uzun vadeli iş birliklerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

“Pınar Tedarikçi İlkeleri Kılavuzu” aşağıdaki ana başlıkları içermektedir:

- Yasalara ve Kanunlara Uyum
- İnsan Hakları
- Adil Çalışma Standartları
- Çevresel Sorumluluk
- Ticari Dürüstlük

Ana tedarikçilere Küresel İlkeler Sözleşmesi’nin kriterlerini de içeren “Yasalara ve Kanunlara Uyum, İnsan Hakları, Adil Çalışma Standartları, Çevresel Sorumluluk, Ticari Dürüstlük” konularına riayet ettiklerine dair “Pınar Tedarikçi İlkeleri Kılavuzu” imzalatılmaktadır. Tedarikçi her zaman kılavuzda belirtilen bu ilkelere uymakla ve kendi tedarikçilerinin de uymasını sağlamakla yükümlüdür.

Ham madde, yardımcı malzemeler ve ambalaj malzemeleri tedarikçileri her yıl mevcut “Tedarikçi Değerlendirme Prosedürü” kapsamında belirlenmiş kriterlere göre (kalite, fiyat, termin, miktar, servis) üçer aylık dönemlerde değerlendirilmekte ve düzeltici önleyici faaliyetler ile geliştirilmeye çalışılmaktadır.

Pınar Süt ve Pınar Et’te alternatif ürün yaratmak, güvenilir ve farklı tedarik kaynaklarını araştırarak tedarikçi sayısı artırmak için alternatif tedarikçi/malzeme araştırmaları sürekli olarak devam ettirilmekte olup AR-GE ve Kalite Güvence Müdürlükleri ile ortak çalışmalar yürütülmektedir.

Çiğ süt üreticileri ile yapılan sözleşmelerde çevresel kaynakların korunması, çevre sağlığına uygun davranılması ve hayvan hefahına ilişkin yasal mevzuata uyulması teminat altına alınmıştır.

Pınar Süt, tedarikçilerinin gelişimine her zaman destek olarak çiğ süt kalitesi, hayvan sağlığı, hayvan beslenmesi ve koruyucu hekimlik gibi önemli konularda tedarikçilere eğitim programları düzenlemektedir.

Pınar Süt 2019 yılında çiğ süt tanker operasyonlarında kullanılmak üzere SAP tabanlı bir program olan SCM rota optimizasyonu programını uygulamaya almıştır. Tanker rota programı ile en kısa mesafe, en yüksek tanker doluluk oranı, uygun araç, en düşük yakıt tüketimi ve karbon salınımı hedeflenmiştir.

Pınar Süt, çiğ süt alımının %100'ünü, diğer malzeme alımlarının ise %88,7'sini Türkiye sınırları içerisindeki tedarikçilerden sağlamaktadır. Pınar Et tüm satın alma hacminin %89'luk kısmını Türkiye sınırları içerisindeki tedarikçilerden sağlamaktadır.

Pınar Et, Türkiye'nin farklı bölgelerindeki çok sayıda yerli besi çiftliklerinden satın aldığı canlı hayvanlarla et tedarikini gerçekleştirmektedir. "Güvenli ve hijyenik ürünlerin" tüketicilere ulaşmasında iş ortaklarının önemini farkında olan Şirket, tedarik politikasını da bu farkındalık ile sürdürmektedir.

Pınar Et'in 2019 yılı tedarikçi değerlendirmesi çalışması kapsamında 90 ve üstü puan almış olan 14 adet A sınıfı tedarikçisine özel iş ortaklığı sertifikası verilmiştir. 48 tedarikçisi yerinde ziyaret edilerek tedarikçi kılavuzundaki ilkelere uyumu denetlenmiştir.

Pınar Su ve İçecek

Tedarikçi seçiminde öncelikli olarak kalite, gıda güvenliği, çevre ve iş sağlığı güvenliği gibi standartlara uygunluk gözetilmektedir. Yaşar Topluluğu kurumsal değerleri ile uyum, kamu sağlığı ve doğaya karşı sorumluluklar da tedarikçi seçimindeki önemli kriterler olarak ön plana çıkmaktadır. Tedarikçiler; uyguladıkları yönetim sistemlerinin etkinliği, son tedarikçi denetim puanları, yıl boyu izlenen performansları gibi kritik değerlendirmelere göre sıklığı belirlenen denetimlere tabi tutulmaktadır. İlgili birimler tarafından denetimleri yerinde gerçekleştirilerek, tedarikçilerin kalite, gıda güvenliği, iş sağlığı ve güvenliği, çevre sistemleri ile ilgili uyumluluğu sorgulanmaktadır.

Tedarikçi denetim bulguları bildirimini ya da iyileştirme talepleri tedarikçilere yazılı olarak bildirilmekte, tedarikçilerden kök sebep analizi gerçekleştirilerek düzeltici faaliyetlerin belirlenmesi ve uygulamaya alınması talep edilmekte ve takip sistemi işletilmektedir.

2019 yılında toplam tedarik hacminin %98,7'si Türkiye sınırları dâhilindeki tedarikçilerden sağlanmıştır. 2019 yılında tüm tedarik hacminin %53'ü ile en büyük kısmını oluşturan PET Preform tedarikçi tamamen Türkiye sınırları dâhilindeki tedarikçilerden sağlanmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

İş ortaklarının Pınar marka değerleri ile örtüşmesine, Pınar ürünlerini tamamlayıcı ve destekleyici olmasına, yasalara ve etik değerlere uymasına, tüketici sağlığı ve ürün kalitesine özen göstermesine dikkat edilmektedir.

Çalışılan tedarikçiler ISO 22000 Gıda Güvenliği Yönetim Sistemi Standardı'na uygunluk açısından kalite denetlemelerine tabi tutulmaktadır. Aynı zamanda ambalaj atıkları gerekliliklerinin yerine getirilmesi konusunda da tedarikçiler teşvik edilmektedir.

Tedarikçi denetimleri sonucunda bulgu olarak tespit edilen uygunsuzluklar için tedarikçiler tarafından düzeltici veya önleyici faaliyet düzenlenerek ilgili uygunsuzluğun giderilmesi talep edilmektedir. YBP tedarikçilerinin gelişimi için bulguların giderilmesi amacıyla tedarikçilerine destek olmakta, bilgi ve deneyimini paylaşmaktadır.

Bayilik seçimleri yapılırken aday firmanın vizyonu, yapısı, mali yeterliliği, kişisel veya kurumsal itibarı göz önünde bulundurularak seçim yapılmaktadır.

Tedarikçi firmaların standartlarının yükseltilmesi adına gerekli olması durumunda YBP seminer ve eğitimlerinin verilebileceği altyapı oluşumu tamamlanmıştır.

2019 yılında YBP bünyesinde "Kurumsal Satınalma Departmanı"nın kurulması ile birlikte, birçok ürün grubunda merkezileştirme süreci başlatılmış ve tüm satın alma süreçleri merkezi satın alma üzerinden gerçekleştirilmiştir. Bölgesel alımlar yerine merkezi satın alma gücünün sürece dâhil edilmesi yoluyla, yıl sonunda yaklaşık 170.000 TL maliyet tasarrufu sağlanmıştır.

DYO Boya

DYO Boya'nın sayısı 350'nin üzerindeki küresel tedarikçilerinin tümü sürdürülebilirlik stratejileri altında; iş etiği, çevre politikası, çocuk işçiliği, işçi hakları, adil ticaret, sosyal sorumluluk, eşitlik, eğitim gibi kavramlara referans vermiş kuruluşlardır.

DYO Boya'nın 2019 yılında devam eden, "Satın Alma Operasyonlarını Dijitalleştirme Projeleri" ile satın alma hacminin büyümesi, tedarikçi sayısının artması ve operasyonel faaliyetlerin yeni teknoloji ile sürdürülmesi amaçlanmıştır. Şirket'in dijitalleşme sürecinde geleceğe yönelik projelendirme altyapısının hazırlanmasıyla Tedarikçi Portalı'na ilişkin projenin ikinci fazı olan Tedarikçi Performansı Değerlendirme Modülü 2019 yılında faaliyete geçmiştir. Ayrıca başlatılan RFOA (Teklif Talebi) ve FI (Finansal Süreçler) modüllerinin çalışmalarında da son aşamaya gelinmiştir. Tamamen DYO Boya'ya

özel bir yazılım ile ham madde ambalaj dışı tedarikçileri kapsayan Endirekt Malzemeler Alım Portalı sayesinde, malzeme ve ürün çeşitliğinin fazla olduğu alanda verimliliği sağlayacak çalışmalar gerçekleştirilmiştir.

2019 yılında Çevresel Etki Değerlendirmesi'ne tabi tutulan tedarikçi sayısı 18'dir. 14 adet tedarikçi ve 4 adet atık firmasına ise yerinde denetim yapılmıştır. Çevre yönü ile herhangi bir olumsuz bulguya rastlanmamıştır.

2019 yılının 3. çeyreği itibarıyla "DYO Tedarikçi Portalı - Tedarikçi Performansı Değerlendirme Modülü" devreye alınmış olup ilgili kriterler sistem üzerinden otomatik hesaplanarak tedarikçilerin performanslarını anlık izleyebileceği şeffaf bir platform oluşturulmuştur.

Viking Kağıt

Viking Kağıt tedarikçileriyle uzun soluklu iş birlikleri kurmaya özen gösterirken, tedarikçilerini kalite, teslimat ve fiyat/performans ekseninde değerlendirerek seçmektedir.

BRC CP* belgesi ile kalite ve enerji konularında kabul görmüş yönetim sistem belgelerine sahip olan tedarikçilerle çalışmayı önceliklendiren Viking Kağıt, belgesi olmayan firmaları da yine BRC standartları çerçevesinde sürdürülebilirlik ve ürün kalitesi güvenliği konularını gözden geçirerek denetlemektedir.

Viking Kağıt, hurda kağıt tedariki sayesinde geri dönüşüm sektörüne ve sürdürülebilirliğe olan katkılarını 2019 yılında da devam ettirmiştir. Hurda kağıttan elde edilen selüloz hamuru çevreye ve ekonomiye

katkı sağlayan doğa dostu kağıt ürünlerinin ham maddesi olarak kullanılmaktadır.

ISO 50001 Enerji Yönetim Sistem Belgesi'ne sahip olan Viking Kağıt, bilinçli enerji kullanımını önemsemekte ve tedarikçileri ile de bu konu ile ilgili paylaşımda bulunmaktadır. Ekipman, cihaz tedariki süreçlerinde cihazların enerji sınıfları ve ISO 50001 standartlarına uygunlukları önemli bir kriter olarak tespit edilmiştir.

ISO 9001 Kalite Yönetim Sistemi Standardı'nın öngördüğü risk esaslı modele göre revize edilen tedarikçi değerlendirmeleri 6 aylık periyodlar halinde yapılmakta olup, tedarikçiler ile değerlendirmeler paylaşılmaktadır.

Altın Yunus Çeşme

Sunulan hizmet kalitesinde tedarikçilerinin de yadsınamaz bir rolü olduğuna inanan Altın Yunus, bu anlayışla sürdürülebilir iş modeline sahip firmalarla çalışmaktadır. Bu sebeple çevre ve kalite konularında duyarlı, güvenli çalışma koşullarını yerine getiren markalardan ürün ve hizmet alımı sağlanmaktadır.

Periyodik olarak tedarikçi denetimleri gerçekleştiren Altın Yunus, bu uygulama ile tedarikçilerin işletme yapılarının kurumsallaşmasına katkı sağlamaktadır. Şirket, belirlediği satın alma kriterleri çerçevesinde satın alma faaliyetlerini gerçekleştirmektedir.

*BRC CP: İngiliz perakende konsorsiyumu tarafından 2003'te yayınlanan Tüketici Ürünleri için BRC Global Standardı, tüketicileri korumayı ve kalitenin devamlılığı ve risk yönetimi aracılığıyla tüketici ürünlerinin güvenliğini ve kalitesini arttırmayı amaçlamaktadır.

Dünyayı gelecek nesillere yaşanabilir şekilde miras bırakmak için

ÇEVREYE İYİ BAKMAK

ÇEVRE YÖNETİMİ

Çağımızın öncelikli sorunları arasında yer alan iklim değişikliği ve iklim değişikliği kaynaklı riskler ve tehditler, tüm sektörlerin ajandalarının ilk sıralarında yer almaktadır. İş dünyası, bugün karşı karşıya kalınmış çevresel sorunlarla baş edebilmek için, üzerine düşen sorumluluğu üstlenmektedir.

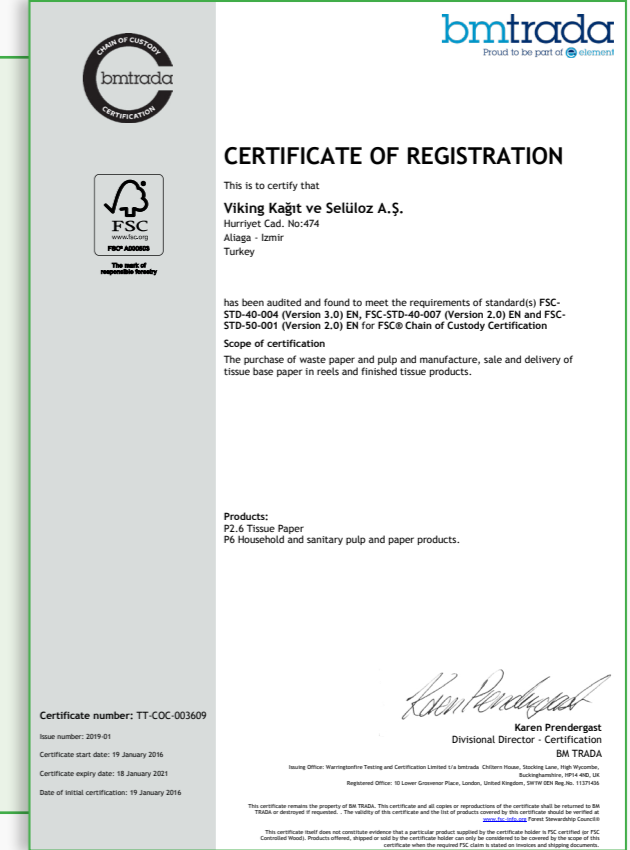
Yaşar Topluluğu, faaliyetlerinden kaynaklanan çevresel etkileri azaltmak için sorumlu yönetim yaklaşımıyla, çevre dostu uygulamaları hayata geçirmekte ve çevreci yatırımlara destek vermektedir. Faaliyetlerini çevresel sürdürülebilirlik bilinciyle gerçekleştiren Topluluk, ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi metodolojisi doğrultusunda, bilimsel ve teknolojik gelişmelerin düzenli takibini yaparak çevre yönetim politikasını sürekli geliştirmektedir. Su ve enerji yönetimi, doğal kaynak kullanımı, iklim değişikliği ve atık yönetimi konularında hedefler belirleyen Topluluk, faaliyetlerini bu hedefler çerçevesinde

hayata geçirmektedir. Topluluk yatırımlarını planlarken ve faaliyetlerini sürdürürken biyoçeşitliliğin korunması amacıyla tüm canlı türlerine etkilerini değerlendirmektedir. Bu kapsamda gerekli olduğu hallerde biyoçeşitlilik ile ilgili araştırma ve raporlama çalışmaları yürütmektedir.

Küresel hedef ve trendler çerçevesinde geliştirilmiş olan Yaşar Topluluğu Çevre Yönetim Sistemi ilgili mevzuatlara ve uluslararası standartlara uygun olarak yönetilmekte, dünyadaki sürdürülebilirlik trendleri düzenli takip edilerek, bu trendlere göre geliştirilmektedir. Sürdürülebilirlik konusunda paydaşları ile sürekli iletişim halinde bulunan Topluluk, aynı zamanda BM Küresel İlkeler Sözleşmesi ve Karbon Saydamlık Projesi (CDP) gibi çeşitli uluslararası organizasyonların da iyi uygulama, ölçme ve değerlendirme yöntemlerini benimsemiştir.

Sürdürülebilir Orman Yönetimini Destekliyoruz

Yaşar Topluluğu şirketlerinden Viking Kağıt, ürünleri iyi yönetilmiş ve kontrollü kaynaklardan temin edilen ham madde ile üretilmektedir. Bu sayede Dünya ormanlarının ve doğal yaşamın sürdürülebilirliğine katkı sağlanırken aynı zamanda, kullanılan orman kaynaklı girdilerin yasal olduğunun izlenebilirliği de sağlanmaktadır. Tüm bu çalışmalar neticesinde sektöründe Uluslararası Orman Yönetim Konseyi (FSC: Forest Stewardship Council) tarafından oluşturulmuş olan Yönetim Sistemi Belgesi'ni (FSC- Coc: Forest Stewardship Council – Chain of Custody) ilk alan şirket olmuştur.

Altın Yunus Yeşil Yıldız Sertifikası

Altın Yunus'un çevreye olan duyarlılığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından "yeşil yıldız" ile belgelenmiştir.

Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın sürdürülebilir turizm kapsamında; çevrenin korunması, çevre bilincinin geliştirilmesi, turistik tesislerin çevreye olan olumlu katkılarının teşvik edilmesi ve özendirilmesi amacıyla, çevreye duyarlı konaklama tesislerinin sınıflandırılması ve belgelendirilmesi uygulaması kapsamında Altın Yunus Çeşme, 'Çevreye Duyarlı Konaklama Belgesi-Yeşil Yıldız' almaya hak kazanmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nda görevli uzmanlar, Bakanlığın çevre etiketi (eko-label) uygulaması olan çevreye duyarlı konaklama tesisleri projesi kapsamında Altın Yunus Çeşme çalışanlarına çevre duyarlılığı konusunda farkındalık yaratılması amacıyla doğanın yapısı, çevre kirliliklerinin nasıl meydana geldiği, ekolojik etkilenmeler ve tesislerde alınabilecek önlemler gibi birçok önemli konu başlığında eğitimler vermiştir.

Palet Takip Sistemi

Pınar Süt ve Pınar Et şirketlerinin tahta palet ihtiyacını yeni palet olarak karşılamak yerine palet kiralama modeline geçilmiş, palet akışının takibi ve entegrasyon süreçleri Palet Takip Sistemi üzerinden yapılmaya başlanmıştır. Bu sistemle YBP bayi ve bölge depolarındaki paletlerin YBP tarafından geri toplanarak Pınar Süt ve Pınar Et tesislerine gönderilmesi ve yeniden kullanıma kazandırılması sağlanmıştır.

Yeniden kullanıma dayalı iş modeli ile çevrenin korunumuna hizmet edilirken bir yandan da daha sürdürülebilir tedarik zinciri inşa edilmektedir.

2019 yılında
ahşap tüketimi azaltım miktarı
1.310.229 dm³ = 1.266 ağaç

SU YÖNETİMİ

Yaşamın temel kaynağı olan su kaynaklarının korunması, gelecek nesillerin temiz, sağlıklı ve yeterli suya erişimi için kritik önem taşımaktadır. Bu anlamda su yönetimini etkin kaynak yönetiminin bir parçası olarak ele alan Yaşar Holding, ulusal ve uluslararası standartlar ile bölgesel su yönetim politikaları çerçevesinde suyun sürdürülebilirliği için çalışmalar yürütmektedir.

Yaşar Holding, çevre yönetim sisteminde uyguladığı gelişmiş yapı ile paydaşları ve iş ortaklarını iyi uygulamalar konusunda ortak bir noktada buluşturmuştur. Bu anlamda su ayak izi ve su verimliliği

Su yönetimini etkin kaynak yönetiminin bir parçası olarak ele alan Yaşar Holding, ulusal ve uluslararası standartlar ile bölgesel su yönetim politikaları çerçevesinde suyun sürdürülebilirliği için çalışmalar yürütmektedir.

çalışmalarına 2014 yılından bu yana devam edilmektedir. Pınar Süt ve Pınar Et, 2019 yılında da gönüllülük esaslı olan CDP (Carbon Disclosure Project - Karbon Saydamlık Projesi) İklim Değişikliği ve Su Güvenliği Programı Raporlamaları yapmıştır.

Yaşar Topluluğu, belirli bazı tesis bölgeleri için su kaynaklarının korunması yönünde aktif çalışmalar gerçekleştirerek ve faaliyet gösterdiği alanlardaki çalışmalarını da destekleyerek su kaynaklarını koruma bilinci ile çalışmalarına devam etmektedir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Pınar Süt, Karbon Saydamlık Projesi – Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye ‘2019 Su Programı Raporu’ sonuçlarına göre su yönetimi konusunda CDP platformuna dünya çapında cevap veren gönüllü 7.000’den fazla firma arasında yer almıştır.
- Pınar Süt fabrikalarında, su yönetimi yaklaşımı çerçevesinde izlenebilirliği sağlayabilmek adına her yıl düzenli olarak su ayak izi hesaplama çalışmaları yürütülmektedir.
- Eskişehir fabrikası arıtma tesisinde kullanılan toz polielektrolit kimyasalının kullanım ihtiyacının ortadan kaldırılması projesi ile birlikte çözümleri hazırlamada kullanılan su kullanım ihtiyacı da ortadan kalkmış olup ayda yaklaşık 800.000 litre su tasarrufu sağlanmıştır.

- Çalışanlarda su konusunda farkındalık artırmak ve bilinç sahibi olmalarını sağlamak amacıyla Çevre Yönetim Eğitimlerinin bir bölümü su yönetimi konusuna ayrılmıştır.
- Tüm fabrikalarda oluşan proses kaynaklı endüstriyel atık sular, atık su arıtma tesislerinde yasal deşarj limitlerine uygun olarak arıtıldıktan sonra deşarj edilmektedir. Eskişehir fabrikası arıtma tesisi kapasitesinin artırılması ve iyileştirilmesi çalışmaları kapsamında 2019 yılında yüksek çamur susuzlaştırma ünitesi (dekantör) yatırımı yapılmıştır.
- İzmir fabrikasında atık su deşarj limitlerinin yenilenmesi sebebiyle yeni deşarj standartlarına uyumun sağlanabilmesi için atık su arıtma tesisi revizyonu projesi 2019 yılında başlatılmıştır.

Pınar Süt Çekilen Toplam Su Hacmi

PINAR SÜT ÇEKİLEN SU HACMİ (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yeraltı Suyu su (≤ 1000 mg/L tçk)	2.535	2.540	2.331,0

Pınar Süt Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı

PINAR SÜT VARİŞ NOKTASINA GÖRE ATIK SU DEŞARJI (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yüzeysel sulara deşarj	2.015	2.026	1.936

Pınar Et

• Pınar Et su kaynakları üzerindeki etkisini ve su kullanım performansını paydaşları ile şeffaf olarak paylaşabilmek adına 2017 yılından bu yana Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye tarafından CDP Su Programı kapsamında yürütülen CDP Su Raporlaması yapmaktadır. 2019 yılında CDP Su Programında Pınar Et'in derecelendirme notu B olarak gerçekleşmiştir.

• 2019 yılında, su yönetimi konusunda çalışanların farkındalıklarını artırmak amacıyla suyun etkin kullanımının önemini anlatan ve su kıtlığı yaşanması durumunda yaşanabilecekleri aktaran belgesel gösterim seansları gerçekleştirilmiştir.

Pınar Et su kullanımında; 2021 yılına kadar %5, 2023 yılına kadar %10, 2030 yılına kadar %15 azaltım hedefi belirlemiştir.

Pınar Et Çekilen Toplam Su Hacmi

PINAR ET ÇEKİLEN SU HACMİ (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yeraltı Suyu su (≤ 1000 mg/L tçk)	816,8	768,9	718,6

Pınar Et Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı

PINAR ET VARIŞ NOKTASINA GÖRE ATIK SU DEŞARJI (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yüzeysel sulara deşarj	679,0	639	596,4

Pınar Su ve İçecek

• Üç farklı lokasyonda yer alan kaynaklardan üretim yaparak, ülke genelinde tüketicileri için temiz, sağlıklı, güvenilir ve nitelikli ambalajlı su temin etmekte olan Pınar Su ve İçecek, doğal su kaynaklarının korunmasına yönelik olarak çoklu kaynak (tesis) stratejisi yanında sürekli izleme prosedürleri uygulamaktadır. Pınar Su ve İçecek, su kaynaklarının miktar ve kalite olarak bir genel plan çerçevesinde korunması, kontrol edilmesi ve en verimli şekilde kullanılması için kendi uzman ekiplerinin yanında, iki farklı bölgede konusunda uzman jeoloji mühendislerinden danışmanlık hizmeti almaktadır.

• Etkin su kaynağı yönetimi stratejisi doğrultusunda, kaynaklardaki su hacmi (su debisi) değişkenliği ve üretime alınan su miktarı debimetreler ile izlenmekte, üretim planlamaları yapılırken su miktarı verileri analiz edilerek doğal kaynağın sürdürülebilir yapısının korunması öncelikle gözetilmektedir.

• Yapılacak yeni yatırımlar; "ekonomik verimlilik", "suyun adil paylaşımı, sosyal eşitlik", "çevre sağlığı ve ekosistem devamlılığı" ilkeleri göz önüne alınarak planlanmaktadır.

• Pınar Su ve İçecek tesislerinde su kullanım verimliliğinin artırılması yönünde yapılan çalışmalar kapsamında; doğal kaynak suyu kullanımına alternatif proses otomasyon uygulamaları ile kuru dezenfeksiyon sistemlerinin (UV sistemleri) kullanımı, evsel kullanım ve dolum prosesinde ortaya çıkan kaçakların azaltılmasına yönelik iyileştirme çalışmaları gerçekleştirilmiştir.

• Üretim hatlarında gerçekleştirilen otomasyona dayalı uygulamalar ile atık su miktarı Aydın Bozdoğan Tesisinde %19, Sakarya Tesisinde %16 oranında azaltılmıştır. 2019 yılında Sakarya Tesisi atık su kaynaklı karbon emisyonunu 2018 yılına göre birim ürün başına %11,98 azaltılmıştır.

• Su kaynaklarının etkin yönetimi için paydaş diyalogu çalışmaları yürütülmektedir. Bu kapsamda; Sağlık İl Müdürlükleri, Belediyeler, Su ve Kanalizasyon İşleri Genel Müdürlükleri ile su kaynaklarının niteliklerinin korunması, bölgesel öncelikler, hijyenik ve nitelikli suya erişim stratejileri gibi konular üzerine bilgi alışverişi sağlanmaktadır.

DYO Boya

• DYO Boya fabrikalarında 2014 yılından bu yana su kullanım miktarlarının izlenmesi ve kontrol edilmesi amacıyla çeşitli çalışmalar yürütülmektedir. Kurulu bulunan sayaç sistemi sayesinde su tüketim miktarları kayıt altına alınmakta ve su ayak izi hesaplamaları çerçevesinde takip edilmektedir.

• Etkin su yönetim stratejisinin uygulanması için su yönetimi konusunda uzman kurum ve kuruluşlar ile iş birlikleri gerçekleştirilmiş olup su ayak izi hesaplamalarının yanı sıra Türkiye Teknoloji Vakfı ile yapılan iş birliği çerçevesinde DYO Su Verimliliği Raporu çalışması yürütülmüştür. Böylece su yönetimi konusunda performans kriterleri tespit edilirken verimlilik olanaklarının tespiti sağlanmıştır.

DYO Boya Çekilen Toplam Su Hacmi

DYO BOYA ÇEKİLEN SU HACMİ (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Şebeke Suyu	956,74	836,4	825,23

DYO Boya Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı

DYO BOYA VARIŞ NOKTASINA GÖRE ATIK SU DEŞARJI (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yüzeysel sulara deşarj	258,14	267,93	212,71

Çamlı Yem Besicilik

• Çamlı Yem Besicilik’de suyun büyük bölümü bitkisel üretim ve kültür balıkçılığı faaliyetlerinde kullanılmaktadır. Bitkisel üretimde su; yetiştirilen yem bitkilerinin sulanmasında ve çiftlikte bulunan hayvanların su ihtiyacının karşılanmasında kullanılmaktadır. Kültür balıkçılığında su, ana üretim unsurlarından biridir. Yavru balık üretiminin yapıldığı tesislerde denizden çekilen su artırılır, proses ihtiyacına göre ısıtılır veya soğutulur. Yetiştirme havuzlarında balık için uygun ortamı sağlayan su daha sonra denize geri deşarj edilir.

• Yem üretimi yapılan Turgutlu ve Pınarbaşı fabrikalarında su proses (buhar üretimi ürünün içine ilave edilerek) ve evsel amaçlı olarak kullanılmaktadır.

Çamlı Yem Besicilik Çekilen Toplam Su Hacmi

ÇAMLI YEM BESİCİLİK ÇEKİLEN SU HACMİ (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yüzey Suyu	334,61	401,31	342,5
Yeraltı Suyu	1,622	2.481,13	2.468,23
Deniz Suyu	2.604,4	2.673,77	2.099,71
Şebeke Suyu	32,15	34,56	41,47

Çamlı Yem Besicilik Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı

ÇAMLI YEM BESİCİLİK VARIŞ NOKTASINA GÖRE ATIK SU DEŞARJI (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Denize Deşarj	3.374,05	3.933,97	3.414,31

Viking Kağıt

• Viking Kağıt 2014 yılında başladığı su ayak izi hesaplama çalışmalarına devam etmektedir. Bu kapsamda suyun tasarruflu kullanımına ve geri dönüşümüne yönelik uygulamalar hayata geçirilmektedir.

• Kağıt üretim hatlarındaki sıvı pompalarının salmastralarının mekanik tipe dönüştürülmesi projesi sayesinde günlük deink prosesi salmastra su tüketimi %22 oranında azaltılmıştır.

• 2019 yılında Viking Kağıt ton başına üretim için kullanılan su miktarı 19,61 m³ olarak gerçekleşmiştir.

Viking Kağıt Çekilen Toplam Su Hacmi

VİKİNG KAĞIT ÇEKİLEN SU HACMİ (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yeraltı Suyu (≤ 1000 mg/ L tçk)	1.110	990	826

Viking Kağıt Varış Noktasına Göre Atık Su Deşarjı

VİKİNG KAĞIT VARIŞ NOKTASINA GÖRE ATIK SU DEŞARJI (MEGALİTRE)	2017	2018	2019
Yüzeysel sulara deşarj	1.026	987	760

ENERJİ VE İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ YÖNETİMİ

İklim değişikliğinin etkileri, dünyanın farklı bölgelerinde kendini şimdiden göstermeye başlamıştır. Günümüzde artan enerji ihtiyacı ile bilinçsiz kaynak kullanımı sonucu ivmelenen iklim değişikliği önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yaşar Holding, iklim değişikliğini; çevresel, sosyal, ekonomik ve toplumsal sonuçlara etken olabilecek bir risk unsuru olarak tanımaktadır. Gelecek nesiller için çevrenin en iyi şekilde korunması gerektiği bilinciyle çevresel etkilerini azaltmayı hedefleyen Yaşar Topluluğu, tesisleri için enerji verimliliği çalışmalarının düzenli takibi, geliştirilmesi, uygulamalar için gerekli altyapıların kurulması ve kurulu altyapıların yenilenmesi çalışmalarını yürütmekte, faaliyetlerini ekonomik ve çevresel kazanç etkisini göz önünde tutarak seçmekte

ve uygulamaktadır. Bu sayede iklim değişikliği ile mücadelede en öncelikli olarak azaltılması gereken sera gazı miktarı azaltımı da sağlanabilmektedir.

Yaşar Topluluğu, "2020 yılına kadar birim ton üretim başına ortalama karbon emisyonunu %15 azaltma" hedefi çerçevesinde yaptığı çalışmalar sonucunda, 2019 yılı itibarıyla ortalama sera gazı yoğunluğunu baz yıla oranla %6,23 oranında azaltmıştır. 2020 yılında hedefe ulaşmak için Topluluk şirketlerinde farklı çalışmalar yürütülmele birlikte 2019 yılında beklenen azaltım seviyesinin altında kalmıştır. Bu durum detaylı olarak analiz edildiğinde beklenen azaltımın sağlanamamasının ana nedenleri arasında; yeni yatırımlar, ürün konfigürasyonlarındaki değişim gibi unsurlar tespit edilmiştir.

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Sera Gazı Emisyonları

	2017	2018	2019
Kapsam 1 (tCO ₂ e/yıl)	161.975	175.003	174.222
Kapsam 2 (tCO ₂ e/yıl)	112.083	96.201	83.626

Yaşar Holding Şirketleri Toplam Enerji Tüketimi

	2017	2018	2019
Toplam Enerji Tüketimi (GJ)	2.948.243	3.096.272	2.734.242

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Pınar Süt, Karbon Saydamlık Projesi – Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye '2019 İklim Değişikliği Programı Raporu' sonuçlarına göre iklim değişikliği yönetimi konusunda CDP platformuna cevap veren gönüllü 7.000'den fazla firma arasında yer almıştır.
- İzmir fabrikası paketleme bölümünde kompakt floresan lambalar led armatüre dönüştürülerek armatür sayısı %58 azaltılmıştır. Bu sayede yılda 17.046 kWh elektrik enerjisi tasarrufu sağlanmıştır.
- İzmir Fabrikası mayonez üretim bölümünde soğutma kompresörü yerine soğutma kulesi kullanımı sayesinde yıllık 9.038,39 kwh elektrik enerjisi tasarrufu elde edilmiştir.
- Aktif olarak kullanılan trafoların sayısında %25 azaltım gerçekleştirilerek trafo kaynaklı kayıpların önlenmesiyle yıllık olarak 51.600 kWh elektrik enerjisi tasarrufu elde edilmiştir.
- Soğutma kompresörlerinin yeniden konumlandırılmasıyla yıllık 18.551 kWh saat elektrik enerjisi tasarrufu elde edilmiştir.

Pınar Süt Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM
2017	33.161	41.011	74.172
2018	32.228	39.803	72.031
2019	32.487	36.656	69.143

- Eskişehir fabrikası arıtma tesisinde kapasitesi daha yüksek yeni dekantör yatırımı ile bir adet üfleyici devreden çıkarılmış olup yıllık 134.181 kwh elektrik enerjisi tasarrufu sağlanmıştır. Bu değişim sayesinde 93 ton CO₂ karbon salınımı engellenmiştir.
- Fermente İçecek kategorisinde kullanılan plastik şişe ambalajda piyasaya sunulan ürünlerin şişe gramajlarında optimum seviyeye ulaşılarak yılda 6,5 ton daha az plastik kullanımıyla yıllık 20 ton CO₂ salınımı azaltılmıştır.
- Peynir kategorisine ait ambalajlarda gerçekleştirilen projeler sonucunda, kullanılan plastik miktarı yıllık 4.3 ton azaltılarak, yıllık 13 ton CO₂ salınımı azaltımı sağlanmıştır.
- Taze Fermente ürün grubunda yürütülen projelerde başarılı sonuçlar elde edilerek, yıllık 40 ton daha az kağıt kullanımıyla CO₂ salınımı 34 ton azaltılmıştır.
- Belirli ambalaj gruplarında yurt dışından tedarik yerine yerel tedarik süreci başlatılmış olup, böylece hem yerelden tedarik oranı artırılmış hem de lojistik süreçlerden kaynaklanan CO₂ salınımında azaltım sağlanmıştır.

	PINAR SÜT SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E /TON
2017	0,200
2018	0,202
2019	0,214

Pınar Et

- Pınar Et 2017 yılından bu yana Carbon Disclosure Project (CDP) Türkiye tarafından CDP İklim Değişikliği Programı kapsamında yürütülen CDP İklim Değişikliği Raporlaması yapmaktadır. 2019 yılında CDP İklim Değişikliği Programında Pınar Et'in derecelendirme notu B olarak gerçekleşmiştir.
- Enerji verimliliği uygulamaları kapsamında 2015 yılından beri devam etmekte olan çatı kaplamalarının yalıtımlı hale getirilmesi projesi kapsamında 2019 yılında toplam 25 bin m² çatıda yenileme gerçekleştirilmiştir.
- Aydınlatma sisteminde led armatür kullanımına geçiş projesi sayesinde 2019 yılında toplam 188.897 kWh elektrik tasarrufu sağlanmıştır.
- Ana su deposunda kullanılan elektrik pompasının otomasyon projesi ile 2019 yılında bir önceki yıla göre kuyudan çekilen 1 m³ su başına harcanan elektrik tüketimi %6,71 oranında azalmıştır.

Pınar Et Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM
2017	10.725	16.147	26.872
2018	11.190	16.428	27.618
2019	12.872	14.956	27.828

- Koku giderme fanı için yazılım programlanarak inverter uygulaması yapılarak fanın hızının otomasyonu sağlanmıştır. 2019 yılında uygulanan bu otomasyon projesi sayesinde 27.463 kWh elektrik enerjisi tasarruf edilmiştir.
- Doğalgaz yanma verimliliğinin artırılması için, buhar kazanı bacasında CO ve O₂ ölçüm ve izleme sistemi kurularak bu sistemin yanma otomasyonu sistemi ile haberleşmesi temin edilmiştir. Bu proje sayesinde 2019 yılında bir önceki yıla göre kullanılan doğalgaz miktarı %4,32 oranında azaltılmıştır.
- Lojistik departmanı ile yürütülen çalışmalar ile sevk edilen paletlerde verimlilik artırılmıştır. Daha az araçla daha çok ürün sevk edilmesi sağlanarak 112 adet sevkiyat aracı azaltımı sağlanmıştır. Böylece karbon salınımında 1.185,802 ton azaltım gerçekleştirilmiştir.

	PINAR ET SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E /TON
2017	0,615
2018	0,627
2019	0,662

Pınar Su ve İçecek

- Bursa Uludağ tesisinde 2019 yılında gerçekleştirilen buhar jeneratöründeki bakım ve iyileştirme çalışmaları sayesinde; 2019 yılında kullanılan LNG miktarı birim ürün başına %20,31 oranında azalmıştır.
- Bursa Uludağ Tesisinde elektrik enerjisi verimliliği ile ilgili yapılan çalışmalar sonucunda 2019 yılında elektrik enerjisi tüketiminde, 2018 yılına göre birim ürün başına %4,67 azaltım sağlanmıştır.
- Aydın Madran Tesisinde elektrik enerjisi verimliliği ile ilgili yapılan çalışmalar sonucunda 2019 yılında elektrik enerjisi tüketiminde, 2018 yılına göre birim ürün başına %2,39 azalma gerçekleşmiştir.
- 2019 yılında Pınar Su ve İçecek toplam üretim başına elektrik enerjisi tüketimi, bir önceki raporlama yılına göre %3 azaltılmıştır.

Pınar Su ve İçecek Sera Gazı Emisyon Değerleri/ tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM		PINAR SU VE İÇECEK SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E /TON
2017	622	7.684	8.306	2017	0,146
2018	433	6.900	7.333	2018	0,144
2019	435	5.255	5.690	2019	0,142

Yaşar Birleşik Pazarlama

- Taşınan ürünün hacmine göre yakıt oranı daha düşük olan TIR araç tipininin yurt içi kara nakliye operasyonlarında kullanımının artırılması sağlanmıştır.
- Yurt içi kara nakliye operasyonlarında taşınan ürünlerin en kısa mesafe kat edilerek ulaştırılması için kilometre matrisi kullanılmaya başlanmış olup, bu matrise göre araçların seyahat güzergâhları programlanmaktadır.
- SAP yazılımının tedarik zinciri modülü kullanılarak en uygun rota ve araç tipi seçilebilmesi sağlanmaktadır.
- İdeal Sevk Noktası Uygulaması ile siparişlerin en uygun sevk noktasından gönderimi yapılmaktadır.

Yaşar Birleşik Pazarlama Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM		YAŞAR BİRLEŞİK PAZARLAMA SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E /TON
2017	23.603	2.196	25.798	2017	0,076
2018	21.678	2.300	23.978	2018	0,074
2019	20.964	2.110	23.074	2019	0,075

Çamllı Yem Besicilik

- Çamllı Yem Deniz Ürünleri İşletmesi kuluçkahane bölümünde aydınlatma armatürlerinin led armatürler ile değiştirilmesi projesi ile 2019 yılında 24.883 kwh/yıl elektrik enerjisi tasarrufu sağlanmıştır.
- 2019 yılında balık kafesleri yemleme sisteminde yapılan verimlilik

çalışmaları sonucu ekipman çalışma süreleri kısaltılmış olup mazot kullanımı 5.775 lt/yıl azalmıştır.

- 2019 yılında gerçekleştirilen enerji verimlilik projeleri sonucu toplam 37.262 kg CO₂/yıl sera gazı emisyonu azaltılmıştır.

Çamllı Yem Besicilik Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM
2017	9.480	8.687	18.167
2018	9.361	9.941	19.302
2019	9.728	9.091	18.819

	ÇAMLI YEM BESİCİLİK SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E / TON
2017	0,076
2018	0,072
2019	0,071

Viking Kağıt

- Enerji optimizasyon projeleri, kurutma rejimindeki iyileştirmeler ve 2018 yılında devreye giren kojenerasyon yatırımı sayesinde sera gazı emisyonlarında 2010 baz yılına göre 2019 yılında %32 oranında bir azaltım sağlanmıştır.

Viking Kağıt Sera Gazı Emisyon Değerleri / tCO₂e

	KAPSAM 1	KAPSAM 2	TOPLAM
2017	19.591	26.330	45.921
2018	31.556	10.553	42.109
2019	27.921	9.358	37.279

	VİKİNG KAĞIT SERA GAZI EMİSYON YOĞUNLUĞU / TCO ₂ E / TON
2017	1,18
2018	1,17
2019	1,32

ATIK YÖNETİMİ

Sürdürülebilir üretim ve tüketim alışkanlıklarının geliştirilebilmesi atık yönetimi açısından büyük bir önem taşımaktadır. Yaşar Topluluğu atığın kaynağında azaltımı, oluşan kaynakların geri dönüşümü ve geri kazanımı, dönüştürülemeyen atığın ise yasal mevzuata uygun ve çevresel uyum gözetilecek şekilde bertarafı süreçlerini içeren sürdürülebilir bir atık yönetim sistemini benimseyerek bu doğrultuda operasyon ve süreçlerini yönetmektedir.

ÇEVKO Vakfı'nın da kurucuları arasında yer alan Yaşar Topluluğu, ambalaj yönetimi ile atık yönetimini birbirlerinden ayrılmayan unsurlar olarak görmekte ve ürün ambalajlarının çevresel etkilerini de değerlendirmektedir. Bu kapsamda ambalajlarda kullanılan plastik gramajının azaltımı, geri dönüştürülmüş plastik kullanımı çalışmaları tüm şirketlerde yürütülmektedir.

Yaşar Holding, 2019 yılında TÜSİAD-Global Compact-SKD iş birliğinde oluşturulan İş Dünyası Plastik Girişimi'ni imzalayarak plastik kirliliği ile mücadelede üzerine düşen sorumluluğu yerine getirmeyi taahhüt etmiştir.

Şirketlerden İyi Örnekler ve Gelişmeler

Pınar Süt

- Tehlikeli atıklar uygun koşullarda geçici olarak depolandıktan sonra, geri kazanım ya da nihai bertarafının sağlanabilmesi için lisanslı geri kazanım/bertaraf tesislerine gönderilmektedir.
- 1.500 farklı ambalaj malzemesi kullanan Pınar Süt, 2019 yılında, ürün kaliteleri korunarak, ambalaj malzemelerinde gramaj düşürme, düşük gramajlı ambalaj kullanımı ve multipak ürün çeşitliliği arttırma çalışmalarını sürdürmüştür.
- Fermente İçecek kategorisinde kullanılan plastik şişe ambalajda, şişe gramajlarında optimum azaltım sağlanarak yılda 6,5 ton daha az plastik kullanılmıştır.

- Taze Fermente grubunda yürütülen projelerde başarılı sonuçlar elde edilerek, yıllık 40 ton daha az kağıt kullanılmıştır.
- Peynir kategorisine ait plastik kapak ambalajlarında gerçekleştirilen kapsamlı kapak gramajı optimizasyon çalışması sayesinde kullanılan plastik kapakların gramaj azaltımı ile plastik ambalaj miktarı yıllık 4,3 ton azaltılmıştır.
- Eskişehir fabrikasında arıtma çamurları için konteyner sistemine geçilerek çamurların ambalajlanması için kullanılan ambalaj malzeme tüketimi sonlandırılmıştır.

Pınar Et

- Sürdürülebilir ambalaj yönetimi yaklaşımımız çerçevesinde, ürünlerin ambalajlarında kullanılan plastik, mukavva gibi malzemeleri en az miktarda kullanabilmek adına, Pınar Et AR-GE Merkezi Müdürlüğü departmanı içerisinde ambalaj yönetimi konusu ayrı bir bölüm tarafından yürütülmektedir.
- 2019 yılında mevcut ambalaj malzemelerinde optimizasyon çalışmaları yapılarak yaklaşık 18.154 kg daha az plastik, 30.000 kg daha az kağıt kullanılmıştır. Böylece plastik azaltımı sayesinde 55,6 ton CO₂ ve kağıt azaltımı sayesinde 73 ton olmak üzere toplam 128,6 ton olarak CO₂ emisyonu salınımı azaltılmıştır.

- Sıfır Atık projesi çalışmaları 2019 yılında da devam etmiştir. Çalışanların Sıfır Atık konusunda bilinçlenmesi, etkin atık yönetim uygulamalarını günlük hayat pratikleri ile birleştirerek uygulayabilmeleri için eğitim faaliyetleri yıl içerisinde sürdürülmüştür.
- Atık pillerin çevreye, toprağa ve yeraltı sularına zarar vermesini önlemek ve toplanarak geri dönüşümüne destek olmak amacıyla Pınar Et'in 2014 yılında çalışanlarıyla birlikte başlattığı "10 Atık Pil - 1 Fidan" projesinde, 2018-2019 yıllarında 1350 adet pil toplanmış, Ege Orman Vakfı aracılığıyla 135 adet ağaç Bergama ve Kınık'a dikilmiştir. 2020 yılında 5000 adet pil toplanarak 500 adet ağaç dikilmesi hedeflenmiştir.

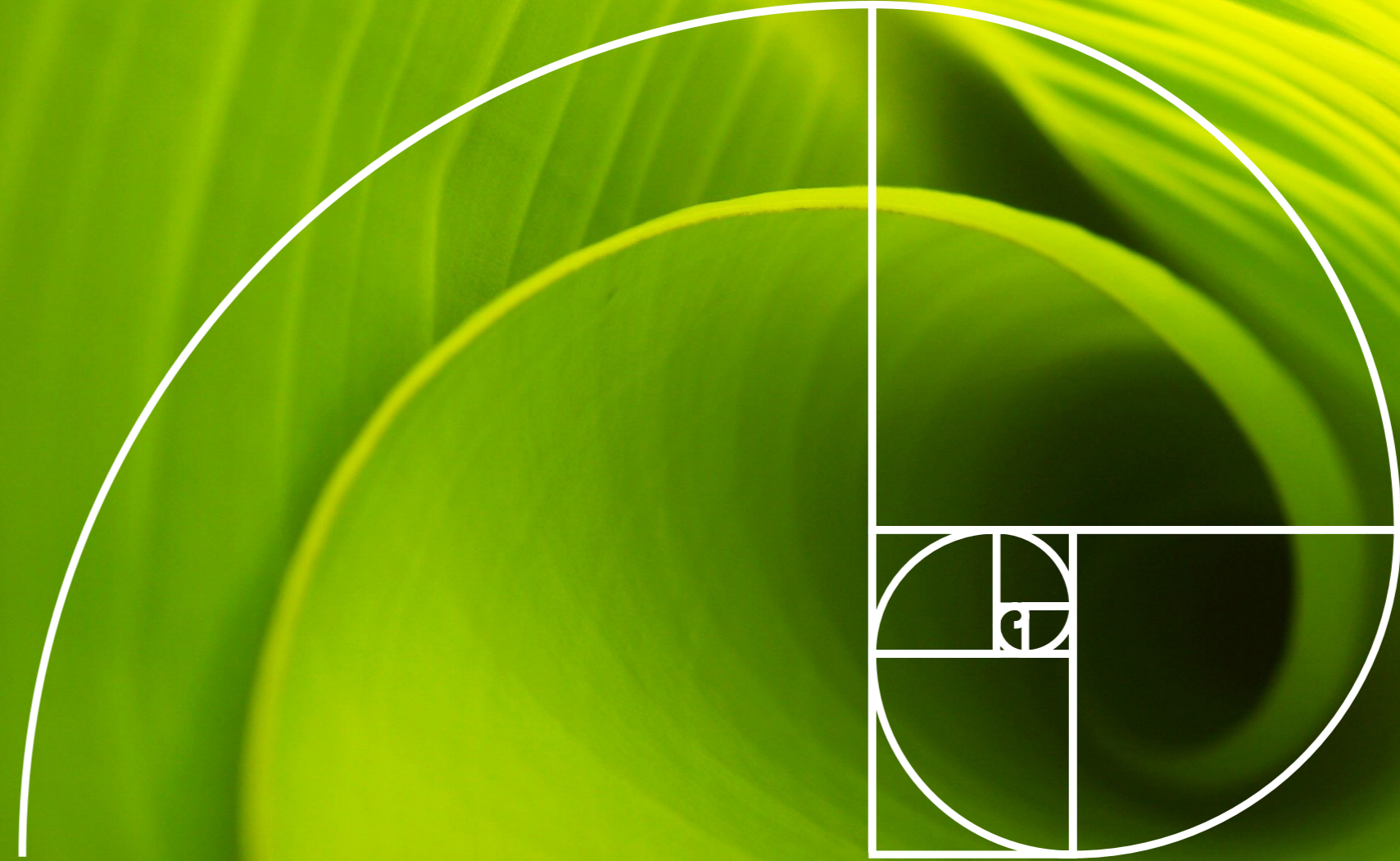
Pınar Su ve İçecek

- Atık Yönetimi yaklaşımı, atıkların kaynağında ayrıştırılmasına göre oluşturulmuş olup, atıklar yasal mevzuatta tanımlı sınıflandırmalarına göre ayrıştırılarak toplanmaktadır.
- 2011 yılından bu yana, ambalaj gramaj optimizasyon çalışmaları hız kesmeden sürdürülmektedir. Bu kapsamda pet şişe üretiminde kullanılan ambalaj malzemelerinin plastik miktarında optimum seviyede azaltım sağlanmıştır. Bu sayede oluşacak atık miktarı azaltılarak, sorumlu üretim yaklaşımı çerçevesinde üretimler gerçekleştirilmektedir. Düşük gramajlı şişelerin şişirme sürecinde daha az enerji tüketildiği için bu proje aynı zamanda enerji verimliliğine de katkı sağlamıştır. Tüm bu çalışmaların sonucu olarak üretim tesislerinin karbon ayak izi de azaltılmıştır.
- Tüketicilerin plastik konusunda bilinçlenmesi ve plastik konusuna dikkat çekilmesi amacıyla "Pınar Yaşam Pınarım" markalı ürünlerde kullanılan plastik miktarındaki azaltım, ürünlerin üzerinde bilgilendirme amaçlı olarak tüketiciler ile paylaşılmıştır.

Yaşar Birleşik Pazarlama

- 2019 yılında satın alma departmanı ile birlikte yürütülen ofis ortamında plastik kullanımını azaltma girişimleri kapsamında yeni satın alma kriterleri belirlenmiştir. Bu bağlamda ofis ihtiyaçları ile ilgili satın alımlarda plastik malzeme yerine alternatif ürünler tercih edilmeye başlanmıştır. Ofislerde kullanımı yaygın olan tek kullanımlık plastik karıştırıcı, plastik bardak ve plastik pipet kullanımına son verilmiştir.
- Geri dönüştürülebilir ambalaj kullanımı miktarında azaltım çalışmaları 2018 yılı sonlarında başlamış olup 2019 yılında da devam etmiştir. 2019 yılında uygulanan ambalaj kalınlıklarının azaltımı ile 39 ton daha az plastik ambalaj malzemesi kullanımı gerçekleştirilmiştir.
- Depoya alınan bitmiş ürün paletlerinin streçlenmesi amacıyla kullanılan plastik streç film kalınlıkları 23 mikrondan 18 mikrona kadar düşürülmüş olup bu sayede 2019 yılında 5 ton daha az plastik streç kullanımı sağlanmıştır.

EKLER

SOSYAL PERFORMANS VERİLERİ

Çalışan Profili

İş sözleşmesi ve cinsiyete göre toplam çalışan sayısı

2019	BELİRSİZ SÜRELİ						BELİRLİ SÜRELİ		GENEL
	Kilit	Kapsam Dışı	Kapsam İçi	Taşeron	SDE/Ajans	Toplam	Geçici/Sözleşmeli	Toplam	Toplam
KADIN	69	644	169	201	9	1092	28	28	1120
ERKEK	244	2119	1556	990	48	4957	89	89	5046

*Toplam İşgücü kadrolu + altışveren+ajans çalışanların toplamından oluşmaktadır.

* Sözleşmeli olarak çalışan Kilit çalışanların da Geçici /sözleşmeli bölümünde yer almaktadır.

*Çırac ve Stajyerler listeye dahil değildir.

İstihdam türü ve cinsiyete göre toplam çalışan sayısı

2019	KİLİT	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISINA ORANI	BE-YAZ YAKA	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISINA ORANI	MAVİ YAKA	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISINA ORANI	GEÇİCİ	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISINA ORANI	TOPLAM
Kadın	69	%1	628	%10	395	%6	28	%0	1120
Erkek	244	%4	1789	%29	2924	%47	89	%1	5046
Toplam	313	%5	2417	%39	3319	%54	117	%2	6166

*Toplam çalışan sayısı kadrolu + altışveren +SDE çalışanların toplamından oluşmaktadır.

*Altışveren ve SDE çalışanlar için çalışma kapsamına göre BY veya MY kapsamına dahil edilmiştir.

*Çırac ve Stajyerler listeye dahil değildir.

Toplu iş sözleşmeleri kapsamındaki toplam çalışan sayısının yüzdesi

Yıllar	PINAR ET		VİKİNG KAĞIT		PINAR SÜT		DYO BOYA	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
2016	%14,0	%61,7	%0,0	%64,1	%6,6	%55,2	%0,7	%54,0
2017	%13,6	%60,9	%0,4	%63,6	%6,5	%53,6	%0,6	%54,0
2018	%13,3	%58,9	%1,0	%61,9	%6,6	%56,1	%0,6	%46,6
2019	%9,5	%43,2	%0,6	%40,0	%4,2	%37,4	%0,6	%40,9

Çalışan Eğitimi ve Gelişimi

Çalışan başına yıllık eğitim saatleri

TOPLAM EĞİTİM SAATİ 2019	KİLİT	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA	GEÇİCİ	TOPLAM	TOPLAM EĞİTİM SAATİ 2019	KİLİT	BEYAZ YAKA	MAVİ YAKA	GEÇİCİ	TOPLAM
KADIN	1.127	11.139	3.693	2.292	18.251	KADIN	16	18	9	82	16
ERKEK	3.153	25.293	41.485	3.842	73.773	ERKEK	13	14	14	43	15
TOPLAM	4.280	36.432	45.178	6.134	92.024	TOPLAM	14	15	14	52	15

Cinsiyet ve Çalışan Kategorisine Göre Düzenli Performans ve Kariyer Gelişim Değerlendirmesinden Geçen Çalışan Yüzdesi

2019	PERFORMANS SİSTEMİNE DAHİL ÇALIŞAN SAYISI	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI	ORAN
KADIN	275	713	%39
ERKEK	424	2363	%18

2019	PERFORMANS SİSTEMİNE DAHİL ÇALIŞAN SAYISI	TOPLAM ÇALIŞAN SAYISI	ORAN
KİLİT	213	313	%68
KAPSAM DIŞI	486	2763	%18

Yaş grubu ve cinsiyete göre yeni işe alınan çalışan sayıları

01.01.2019-31.12.2019 DÖNEMİNDE İŞE ALINANLAR	ALTIŞVEREN+GEÇİCİ HARIÇ (KADROLU)			ALTIŞVEREN+GEÇİCİ DAHİL TOPLAM		
	Kadın	Erkek	Toplam	Kadın	Erkek	Toplam
30 YAŞ ALTI	46	96	142	124	633	757
30-50	31	147	178	65	356	421
50 YAŞ ÜZERİ	-	5	5	5	13	18
TOPLAM	77	248	325	194	1002	1196

Yaş grubu ve cinsiyete göre çalışan devir oranları

2019	YILBAŞINDAKİ PERSONEL SAYISI		TOPLULUK DIŞI GİRİŞ		TOPLULUK İÇİ TRANSFER		İŞTEN AYRILANLAR		DEVİR ORANI	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
30 YAŞ ALTI	201	394	46	96	0	1	44	81	%17,8	%16,5
30-50	689	3473	31	147	4	6	75	296	%10,4	%8,2
50 YAŞ ÜZERİ	31	207	0	5	0	3	6	41	%19,4	%19,1
TOPLAM	921	4074	77	248	4	10	125	418	%12,5	%9,6

İş Sağlığı ve Güvenliği

2019 YILI	KAZA SIKLIK ORANI		İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI		DEVAMSIZLIK ORANI	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
PINAR SÜT						
EGE BÖLGESİ	25,24	44,12	0,083	0,299	0,138	0,117
MARMARA BÖLGESİ	-	-	-	-	0,102	0,077
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	34,24	29,30	0,138	0,184	0,198	0,108
AKDENİZ BÖLGESİ	-	-	-	-	0,000	0,053
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	88,89	38,92	0,000	0,080	0,123	0,092
PINAR ET						
EGE BÖLGESİ	20,44	40,08	0,167	0,335	0,192	0,132
MARMARA BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	0,202	0,084
PINAR SU						
EGE BÖLGESİ	0,00	12,12	0,000	0,032	0,002	0,001
MARMARA BÖLGESİ	0,00	11,94	0,000	0,043	0,002	0,000
YBP						
EGE BÖLGESİ	11,70	10,91	0,000	0,037	0,180	0,077
MARMARA BÖLGESİ	20,21	25,10	0,035	0,244	0,127	0,082
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	0,153	0,080
AKDENİZ BÖLGESİ	0,00	13,48	0,000	0,108	0,072	0,072
KARADENİZ BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	0,060	0,068

2019 YILI	KAZA SIKLIK ORANI		İŞ KAZASI AĞIRLIK HIZI		DEVAMSIZLIK ORANI	
	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek	Kadın	Erkek
ÇAMLI YEM BESİCİLİK						
EGE BÖLGESİ	0,00	43,38	0,000	0,267	0,142	0,007
DYO BOYA						
EGE BÖLGESİ	0,00	38,35	0,000	0,211	0,054	0,049
MARMARA BÖLGESİ	6,01	24,05	0,009	0,256	-	-
İÇ ANADOLU BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	-	-
KARADENİZ BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	-	-
AKDENİZ BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	-	-
GÜNEYDOĞU ANADOLU BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	-	-
VİKİNG KAĞIT						
EGE BÖLGESİ	12,03	41,16	0,009	0,255	0,030	0,017
ALTIN YUNUS						
EGE BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	0,063	0,038
DESA ENERJİ						
EGE BÖLGESİ	19,32	0,00	0,000	0,000	0,130	0,090
YABİL						
EGE BÖLGESİ	0,00	0,00	0,000	0,000	0,149	0,084
YABİL						
EGE BÖLGESİ	8,89	0,00	0,000	0,000	-	-

GRI İÇERİK İNDEKSİ

GRI STANDARDI	GRI GÖSTERGESİ	BÖLÜM/BAŞLIK	SAYFA NUMARASI / DOĞRUDAN KAYNAK	HARIÇ TUTULANLAR
GRI 101: Temel 2016				
GRI 102: Genel Standart Göstergeler 2016	Kuruluş Profili			
	102-1			
	102-2			
	102-3			
	102-4			
	102-5			
	102-6			
	102-7			
	102-8			
	102-9			
	102-10			
	102-11			
	102-12			
	102-13			
	Strateji			
	102-14			
	Etik Kurallar ve İlkeler			
	102-16			
	Yönetişim			
	102-18			
102-20				

GRI 102: Genel Standart Göstergeler 2016	Paydaş Katılımı			
	102-40			
	102-41			
	102-42			
	102-43			
	102-44			
	Raporlama			
	102-45			
	102-46			
	102-47			
	102-48			
	102-49			
	102-50			
	102-51			
	102-52			
	102-53			
	102-54			
102-55		GRI içerik endeksi hangi sayfa nosuna konulursa buraya o sayfa nosu eklenecek		
102-56		Rapor için dış denetim alınmamıştır.		
Öncelikli Konular				
Öncelikli Konu: Etik ve Uyum Çalışmaları				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
GRI 205: Yolsuzlukla Mücadele 2016	205-3		Raporlama döneminde herhangi bir yolsuzluk vakası tespit edilmemiştir.	

GRI 206: Rekabete Aykırı Davranış 2016	206-1		Raporlama döneminde rekabete aykırı davranış, tröstleşme ve tekelciliği önleme konusunda sürmekte olan ve karara bağlanmış bir dava bulunmamaktadır.
GRI 419: Sosyo-Ekonomik Uyum 2016	419-1		Raporlama döneminde sosyal ve ekonomik alandaki yasalara ve / veya yönetmeliklere uyulmamasına ilişkin herhangi bir yaptırım tespit edilmemiştir.
Öncelikli Konu: Ekonomik Performans			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
GRI 201: Ekonomik Performans 2016	201-1		
GRI 203: Dolaylı Ekonomik Etkiler 2016	203-2		
Öncelikli Konu: Dijital Dönüşüm			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
Öncelikli Konu: İnovasyon ve Ar-Ge			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
Öncelikli Konu: Ürün ve Hizmet Kalitesi			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
Öncelikli Konu: Tüketici Müşteri Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		

GRI 416: Müşteri Sağlığı ve Güvenliği 2016	416-1		
	416-2		
GRI 417: Pazarlama - Ürün ve Hizmet Etiketleme 2016	417-1		
	417-2		
	417-3		
Öncelikli Konu: Sürdürülebilir Tedarik Zinciri			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
GRI 308: Tedarikçilerin Çevresel Bakımdan Değerlendirilmesi 2016	308-1		
	308-2		
GRI 414: Tedarikçi Sosyal Değerlendirmesi 2016	414-1		
	414-2		
Öncelikli Konu: Çalışan Hakları			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		
GRI 401: İstihdam 2016	401-2		
	401-2		
	401-3		
Öncelikli Konu: İş Sağlığı ve Güvenliği			
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1		
	103-2		
	103-3		

GRI 403: İş Sağlığı ve Güvenliği 2018	403-1			
	403-2			
	403-3			
	403-4			
	403-5			
	403-8			
	403-9			
Öncelikli Konu: Çalışan Gelişimi ve Yetenek Yönetimi				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
GRI 404: Eğitim 2016	404-1			
	404-2			
	404-3			
GRI 406: Çeşitlilik ve Fırsat Eşitliği 2016	406-1		Raporlama döneminde herhangi bir ayrımcılık vakası tespit edilmemiştir.	
Öncelikli Konu: Su Yönetimi				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
GRI 303: Su ve Atıksu 2018	303-1			
	303-2			
	303-3			
	303-4			
	303-5			
Öncelikli Konu: Enerji Verimliliği				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			

GRI 302: Enerji 2016	302-1			
	302-3			
	302-4			
Müşteri Memnuniyeti				
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
Topluma Yatırım				
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
Çevresel Sorumluluk				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
GRI 307: Çevresel Uyum 2016	307-1			
Emisyonlar				
GRI 103: Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			
GRI 305: Emisyonlar 2016	305-1			
	305-2			
	305-4			
	305-5			
Atık Yönetimi				
GRI 103:Yönetim Yaklaşımı 2016	103-1			
	103-2			
	103-3			

BMKİS ENDEKSİ (BİRLEŞMİŞ MİLLETLER KÜRESEL İLKELER SÖZLEŞMESİ)

Konular	Küresel İlkeler	Bölüm /Sayfa
İnsan Hakları	İlke 1 – İş dünyası ilan edilmiş insan haklarını desteklemeli ve bu haklara saygı duymalıdır.	"Yönetimin Mesajı Sürdürülebilirlik Yolculuğumuz Etik İlkeler İnsan Kaynakları Yaklaşımı"
	İlke 2 – İş dünyası, insan hakları ihlallerinin suç ortağı olmamalıdır.	
Çalışma Standartları	İlke 3 – İş dünyası, çalışanların sendikalaşma ve toplu müzakere özgürlüğünü desteklemelidir.	Çalışanlara İyi Bakmak
	İlke 4 – Her türlü zorla ve zorunlu çalıştırmaya son verilmelidir.	
	İlke 5 – Her türlü çocuk işçiliğine son verilmelidir.	
	İlke 6 – İşe alma ve çalışma süreçlerinde ayrımcılığa son verilmelidir.	
Çevre	İlke 7- İş dünyası çevre sorunlarına karşı ihtiyati yaklaşımları desteklemelidir.	Çevreye İyi Bakmak
	İlke 8 – İş dünyası çevreye yönelik sorumluluğu artıracak her türlü faaliyete ve oluşuma destek vermelidir.	
	İlke 9 – Çevre dostu teknolojilerin gelişmesi ve yaygınlaştırılması özendirilmelidir.	
Yolsuzluk Karşıtlığı	İlke 10 – İş dünyası rüşvet ve haraç dahil her türlü yolsuzlukla mücadele etmelidir.	Etik İlkeler

Yaşar 2019 Sürdürülebilirlik Raporu sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve Rapor'un kapsadığı döneme ait doğru ve güvenilir olduğuna inanılan bilgi ve kaynaklar kullanılmıştır. Bu Rapor'da yer alan içerik herhangi bir beyan, garanti veya taahhüt olarak yorumlanamayacağı gibi, bu içeriğin eksiksiz ve değişmez olduğu garanti edilmemektedir.

Bu Rapor'un her hakkı Yaşar Holding A.Ş.'ye aittir.

Yaşar Holding A.Ş.

Merkez

Şehit Fethi Bey Caddesi No:120
Alsancak – İzmir
Tel : 0 232 495 00 00
Faks :0 232 484 17 89
Web: www.yasar.com.tr
E-posta: info@yasar.com.tr

İstanbul Temsilcilik

Ömer Avni Mah. İnebolu Sok. No:17 (Set Üstü)
Beyoğlu – İstanbul
Tel: 0 212 251 46 40
Faks: 0 (212) 244 42 00
E-posta: info@yasar.com.tr

Ankara Temsilcilik

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı
Ali Suavi Sok.No: 11 Maltepe 06570 Ankara
Tel: 0 (312) 294 92 00 (Pbx)
Faks: 0 (312) 232 01 82 - 232 16 73
E-posta: info@yasar.com.tr

İçerik ve Raporlama Danışmanı

Mikado Sürdürülebilir Kalkınma Danışmanlığı
www.mikadoconsulting.com

Rapor Konsepti ve Tasarım Uygulama

Brand Suite İstanbul Marka Tasarım Ajansı
"Marka Tasarımı, Marka Danışmanlığı, Trend Analizi"
www.brandsuiteistanbul.com

